Projekt

z dnia 11 marca 2026 r.
Zatwierdzony przez .....

Z up. BURMISTRZA
Maciej Chaberski
Z-CA BURMISTRZA

UCHWAŁA NR .....
RADY MIEJSKIEJ W KĘPICACH

z dnia 11 marca 2026 r.

w sprawie przyjęcia Programu Ochrony Środowiska dla gminy Kępice na lata 2025 - 2028 z perspektywą do roku 2031

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r., poz. 1153 ze zmianami) oraz art. 17 ust. 1 i ust. 2 pkt 3 oraz art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2026 r. poz. 202), po uzyskaniu opinii Zarządu Powiatu Słupskiego, Rada Miejska w Kępicach uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Program Ochrony Środowiska dla gminy Kępice na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2031" w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Kępic.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Chaber

ZAŁĄCZNIK
DO UCHWAŁY NR .....
RADY MIEJSKIEJ W KĘPICACH
Z DNIA ..... 2025 r.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY KĘPICE NA LATA 2025-2028 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2031

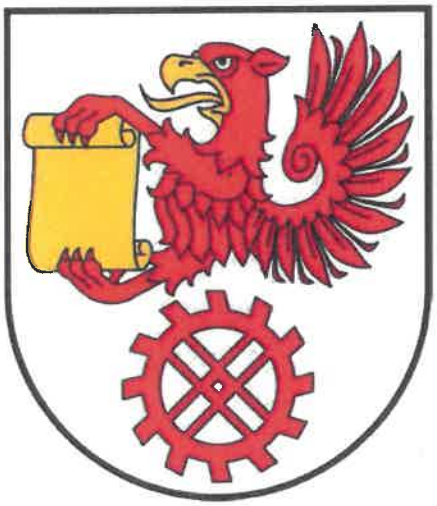

KĘPICE, 2025

Chabros

SPIS TREŚCI

SPIS TREŚCI ... 2
1 WYKAZ SKRÓTÓW ... 3
2 WSTĘP ... 4
2.1 PRZEDMIOT I ZAKRES ORAZ METODYKA I ZASADY OPRACOWANIA ... 4
2.2 UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZAŁOŻEŃ DOKUMENTÓW POSZCZEGÓLNYCH SZCZEBLI TERYTORIALNYCH ... 5
2.3 OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY ... 6
2.3.1 POŁOŻENIE ADMINISTRACYJNE ... 6
2.3.2 POŁOŻENIE FIZYCZNOGEOGRAFICZNE ... 7
2.3.3 DEMOGRAFIA ... 8
2.3.4 GOSPODARKA ... 10
2.3.5 ROLNICTWO ... 14
2.3.6 LEŚNICTWO ... 15
2.3.7 INFRASTRUKTURA KOMUNIKACYJNA ... 17
2.3.8 INFRASTRUKTURA TECHNICZNA ... 26
3 STRESZCZENIE ... 27
4 OCENA STANU ŚRODOWISKA ... 28
4.1 OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA ... 28
4.2 ZAGROŻENIA HAŁASEM ... 38
4.3 POLA ELEKTROMAGNETYCZNE ... 41
4.4 GOSPODAROWANIE WODAMI ... 44
4.5 GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA ... 55
4.6 ZASOBY GEOLOGICZNE ... 58
4.7 GLEBY ... 60
4.8 GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW ... 63
4.9 ZASOBY PRZYRODNICZE ... 65
4.10 ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI ... 79
5 CELE PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA, ZADANIA I ICH FINANSOWANIE ... 81
5.1 WPROWADZENIE ... 81
5.2 CEL NADRZĘDNY ... 81
5.3 CELE STRATEGICZNE, KIERUNKI INTERWENCJI I ZADANIA OPERACYJNE ... 82
5.4 HARMONOGRAM REALIZACJI ZADAŃ WŁASNYCH ORAZ ZADAŃ MONITOROWANYCH I KOORDYNOWANYCH PRZEZ PODMIOTY ZEWNĘTRZNE ... 88
6 SYSTEM REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA ... 94
6.1 MONITORING I EWALUACJA ... 94
6.2 PODMIOTY I INSTYTUCJE ... 96
6.3 SYSTEM FINANSOWANIA ... 97
7 SPIS TABEL I RYCIN (WYKRESÓW, DIAGRAMÓW, MAP) ... 102
8 SPIS WYBRANYCH MATERIAŁÓW WYJŚCIOWYCH ... 104

1 WYKAZ SKRÓTÓW

B(a)P – benzoalfapiren – wielopierścieniowy węglowodór aromatyczny
BAT – Najlepsze Dostępne Techniki (*ang. Best AvailableTechniques*)
BZT_5 – Biochemiczne Zapotrzebowanie Tlenowe
ChZT – Chemiczne Zapotrzebowanie Tlenowe
dB – decybele
EMAS – Wspólnotowy System Ekozarządzania i Audytu (*ang.Eco-Management and AuditScheme*)
FEnIKS - Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko
FEPŻ - Fundusze Europejskie Pomoc Żywnościowa
FEP – Fundusze Europejskie dla Pomorza
GDDKiA – Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
GIOŚ – Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
GPZ – Główny Punktu Zasilania
GUS – Główny Urząd Statystyczny
IMGW – Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej
IOŚ – Instytut Ochrony Środowiska
IUNG – Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa
JCWP – jednolite części wód powierzchniowych
JCWPd – jednolite części wód podziemnych
KPOŚK - Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych
KZGW – Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej
NFOŚiGW – Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
OZE – Odnawialne Źródła Energii
PTFE - Fundusze Europejskie Pomoc Żywnościowa
PGW – Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie
PEM – Promieniowanie Elektromagnetyczne
PIG – Państwowy Instytut Geologiczny
PKD – Polska Klasyfikacja Działalności
PM_{10} – pył zawieszony o średnicy ziaren do 10 µm
$PM_{2,5}$ – pył zawieszony o średnicy ziaren do 2,5 µm
PPIS – Państwowy Powiatowy Inspektorat Sanitarny
PSSE – Państwowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna
PSZOK – Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych
PWIS – Państwowy Wojewódzki Inspektorat Sanitarny
RDLP – Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych
RDOŚ – Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
RLM – Równoważna liczba mieszkańców
RPO – Regionalny Program Operacyjny
RRF - Fundusz na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności
RZGW – Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
WIORIN – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa
WFOŚiGW – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WIOŚ – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
WSSE – Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna
ZDW – Zarząd dróg wojewódzkich
ZDP – Zarząd dróg powiatowych

2 WSTĘP

2.1 PRZEDMIOT I ZAKRES ORAZ METODYKA I ZASADY OPRACOWANIA

Przedmiotem niniejszego opracowania jest „Program Ochrony Środowiska dla gminy Kępice na lata 2025-2028, z perspektywą do roku 2031", stanowiący kontynuację i rozwinięcie dotychczasowego programu.

Przyjęte rozwiązania w sposób nadrzędny uwzględniają działania prowadzące do zrównoważonego gospodarowania zasobami środowiska, poprawy stanu środowiska, poprawy stanu jakości powietrza, zapewnienia racjonalnej gospodarki odpadami i gospodarki wodno-ściekowej, przeciwdziałania zmianom klimatu i adaptacji do tych zmian, zapobiegania klęskom żywiołowym oraz do zwiększenia bezpieczeństwa powodziowego mieszkańców. Cele, kierunki interwencji i zadania określono na podstawie analizy aktualnej sytuacji i oczekiwanych zmian w ochronie środowiska. Przy ich formułowaniu uwzględniono obowiązujące przepisy prawa krajowego i unijnego, krajowe i regionalne strategie, koncepcje i dokumenty planistyczne, w tym także sektorowe. Program stanowić będzie narzędzie realizacji polityki ochrony środowiska na terenie gminy.

Zakres czasowy realizacji obecnego Programu został przewidziany na lata 2025-2028, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2031.

Zakres terytorialny Programu obejmuje całą gminę miejsko-wiejską Kępice w jej obszarze geograficznym i granicach administracyjnych.

Metodyka opracowania Programu uwzględnia:

- wymagania ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska[1];
- wytyczne określone przez Ministerstwo Środowiska („Wytyczne do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska", 2015, Ministerstwo Środowiska, Warszawa).

Podstawowe zasady, jakimi kierowano się przy tworzeniu Programu to:[2]

- zwięzłość i prostota,
- spójność z dokumentami strategicznymi i programowymi,
- konsekwentne i świadome stosowanie terminów,
- wyznaczenie ram czasowych,
- oparcie na wiarygodnych danych,
- prawidłowe określenie celów, godnie z zasadą SMART,
- włączenie interesariuszy w proces opracowania Programu,
- przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

[1] Publikatory poszczególnych aktów prawnych, aktualne na dzień sporządzenia Opracowania, przytoczono w spisie materiałów źródłowych.

[2] „Wytyczne do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska", 2015, Ministerstwo Środowiska, Warszawa, str. 8.

2.2 UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZAŁOŻEŃ DOKUMENTÓW POSZCZEGÓLNYCH SZCZEBLI TERYTORIALNYCH

„Program Ochrony Środowiska dla gminy Kępice na lata 2025-2028, z perspektywą do roku 2031 **winien być spójny z dokumentami strategicznymi i programowymi** szczebla:

- krajowego, w tym przede wszystkim:[3]
  - „Krajowa strategia rozwoju regionalnego 2030",
  - „Aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza do 2025 r. z perspektywą do 2030 r. oraz do 2040 r.",
  - „Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych",
  - „Polityka ekologiczna państwa 2030",
  - „Polityka energetyczna Polski do 2040 roku",
  - „Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)",
  - „Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku",
  - „Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030",
  - „Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030";
- wojewódzkiego, w tym przede wszystkim:
  - „Program ochrony środowiska dla województwa pomorskiego 2030",
  - „Program ochrony powietrza dla strefy pomorskiej, w której został przekroczony poziom dopuszczalny pyłu zawieszonego PM10 oraz poziom docelowy benzo(a)pirenu";
  - „Plan zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego 2030";
  - „Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa pomorskiego";
  - „Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030";
- powiatowego, w tym przede wszystkim:
  - „Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Słupskiego na lata 2024-2027 z perspektywą do 2030";
  - „Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Słupskiego na lata 2023-2030";
- gminnego, w tym przede wszystkim:
  - obowiązująca strategia rozwoju gminy;
  - obowiązujące dokumenty planowania przestrzennego.

Przywołane wyżej dokumenty w różnym stopniu koncentrują się na szeroko rozumianej polityce ochrony środowiska. W sposób kompleksowy problematykę ujmują wojewódzkie i powiatowe programy ochrony środowiska, zaś konkretnej dziedziny ochrony środowiska dotyczą dokumenty sektorowe (programy ochrony powietrza, plany gospodarki odpadami, plany gospodarki niskoemisyjnej itd.). Ponadto dla części dokumentów projektowane kierunki działań uwarunkowane są koniecznością zrównoważonego gospodarowania środowiskiem przyrodniczym (dokumenty planowania przestrzennego, dokumenty strategiczne).

[3] Informacje o najważniejszych dokumentach referencyjnych szczebla krajowego zostały zawarte w Załączniku 4 (i jego aktualizacji) do „Wytycznych do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska" (2015, Ministerstwo Środowiska, Warszawa). W niniejszym programie ochrony środowiska wypunktowano dokumenty obowiązujące aktualnie. Kolejność alfabetyczna.

„Program Ochrony Środowiska dla gminy Kępice na lata 2025-2028, z perspektywą do roku 2031" stanowić będzie implementację głównych celów dokumentów strategicznych i programowych, z uwzględnieniem sytuacji lokalnej, w tym biorąc pod uwagę posiadane zasoby środowiska oraz uwarunkowania i predyspozycje infrastrukturowe.

2.3 OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY

2.3.1 POŁOŻENIE ADMINISTRACYJNE

Gmina miejsko-wiejska Kępice położona jest w powiecie słupskim, w województwie pomorskim. W jej skład wchodzi 17 sołectw, w ramach których funkcjonują 42 miejscowości. Powierzchnia gminy to 29 308 ha (293 km^2)[4], co stanowi ok. powierzchni 12,7% powiatu.

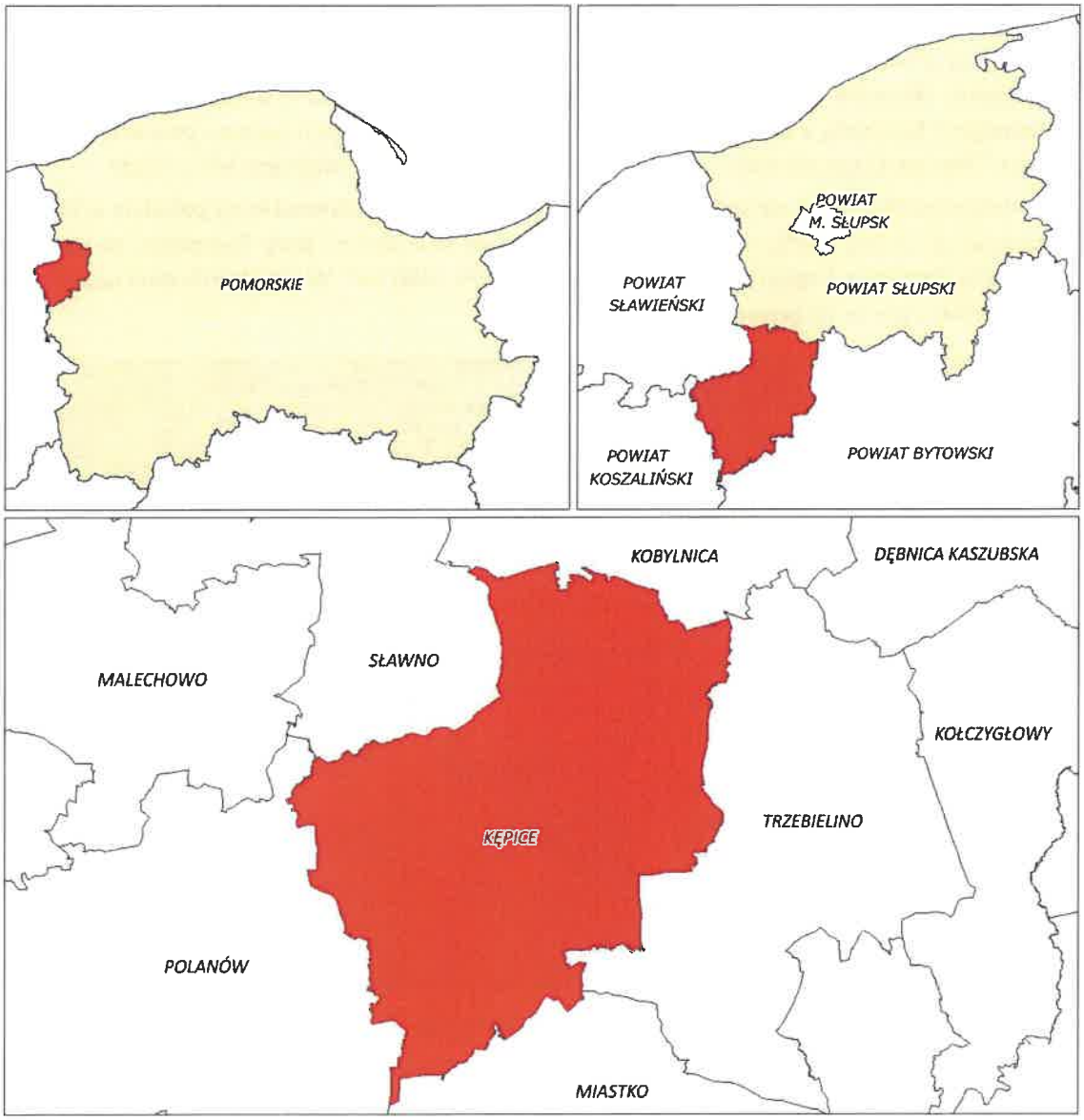

Ryc. 1 Położenie administracyjne gminy
Materiał źródłowy: Opracowanie własne według Państwowego Rejestru Granic.

[4] Materiał źródłowy: Dane GUS.

2.3.2 POŁOŻENIE FIZYCZNOGEOGRAFICZNE

Pod względem fizycznogeograficznym obszar gminy Kępice położony jest w zasięgu trzech mezoregionów:

- Wysoczyzna Polanowska (314.46) – przeważająca część gminy;
- Równina Słupska (313.43) – północne oraz północno-zachodnie fragmenty gminy;
- Pojezierze Bytowskie (314.47) – południowy kraniec gminy.

Wysoczyzna Polanowska obejmuje wschodnią część Pojezierza Zachodniopomorskiego pomiędzy Równiną Białogardzką na zachodzie oraz Pojezierzem Kaszubskim na wschodzie. Na północy graniczy z Pobrzeżem Koszalińskim, na południu z Pojezierzem Bytowskim i jest wyższe od regionów przyległych. Region zajmuje powierzchnię około 1700 km^2. Jego cechą charakterystyczną jest pojezierny krajobraz przeplatany dolinami rzek bałtyckich (Wieprza, Słupia) ukształtowany w wyniku wycofywania pokrywy lodowej.

Równina Słupska przedstawia nizinny krajobraz wznoszący się na wysokość 20-30 m n.p.m., wznosząc się w północnej części na wał moren czołowych do 50-70 m. Równina od zachodu stanowi przedłużenie Równiny Białogardzkiej, od południa z Wysoczyzną Polanowską, od wschodu z Wysoczyzną Damnicką a od północy z Wybrzeżem Słowińskim. Region zajmuje powierzchnię około 1523 km^2. Powierzchnia równiny jest mało urozmaicona, płaska lub miejscami lekko falista.

Pojezierze Bytowskie na północy przechodzi w Wysoczyznę Polanowską na południu w Równinę Charzykowską i Dolinę Gwdy, na wschodzie w Pojezierze Kaszubskie i Bory Tucholskie, na zachodzie w Pojezierze Drawskie. Region zajmuje powierzchnię około 1400 km^2. W krajobrazie dominują moreny czołowe wznoszące się na ponad 200 m n.p.m.[5]

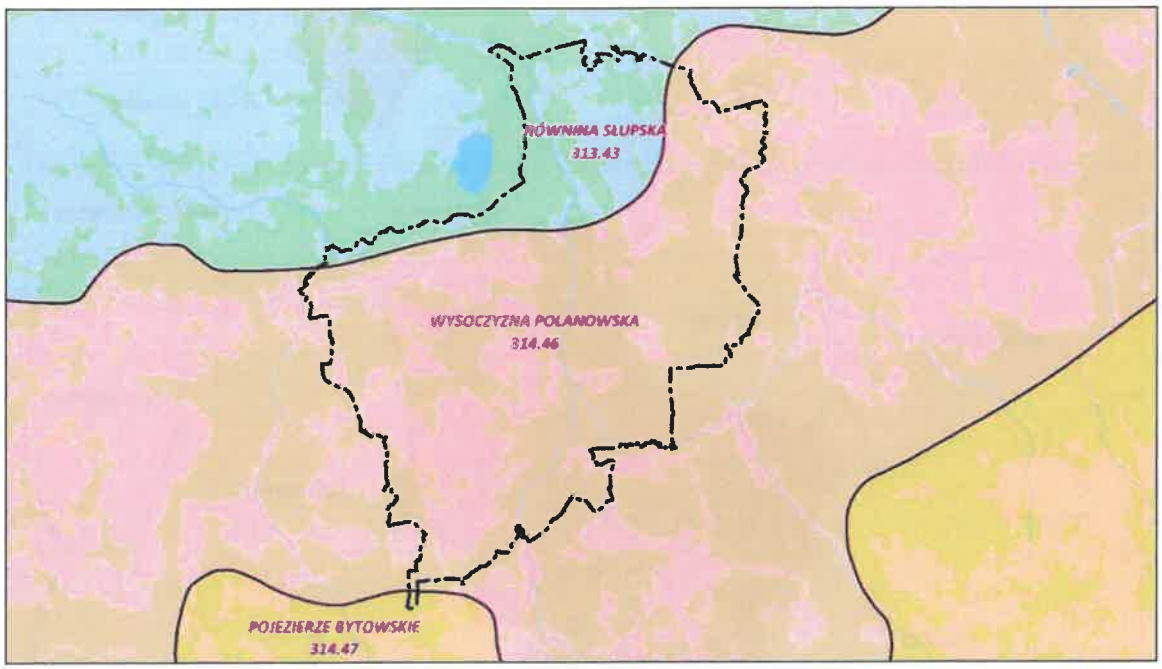

Ryc. 2 Położenie fizycznogeograficzne gminy
Materiał źródłowy: Opracowanie własne według podziału fizycznogeograficznego J. Kondrackiego.

[5] Ogólny opis mezoregionów, za: Kondracki J.,2002r., Geografia regionalna Polski, wyd. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.

2.3.3 DEMOGRAFIA

STAN LUDNOŚCI

Gminę Kępice zamieszkuje łącznie ok. 8,0 tys. osób, natomiast gęstość zaludnienia wynosi 27,4 os./km^2, co jest wskaźnikiem niższym niż średnia dla powiatu słupskiego (41,7 os./km^2), województwa pomorskiego (120,7 os./km^2) i kraju (119,4 os./km^2)[6].

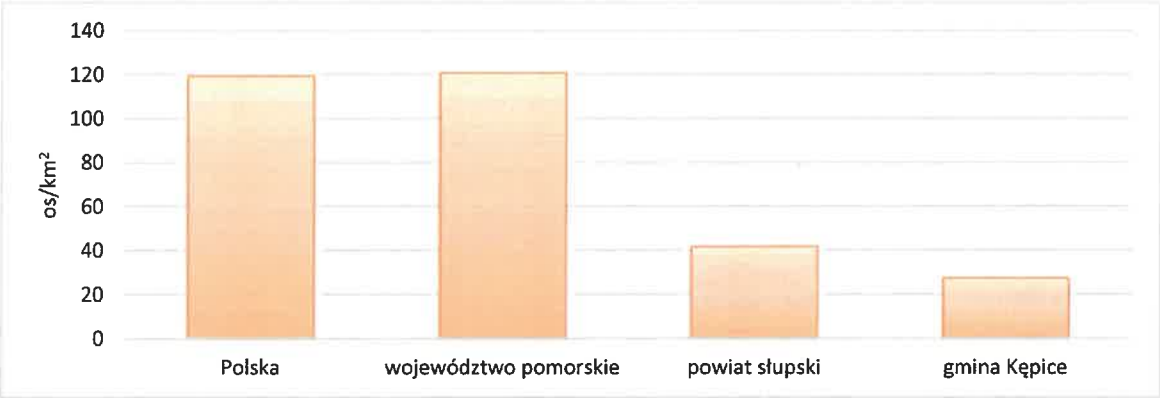

Ryc. 3 Gęstość zaludnienia gminy na tle kraju, województwa i powiatu
Materiał źródłowy: Opracowanie własne na podstawie danych GUS na 2024 r.

Zdecydowanie największy odsetek zamieszkuje miasto Kępice (siedziba gminy) oraz w dalszej kolejności sołectwa Biesowice, Korzybie, Barcino i Warcino. Stan ludności miejscowości przedstawiono w tabeli poniżej.[7]

Tab. 1 Liczba mieszkańców w sołectwach gminy Kępice

MIEJSCOWOŚĆ	LIBCZA MIESZKAŃCÓW
Barcino	623
Barwino	173
Biesowice	729
Bronowo	110
Ciecholub	152
Darnowo	92
Korzybie	767
Mzdowo	148
Obłęże	275
Osieki	88
Osowo	303
Płocko	143
Podgóry	172
Przytocko	325
Pustowo	119
Warcino	607
Żelice	96
Kępice	3147

Materiał źródłowy: Urząd Gminy w Kępicach.

[6] Materiał źródłowy: Dane GUS, stan na 2024 r.
[7] Materiał źródłowy: Urząd Miejski w Kępicach.

PROCESY DEMOGRAFICZNE

Na przestrzeni analizowanych dziesięciu lat (lata 2015-2024) nastąpił zauważalny spadek liczby ludności na terenie gminy. Stosunko gwałtowny ubytek ludności nastąpił w 2020 roku, wówczas liczba ta zmniejszyła się o ponad 500 osób w stosunku do roku poprzedzającego. Z pewnym prawdopodobieństwem można uznać, że był to efekt pandemii COVID-19.

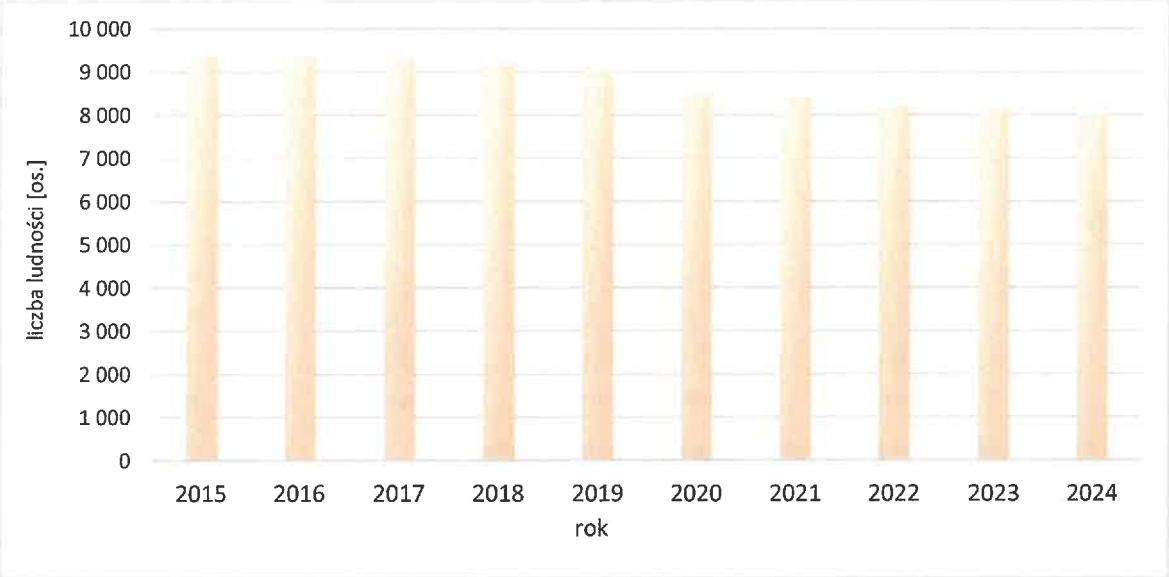

Ryc. 4 Zmiany liczby ludności w gminie na przestrzeni 10 lat
Materiał źródłowy: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na przestrzeni ostatnich dziesięciu lat wskaźnik przyrostu naturalnego osiągał stale ujemne wartości i wahał się od -71 os. w 2021 r. do -6 os. w 2016 r. Średni przyrost naturalny na przestrzeni analizowanych lat wyniósł -35,8 os/rok, a zatem w analizowanym okresie liczba zgonów wyraźnie przewyższała liczbę urodzeń.

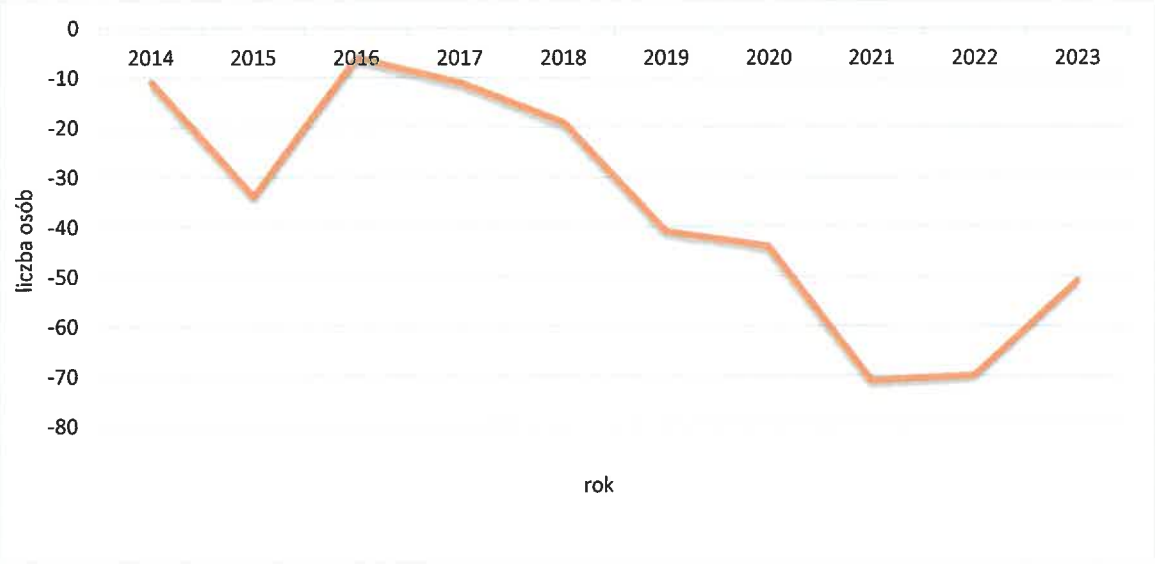

Ryc. 5 Ruch naturalny w gminie na przestrzeni 10 lat
Materiał źródłowy: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na przestrzeni omawianego okresu charakterystyczne dla gminy Kępice było stale ujemne saldo migracji (przewaga emigracji nad imigracją). Relatywnie najmniejszy odpływ ludności miał miejsce w 2021 roku, wówczas wymeldowało się o 35 osób więcej niż zamleldowało. Najmniej korzystnie sytuacja kształtowała się natomiast w 2022 r., wówczas wskaźnik ten wyniósł -92 os.[8]

Tab. 2 Zmienne migracji w gminie na przestrzeni 10 lat

ROK	ZAMELDOWANIA	WYMELDOWANIA	SALDO MIGRACJI
2014	121	182	-61
2015	0^x	0^x	0^x
2016	91	146	-55
2017	102	143	-41
2018	83	139	-56
2019	76	160	-84
2020	123	208	-85
2021	103	138	-35
2022	75	167	-92
2023	78	127	-49

0^x - Brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe.
Materiał źródłowy: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

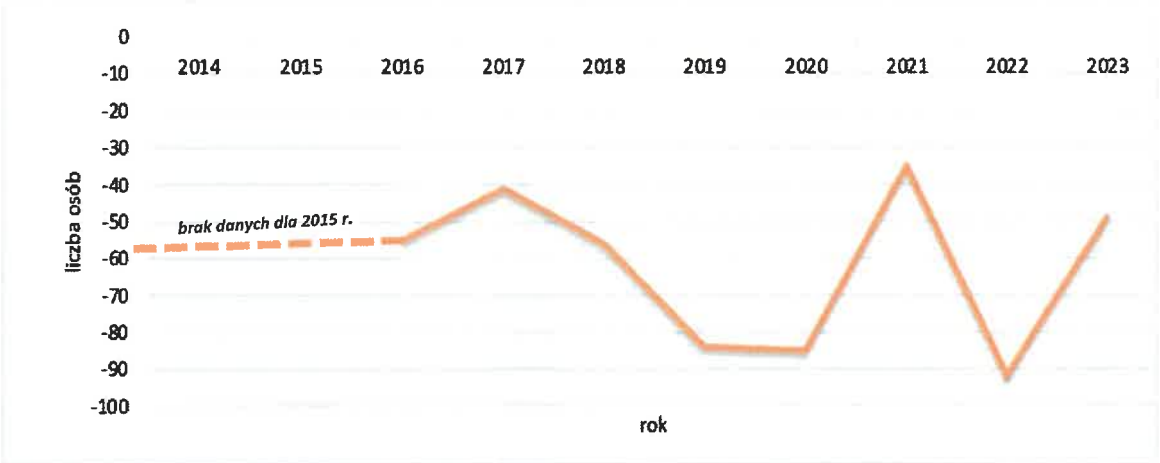

Ryc. 6 Saldo migracji w gminie na przestrzeni 10 lat
Materiał źródłowy: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

2.3.4 GOSPODARKA
DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA

Na terenie gminy Kępice zarejestrowanych są łącznie 800 podmiotów gospodarczych (ok. 6,8% wszystkich podmiotów zarejestrowanych na terenie powiatu słupskiego).

Przekłada się to na wskaźnik rzędu 1 717,1 podmiotów gospodarczych na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym – jest to wartość niższa w stosunku do średniej powiatu słupskiego (2096,4), województwa pomorskiego (2 668,4) i kraju (2 429,3).[9]

[8] Materiał źródłowy: Dane GUS – migracje wewnętrzne i zagraniczne: migracje na pobyt stały gminne wg płci migrantów i kierunku (miasto, wieś), stan na 2023 rok (brak nowszych danych).

[9] Materiał źródłowy: Dane GUS, stan na 2024 rok.

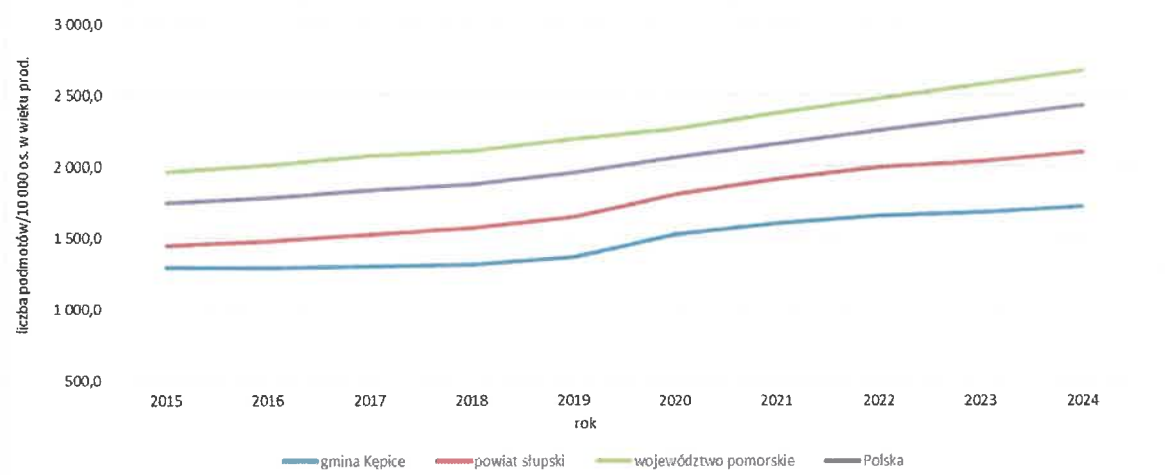

Ryc. 7 Podmioty gospodarcze na 10 tys. os. w wieku produkcyjnym – porównanie jednostek administracyjnych (2015 - 2024)
Materiał źródłowy: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W sektorze publicznym dominują działalności związane z działalnością związaną z obsługą rynku nieruchomości (20) i edukacją (8). W sektorze prywatnym zdecydowanie przeważa budownicwo (162) oraz handel hurtowy i detaliczny wraz naprawą pojazdów samochodowych, włączając motocykle (133).[10]

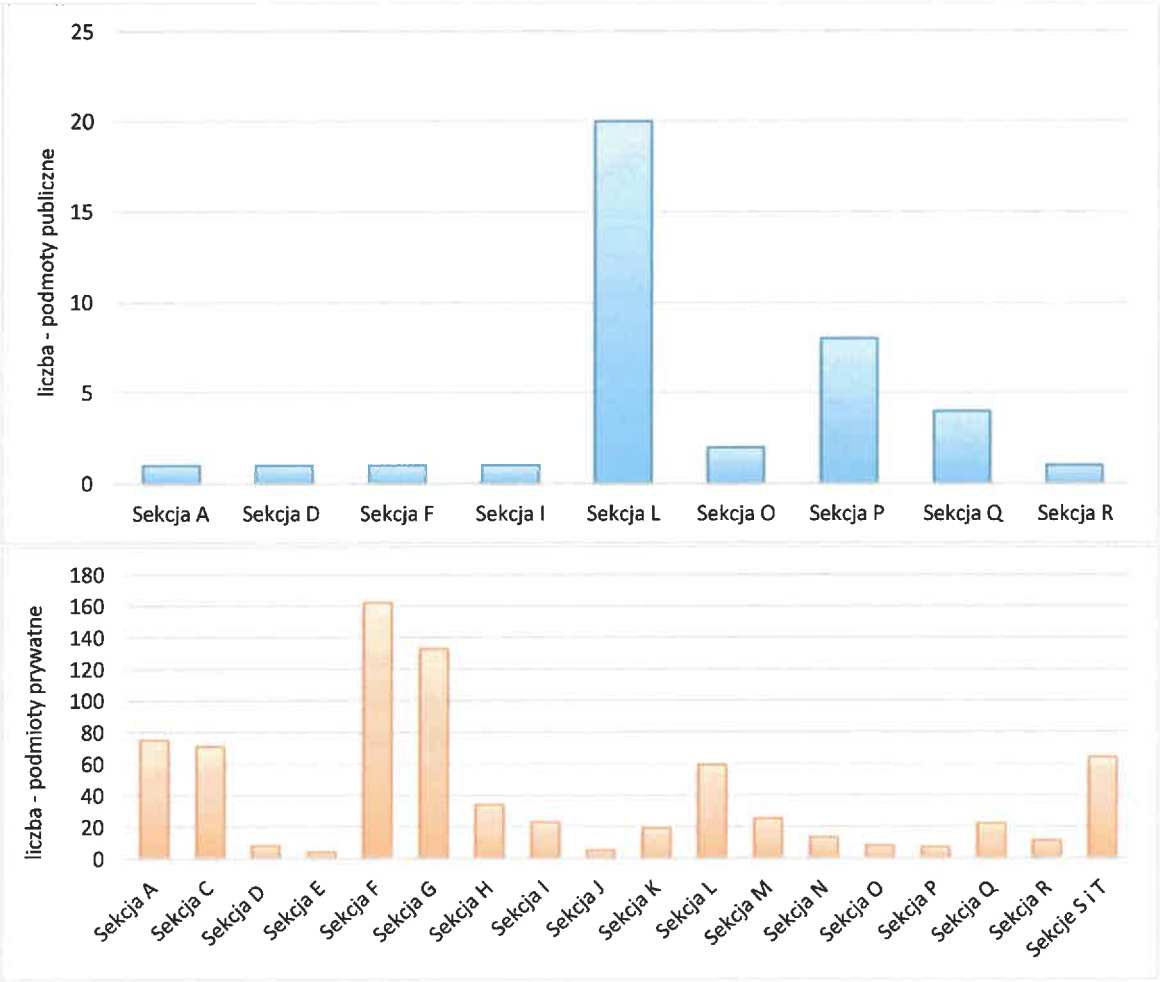

[10] Materiał źródłowy: Dane GUS, stan na 2024 r.

Objaśnienia:
Sekcja A – Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo
Sekcja C – Przetwórstwo przemysłowe
Sekcja D – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
Sekcja E – Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
Sekcja F – Budownictwo
Sekcja G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
Sekcja H – Transport i gospodarka magazynowa
Sekcja I – Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
Sekcja J – Informacja i komunikacja
Sekcja K – Działalność finansowa i ubezpieczeniowa
Sekcja L – Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Sekcja M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
Sekcja N – Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
Sekcja O – Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne
Sekcja P – Edukacja
Sekcja Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna
Sekcja R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją
Sekcja S – Pozostała działalność usługowa
Sekcja T – Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby
Materiał źródłowy: Dane GUS, stan na 2024 r.

Gmina Kępice na tle kraju, województwa pomorskiego i powiatu słupskiego odznacza się wyższym odsetkiem osób prowadzącym działalność w sektorze rolnictwa i leśnictwa (10%), budownictwa (20%) oraz działalności finansowej i ubezieczeniowej, w tym obsługą rynku nieruchomości (12%).

Najmniejszy odsetek podmiotów przypada natomiast na przemysł (<1,0%) i przetwórstwo przemysłowe (9%).

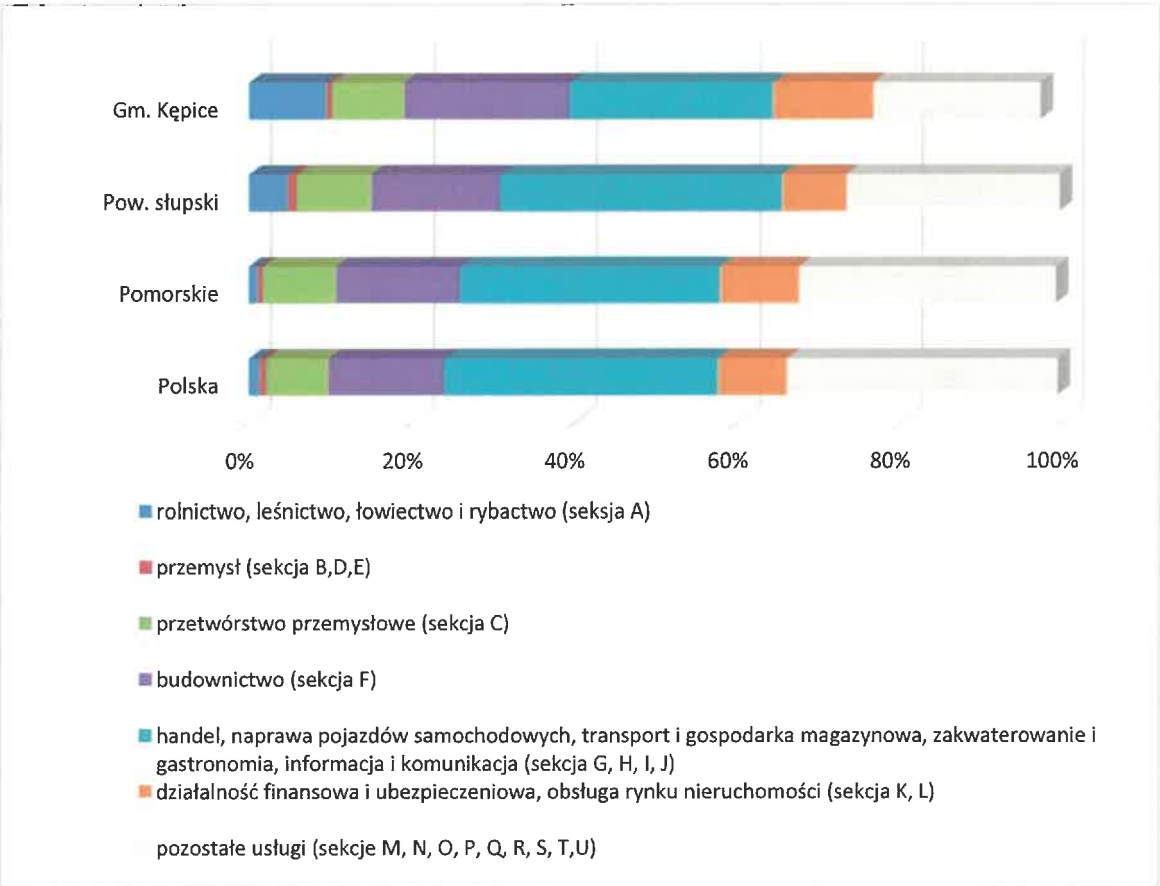

Ryc. 8 Struktura podmiotów gospodarczych wg. sekcji PKD 2007 w podziale na dane dla gminy, powiatu, województwa i kraju Polski w 2024 r.
Materiał źródłowy: Dane GUS, stan na 2024 r.

Spośród funkcjonujących 800 podmiotów gospodarczych, aż 778 stanowiły podmioty zatrudniające 0-9 os. Ponadto działało 18 podmiotów zatrudniających 10-49 os. oraz 4 podmioty zatrudniające 50-249 podmiotów. W związku z powyższym na terenie gminy znajdują się zakłady

z rodzaju mikro, małych i średnich przedsiębiorstw. Zdecydowanie dominują podmioty mające charakter mikroprzedsiębiorstw, zaś udział małych i średnich przedsiębiorstw jest znikomy. Nie występują tutaj duże przedsiębiorstwa (dane za 2024 r.).[11]

Przed laty istotną dla rozwoju gminy była branża drewniano-meblarska oraz rolnictwo. Funkcjonowały liczne zakłady zajmujące się produkcją palet, m.in. w Podgórach, Mzdowie, Korzybiu, Barcinie. W związku ze zmianami gospodarczymi oraz rozwojem palet z tworzywa sztucznego zakłady te zostały zlikwidowane. W międzyczasie wykształciły się tzw. Zakłady Usług Leśnych, spośród których z powodu konkurencji na rynku, mechanizacji i postępu technologicznego, pozostało jedynie kilka większych.

Obecnie w gminie Kępice do największych przedsiębiorstw należą: zakład garbarski w Kępicach, zakład konstruowania, produkcji i dystrybucji sprzętu przeciwpożarowego, ratownictwa i BHP w Korzybiu, tartak w Korzybiu. Ponadto, istotne są instytucje publiczne, jak Urząd Miejski w Kępicach, Nadleśnictwo Warcino, Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Kępice Sp. z o.o. w Kępicach, czy spółdzielnie socjalne („Teraz My", „Razem", „Zielony punkt").

RYNEK PRACY I BEZROBOCIE

W 2024 roku liczba pracujących na terenie gminy Kępice wynosiła średnio w miesiącu 3 152 os., z czego większość (ok. 56%) pracujących stanowili mężczyźni. Biorąc pod uwagę liczbę osób w wieku produkcyjnym w gminie (ok. 4,7 tys. osób), odsetek liczby osób pracujących w relacji do liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym wynosi ok. 59%.[12]

Tab. 3 Struktura osób pracujących wg miesięcy na terenie gminy w 2024 r.

MIESIĄC/ROK	2024	
	Mężczyźni	kobiety
styczeń	1427	1077
luty	1433	1073
marzec	1426	1077
kwiecień	1422	1074
maj	1406	1084
czerwiec	1402	1094
lipiec	1380	1075
sierpień	1371	1079
wrzesień	1379	1099
październik	1365	1093
listopad	1366	1099
grudzień	--	--
ŚREDNIA OGÓŁEM	**1398**	**1084**
	1241	

Materiał źródłowy: Dane GUS, stan na 31.12.2024 r.

W 2024 roku gmina Kępice mediana wieku osób pracujących wynosi 43 lata, co jest wskaźnikiem identycznym w stosunku do średniej dla powiatu, natomiast nieco wyższym w odniesieniu do województwa (41 lat) i kraju (42 lata)[13].

[11] Mikroprzedsiębiorstwa – zatrudniają do 9 pracowników, osiągają roczny obrót nieprzekraczający 2 milionów euro lub sumy aktywów bilansu na koniec jednego z dwóch ostatnich lat obrotowych nie przekroczyły równowartości tej kwoty;
- Małe przedsiębiorstwa – zatrudniają od 10 do 49 pracowników, a roczny obrót lub sumy aktywów bilansu na koniec jednego z dwóch ostatnich lat obrotowych nie przekraczają równowartości 10 milionów euro;
Średnie przedsiębiorstwa – zatrudniają od 50 do 249 pracowników, natomiast roczne obroty nie przekraczają równowartości 50 milionów euro, sumy aktywów bilansu na koniec jednego z dwóch ostatnich lat obrotowych nie mogą przekroczyć równowartości 43 milionów euro;
Duże przedsiębiorstwa – pozostałe przedsiębiorstwa, które przekraczają limity dla wyżej wymienionych firm.

[12] Materiał źródłowy: Dane GUS, stan na 2024 r.

[13] Materiał źródłowy: Dane GUS, stan na 2024 r.

Ludność w wieku produkcyjnym w gminie Kępice stanowi 58,0% ogółu mieszkańców. Jest to wskaźnik zbliżony w stosunku do średniej dla Polski (58,2%), województwa pomorskiego (58,7%) i powiatu słupskiego (58,6%).[14]

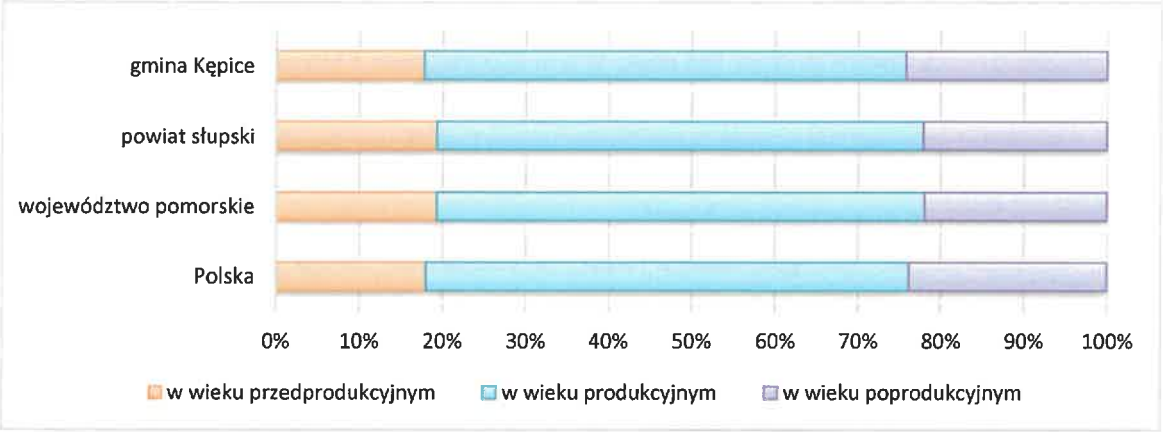

Ryc. 9 Udział ekonomicznych grup wieku w gminie na tle powiatu, województwa i kraju
Materiał źródłowy: Dane GUS, stan na 31.12.2024 r.

Na przestrzeni ostatniego dziesięciolecia (lata 2015-2024) obserwowany jest sukcesywny spadek bezrobocia. W 2024 r. liczba bezrobotnych wyniosła 434 os., co oznaczało spadek o 320 os. w stosunku do 2015 r.

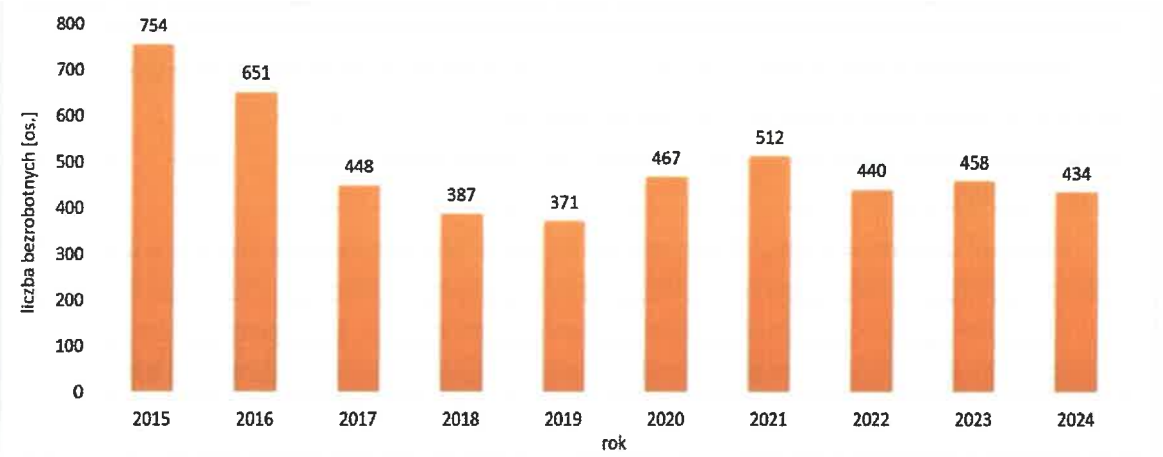

Ryc. 10 Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w gminie na przestrzeni 10 lat
Materiał źródłowy: Dane GUS, stan na 31.12.2024 r.

2.3.5 ROLNICTWO

Rolniczą przestrzeń produkcyjną stanowią głównie północne, północno-wschodnie oraz południowo-zachodnie fragmenty gminy – użytki rolne stanowią niespełna $^1/_3$ gruntów gminnych.

Na terenie gminy nie występują gleby I i II klasy bonitacyjnej, zaś gleby III klasy występują rzadko. Przeważają gleby średnie IV klasy bonitacyjnej, znaczny jest udział gleb słabych i bardzo słabych (V i VI klasa bonitacyjna, ok. 35 %), zaś marginalny gleb przeznaczonych pod zalesienia (VIz klasa bonitacyjna, <1,2%).

Gleby nadają się do upraw warzywnych – dominuje uprawa zbóż i ziemniaków oraz uprawy sadownicze. Na przestrzeni ostatnich lat zauważalna jest tendencja zmniejszania się powierzchni

[14] Materiał źródłowy: Dane GUS, stan na 2024 r.

gruntów rolnych oraz wzrost powierzchni zajmowanych przez sady. Ponadto na terenie gminy rozwijającą się dziedziną jest hodowla ryb słodkowodnych (karp, łososiowate).

Na podstawie danych PSR 2020 w gminie Kępice znajduje się 166 gospodarstw rolnych, z czego 161 szt. to gospodarstwa indywidualne, a ich ogólna powierzchnia wynosi ok. 6,4 tys. ha. W gospodarstwach rolnych pracuje 361 osób, w tym 250 mężczyzn i 111 kobiet. Ponadto na terenie gminy 91 gospodarstw prowadzi sprzedaż własnych produktów rolnych (ok. 57%).

Struktura gospodarstw rolnych wg grup obszarowych użytków rolnych jest dość zrównoważona, przy czym największy udział mają gospodarstwa o powierzchni powyżej 1-5 ha, znikoma jest natomiast liczba gospodarstw o powierzchni do 1 ha.[15]

Struktura wielkościowa gospodarstw rolnych przedstawia się następująco:

Tab. 4 Struktura wielkościowa gospodarstw rolnych w gminie

POWIERZCHNIA GOSPODARSTWA	≤ 1 ha	1-5 ha	5-10 ha	10-15 ha	≥15 ha
LICZBA GOSPODARSTW	5	63	33	20	45
UDZIAŁ W OGÓLNEJ LICZBIE GOSPODARSTW (%)	3,01	37,95	19,88	12,05	27,11

Materiał źródłowy: Dane GUS, Powszechny Spis Rolny, 2020.

Na przestrzeni lat 2010-2020 nie zaobserwowano większego spadku znaczenia rolnictwa jako wiodącego sektora gospodarki na terenie gminy Kępice. Wprost przeciwnie, zanotowano wzrost jego znaczenia w wielu obszarach. Co prawda liczba gospodarstw rolnych w ciągu analizowanych lat spadła o 203 sztuki, natomiast zwiększyła się całkowita powierzchnia zasiewów upraw o ok. 300 ha.

Różnice zauważalne są również w pogłowiu zwierząt gospodarczych. Nastąpił spadek liczebności bydła, natomiast pogłowie drobiu, zwłaszcza kurzego wzrosło.

2.3.6 LEŚNICTWO

Lesistość na terenie gminy Kępice wynosi 61,1% co jest wskaźnikiem zdecydowanie wyższym w stosunku do średniej dla powiatu (36,2%), województwa pomorskiego (34,2%) i kraju (29,6%).[16]

Całkowita powierzchnia gruntów leśnych wynosi 18 464,34 ha, które niemal w całości stanowią lasy publiczne Skarbu Państwa administrowane przez nadleśnictwa: Warcino, Dretyń, Sławno, Polanów i Trzebielino (ok. 99%). Warto podkreślić, iż część zbiorowisk leśnych posiada statut lasów szczególnie chronionych, w rozumieniu Ustawy z dnia 28 września o lasach.[17]

Wśród typów siedliskowych dominują bory świeże (Bśw) i bory mieszane świeże (BMśw), choć znaczny jest udział także lasów mieszanych świeżych (LMśw) i lasów świeżych (Lśw). W zagłębieniach terenowych i dolinach występują zaś lasy wilgotne, bagienne i olsy.[18]

Wysoki odsetek zasobów leśnych znajduje odzwierciedlenie w lokalnej gospodarce i szkolnictwie. W gminie funkcjonują zakłady produkcyjne i rzemieślnicze zajmujące się przetwórstwem drewna, szkółki leśne, plantacje nasienne i doświadczalne oraz Technikum Leśne w miejscowości Warcino. Zasoby leśne stanowią podstawę rozwoju turystyki (m.in. wypoczynkowej, kwalifikowanej), a także umożliwiają realizację cyklicznych imprez wspierających integrację społeczną (jak organizowane w Korzybiu, otwarte mistrzostwa w zbieraniu grzybów.

[15] Materiał źródłowy: Powszechny Spis Rolny 2020 – dane wg siedziby gospodarstwa.
[16] Materiał źródłowy: Dane GUS, stan na 2023 rok.
[17] Materiał źródłowy: https://www.bdl.lasy.gov.pl/
[18] Materiał źródłowy: Bank Danych o Lasach (BDL), https://www.bdl.lasy.gov.pl/portal/mapy.

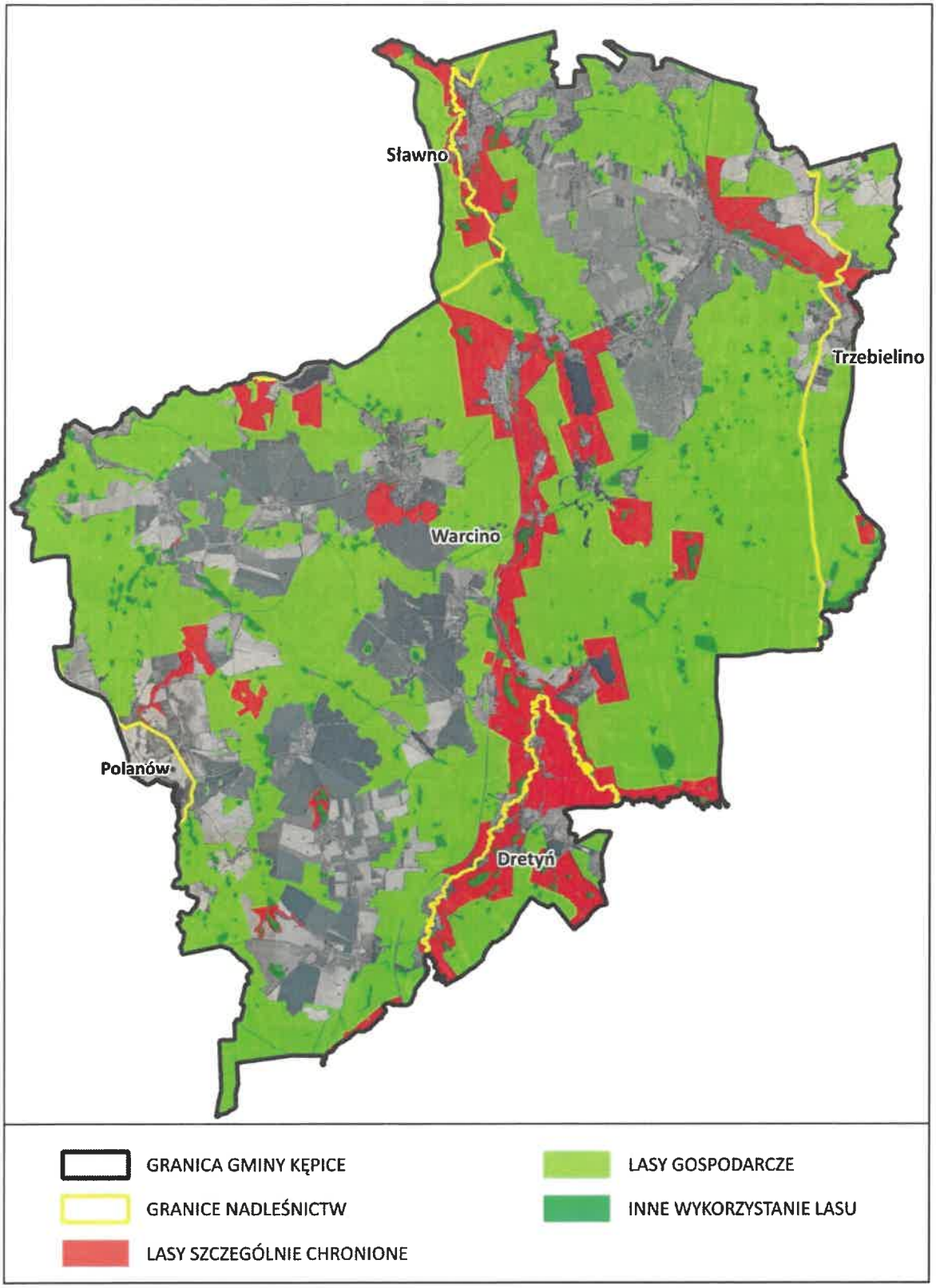

Ryc. 11 Przeznaczenie lasów państwowych położonych na terenie gminy
Materiał źródłowy: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych o Lasach (BDL).

Kompleksy leśne zamieszkiwane wykazują również duży potencjał łowiecki. W miejscowości Kawka funkcjonuje Ośrodek Hodowli Zwierzyny nadzorowany przez Nadleśnictwo Warcino. Należy podkreślić, iż lasom w gminie nadano status lasów o szczególnych walorach przyrodniczych – *High Conservation Vaule Frestes.*

2.3.7 INFRASTRUKTURA KOMUNIKACYJNA

Układ komunikacji drogowej na terenie gminy Kępice stanowią:

układ nadrzędny

- droga wojewódzka nr 208 relacji Polanów – Barcino, przebiegająca osiowo przez niemal cały obszar gminy, przez m.in. Kaczyno, Warcino, Kępice, Obłęże, Barcino;
- droga wojewódzka nr 209 relacji Sławno – Bytów, przebiegająca w północnym fragmencie gminy, m.in. przez: Korzybie, Barwino, Barcino;
- droga wojewódzka nr 206 relacji Koszalin – Polanów, przebiegająca na krótkim odcinku w południowej części gminy, ma ona tranzytowe znaczenia (tj. nie przebiega przez miejscowości gminne);

układ podstawowy

- drogi powiatowe:

Tab. 5 Wykaz dróg powiatowych

NR DROGI	RELACJA DROGI/NAZWA ULICY
1146G	Od dr.powiat.1147G - Podgóry - Mzdowo
1147G	Od dr.woj.207 - granica województwa - Osowo - Dretyń
1148G	Osowo - Chorowo
1149G	Barcino - Osieki - Obłęże
1157G	Łosino - Barcino
1160G	Mzdowo - granica województwa - Rzeczyca Wielka
1161G	Mzdowo - Ciecholub
1162G	Rzeczyca Wielka - granica województwa - Darnowo
1163G	Pustowo - Białe
1164G	Biesowice - Ciecholub
1165G	Kępice - Ciecholub
1166G	Bronowo - Jabłoniec - do dr.powiat.1167G
1167G	Biesowiczki - Trzebielino
1169G	Darnowo - Bożanka
1196G	Kępice; ul. Niepodległości, Buczka

Materiał źródłowy: Urząd Miejski Kępicah.

- drogi gminne:

Tab. 6 Wykaz dróg gminnych

LP.	NR DROGI	NAZWA DROGI	DŁUGOŚĆ ODCINKA [km]	NUMERACJA WEWNĘTRZNA
1	-	Przytocko dz. ew. nr 470	0,150	G000101
2	-	Przytocko dz. ew. nr 315	0,431	G000102
3	-	Przytocko dz. ew. nr 501, 502	1,604	G000103
4	-	Przytocko dz. ew. nr 474, 482	0,581	G000104
5	-	Przytocko dz. ew. nr 480	0,429	G000105
6	-	Przytocko dz. ew. nr 20	1,084	G000106

LP.	NR DROGI	NAZWA DROGI	DŁUGOŚĆ ODCINKA [km]	NUMERACJA WEWNĘTRZNA
7	-	Przytocko dz. ew. nr 467/3	0,058	G000107
8	-	Przytocko dz. ew. nr 426	0,083	G000108
9	-	Przytocko dz. ew. nr 51/9	0,135	G000109
10	-	Przytocko dz. ew. nr 51/6	0,253	G000110
11	-	Przytocko dz. ew. nr 467/5	0,087	G000111
12	-	Przytocko dz. ew. nr 460	0,155	G000112
13	-	Przytocko dz. ew. nr 62/2	0,082	G000113
14	-	Przytocko dz. ew. nr 27/7	0,080	G000114
15	-	Przytocko dz. ew. nr 60	0,168	G000115
16	-	Przytocko dz. ew. nr 515	0,846	G000116
17	-	Przytocko dz. ew. nr 478	0,503	G000117
18	-	Przytocko dz. ew. nr 487	0,230	G000118
19	-	Przytocko dz. ew. nr 509	0,167	G000119
20	-	Przytocko dz. ew. nr 55	0,201	G000120
21	-	Warcino dz. ew. nr 34	1,187	G000201
22	-	Warcino dz. ew. nr 33	0,482	G000202
23	-	Warcino dz. ew. nr 39	0,657	G000203
24	-	Warcino dz. ew. nr 41	0,420	G000204
25	-	Warcino dz. ew. nr 40	0,574	G000205
26	-	Warcino dz. ew. nr 36	0,245	G000206
27	-	Warcino dz. ew. nr 24	0,650	G000207
28	-	Warcino dz. ew. nr 32	0,879	G000208
29	-	Warcino dz. ew. nr 54	0,900	G000209
30	-	Warcino dz. ew. nr 5, 158	0,236	G000210
31	-	Warcino dz. ew. nr 35, 109/3, 110	0,657	G000211
32	-	Warcino dz. ew. nr 59	0,416	G000212
33	-	Warcino dz. ew. nr 9/2	0,077	G000213
34	-	Warcino dz. ew. nr 115	0,089	G000214
35	-	Warcino dz. ew. nr 9/6	0,095	G000215
36	-	Warcino dz. ew. nr 141	0,293	G000216.1
37	-	Warcino dz. ew. nr 141	0,033	G000216.2
38	-	Warcino dz. ew. nr 141	0,039	G000216.3
39	-	Warcino dz. ew. nr 141	0,037	G000216.4
40	-	Warcino dz. ew. nr 116/1, 116/2	0,367	G000217
41	-	Warcino dz. ew. nr 122	0,285	G000218
42	-	Warcino dz. ew. nr 120	0,528	G000219
43	-	Warcino dz. ew. nr 5/3	0,053	G000220
44	-	Warcino dz. ew. nr 97	0,740	G000221
45	-	Warcino dz. ew. nr 84, 142	0,343	G000222
46	-	Warcino dz. ew. nr 91	0,343	G000223
47	-	Warcino dz. ew. nr 4/3	0,031	G000224
48	-	Warcino dz. ew. nr 23	0,420	G000225
49	-	Warcino dz. ew. nr 29	0,827	G000226

LP.	NR DROGI	NAZWA DROGI	DŁUGOŚĆ ODCINKA [km]	NUMERACJA WEWNĘTRZNA
50	-	Warcino dz. ew. nr 205	0,285	G000227
51	-	Warcino dz. ew. nr 62	0,371	G000228
52	-	Warcino dz. ew. nr 193	0,496	G000229
53	-	Warcino dz. ew. nr 167	0,046	G000230
54	-	Warcino dz. ew. nr 166	0,068	G000231
55	-	Biesowice dz. ew. nr 5/2, 6/2, 181	2,557	G000301
56	-	Biesowice dz. ew. nr 167, 176	0,402	G000302
57	-	Biesowice dz. ew. nr 446	0,522	G000303
58	-	Biesowice dz. ew. nr 166	0,020	G000304
59	-	Biesowice dz. ew. nr 112	0,019	G000305
60	-	Biesowice dz. ew. nr 78	0,046	G000306
61	-	Biesowice dz. ew. nr 21/3	0,090	G000307
62	-	Biesowice dz. ew. nr 21/2, 28/1	0,096	G000308
63	-	Biesowice dz. ew. nr 163	0,254	G000309
64	-	Biesowice dz. ew. nr 15/3, 96	0,155	G000310
65	-	Biesowice dz. ew. nr 17/2, 130	0,648	G000311
66	-	Biesowice dz. ew. nr 133	0,085	G000312
67	-	Biesowice dz. ew. nr 50	0,240	G000313
68	-	Biesowice dz. ew. nr 138	0,075	G000314.1
69	-	Biesowice dz. ew. nr 138	0,034	G000314.2
70	-	Biesowice dz. ew. nr 40/2	0,270	G000315
71	-	Biesowice dz. ew. nr 34	0,091	G000316.1
72	-	Biesowice dz. ew. nr 34	0,041	G000316.2
73	-	Biesowice dz. ew. nr 31	0,205	G000317
74	-	Biesowice dz. ew. nr 188	0,431	G000318
75	-	Biesowice dz. ew. nr 41/19, 41/23, 41/48	1,729	G000319
76	-	Biesowice dz. ew. nr 185	0,217	G000320
77	-	Ciecholub dz. ew. nr 129	1,542	G000401
78	-	Ciecholub dz. ew. nr 19/3	0,026	G000402
79	-	Ciecholub dz. ew. nr 16	0,208	G000403
80	-	Ciecholub dz. ew. nr 1/7	0,070	G000404
81	-	Ciecholub dz. ew. nr 128	0,942	G000405
82	-	Ciecholub dz. ew. nr 83/1	0,140	G000406
83	-	Ciecholub dz. ew. nr 25	0,293	G000407
84	-	Ciecholub dz. ew. nr 22/1	0,098	G000408
85	-	Ciecholub dz. ew. nr 23	0,362	G000409
86	-	Ciecholub dz. ew. nr 22/3	0,028	G000410
87	-	Ciecholub dz. ew. nr 38	0,299	G000411
88	-	Ciecholub dz. ew. nr 35	0,245	G000412
89	-	Darnowo dz. ew. nr 451/6	0,166	G000501
90	-	Darnowo dz. ew. nr 284	0,188	G000502
91	-	Darnowo dz. ew. nr 282	0,160	G000503
92	-	Darnowo dz. ew. nr 280, 279	0,294	G000504

LP.	NR DROGI	NAZWA DROGI	DŁUGOŚĆ ODCINKA [km]	NUMERACJA WEWNĘTRZNA
93	-	Darnowo dz. ew. nr 76, 68	0,688	G000505.1
94	-	Darnowo dz. ew. nr 76, 68	0,277	G000505.2
95	-	Darnowo dz. ew. nr 64	0,789	G000506
96	-	Darnowo dz. ew. nr 55	0,599	G000507
97	-	Darnowo dz. ew. nr 87	0,152	G000508
98	-	Darnowo dz. ew. nr 82	0,091	G000509
99	-	Darnowo dz. ew. nr 444/3	0,346	G000510
100	-	Darnowo dz. ew. nr 98, 101	0,782	G000511
101	-	Darnowo dz. ew. nr 324	0,398	G000512
102	-	Darnowo dz. ew. nr 98	0,185	G000513
103	-	Darnowo dz. ew. nr 114	0,480	G000514
104	-	Darnowo dz. ew. nr 105	0,075	G000515
105	-	Darnowo dz. ew. nr 167	0,078	G000516
106	-	Darnowo dz. ew. nr 209	0,234	G000517
107	-	Darnowo dz. ew. nr 206	0,428	G000518
108	-	Darnowo dz. ew. nr 123	0,620	G000519
109	-	Darnowo dz. ew. nr 125	0,354	G000520
110	-	Darnowo dz. ew. nr 231, 246, 253	1,556	G000521
111	-	Darnowo dz. ew. nr 235, 239	0,845	G000522
112	-	Korzybie dz. ew. nr 278/11, 356	1,865	G000601
113	-	Korzybie dz. ew. nr 41/7	0,172	G000602
114	-	Korzybie dz. ew. nr 210	0,391	G000603.1
115	-	Korzybie dz. ew. nr 210	0,010	G000603.2
116	-	Korzybie ul. Tartaczna dz. ew. nr 328	0,520	G000604
117	-	Korzybie dz. ew. nr 230, 319	0,416	G000605.1
118	-	Korzybie dz. ew. nr 230, 319	0,181	G000605.2
119	-	Korzybie dz. ew. nr 25/5	0,074	G000606
120	-	Korzybie dz. ew. nr 4/6	0,109	G000607
121	-	Korzybie dz. ew. nr 223	0,277	G000608
122	-	Korzybie dz. ew. nr 233	0,221	G000609
123	-	Korzybie dz. ew. nr 278/5	0,407	G000610
124	-	Korzybie dz. ew. nr 218	0,156	G000611
125	-	Korzybie dz. ew. nr 213, 214	0,265	G000612.1
126	-	Korzybie dz. ew. nr 213, 214	0,138	G000612.2
127	-	Korzybie ul. Kolejowa dz. ew. nr 283/12	0,205	G000613
128	-	Korzybie dz. ew. nr 142	0,671	G000614
129	-	Korzybie dz. ew. nr 296	0,223	G000615
130	-	Korzybie dz. ew. nr 202/3	0,170	G000616
131	-	Korzybie ul. Radosna dz. ew. nr 221	0,135	G000617
132	-	Korzybie dz. ew. nr 109/6	0,052	G000618
133	-	Korzybie dz. ew. nr 443	0,100	G000619
134	-	Korzybie dz. ew. nr 425, 434	0,194	G000620.1

LP.	NR DROGI	NAZWA DROGI	DŁUGOŚĆ ODCINKA [km]	NUMERACJA WEWNĘTRZNA
135	-	Korzybie dz. ew. nr 425, 434	0,170	G000620.2
136	-	Korzybie dz. ew. nr 284/10	0,096	G000621
137	-	Korzybie dz. ew. nr 245	0,363	G000622
138	-	Korzybie dz. ew. nr 246, 247	0,235	G000623.1
139	-	Korzybie dz. ew. nr 246, 247	0,140	G000623.2
140	-	Korzybie dz. ew. nr 241	0,065	G000624
141	-	Korzybie dz. ew. nr 240	0,179	G000625
142	-	Korzybie dz. ew. nr 84/6	0,055	G000626
143	-	Korzybie dz. ew. nr 239	0,099	G000627
144	-	Korzybie dz. ew. nr 225	0,055	G000628
145	-	Żelice dz. ew. nr 50/2	0,185	G000701
146	-	Żelice dz. ew. nr 5	0,351	G000702
147	-	Żelice dz. ew. nr 461	0,213	G000703
148	-	Żelice dz. ew. nr 25	0,398	G000704
149	-	Żelice dz. ew. nr 36	0,375	G000705
150	-	Żelice dz. ew. nr 39	0,396	G000706
151	-	Barwino dz. ew. nr 217/2	0,218	G000801
152	-	Barwino dz. ew. nr 331, 222/3	0,357	G000802
153	-	Barwino dz. ew. nr 319	0,868	G000803
154	-	Barwino dz. ew. nr 318	0,410	G000804
155	-	Barwino dz. ew. nr 332	0,490	G000805
156	-	Barwino dz. ew. nr 321	0,570	G000806
157	-	Barwino dz. ew. nr 320/1	0,243	G000807
158	-	Barwino dz. ew. nr 289/9	0,325	G000808
159	-	Barwino dz. ew. nr 329, 336, 337	2,155	G000809
160	-	Barwino dz. ew. nr 338/2	0,476	G000810
161	-	Barwino dz. ew. nr 328	0,167	G000811
162	-	Barwino dz. ew. 195/4	0,169	G000812
163	-	Barwino dz. ew. nr 322, 315/7	0,798	G000813
164	-	Barwino dz. ew. nr 327	1,218	G000814
165	-	Barwino dz. ew. nr 313/2	0,380	G000815
166	-	Barwino dz. ew. nr 323	1,312	G000816
167	-	Barwino dz. ew. nr 325	0,410	G000817
168	-	Barwino dz. ew. nr 327	0,805	G000818
169	-	Barwino dz. ew. nr 324/1, 324/2	2,126	G000819
170	-	Barwino dz. ew. nr 406	0,230	G000820
171	-	Barwino dz. ew. 326	0,331	G000821
172	-	Obłęże dz. ew. nr 293	0,425	G000901
173	-	Obłęże dz. ew. nr 217	0,329	G000902
174	-	Obłęże dz. ew. nr 231	0,361	G000903
175	-	Obłęże dz. ew. nr 285	0,226	G000904
176	-	Obłęże dz. ew. nr 55	1,358	G000905
177	-	Obłęże dz. ew. nr 56	0,271	G000906
178	-	Obłęże dz. ew. nr 284	0,135	G000907

LP.	NR DROGI	NAZWA DROGI	DŁUGOŚĆ ODCINKA [km]	NUMERACJA WEWNĘTRZNA
179	-	Obłęże dz. ew. nr 288	0,413	G000908
180	-	Obłęże dz. ew. nr 112/2	0,188	G000909
181	-	Obłęże dz. ew. nr 292	0,351	G000910
182	-	Obłęże dz. ew. nr 118/1, 78	0,800	G000911
183	-	Obłęże dz. ew. nr 110	0,369	G000912
184	-	Obłęże dz. ew. nr 145, 157, 172/1, 172/2, 286	1,321	G000913
185	-	Obłęże dz. ew. nr 287	0,450	G000914
186	-	Obłęże dz. ew. nr 132, 192, 277	0,851	G000915
187	-	Obłęże dz. ew. nr 129/2	0,074	G000916
188	-	Obłęże dz. ew. nr 99/1	0,191	G000917
189	-	Obłęże dz. ew. nr 318	0,033	G000918
190	-	Obłęże dz. ew. nr 137, 278, 303	1,337	G000919.1
191	-	Obłęże dz. ew. nr 137, 278, 303	0,057	G000919.2
192	-	Obłęże dz. ew. nr 162/1	0,397	G000920
193	-	Obłęże dz. ew. nr 306, 1/47	0,413	G000921.1
194	-	Obłęże dz. ew. nr 306, 1/47	0,182	G000921.2
195	-	Obłęże dz. ew. nr 171	0,409	G000922
196	-	Obłęże dz. ew. nr 175/1	0,291	G000923
197	-	Obłęże dz. ew. nr 307	0,181	G000924
198	-	Obłęże dz. ew. nr 179	0,147	G000925
199	-	Obłęże dz. ew. nr 180/1	0,250	G000926
200	-	Obłęże dz. ew. nr 276	1,214	G000927
201	-	Obłęże dz. ew. nr 279	1,802	G000928
202	159001 G	(z kier. Łętowo) granica gm. Sławno-Korzybie droga woj. nr 209	0,612	G159001.1
203	159001 G	(z kier. Łętowo) granica gm. Sławno-Korzybie droga woj. nr 209	0,960	G159001.2
204	159002 G	Korzybie droga woj. nr 209 - przez ulice: Długa, Kasztanowa, Sportowa, Kolejowa - dz. nr 148	2,031	G159002.1
205	159002 G	Korzybie droga woj. nr 209 - przez ulice: Długa, Kasztanowa, Sportowa, Kolejowa - dz. nr 148	0,201	G159002.2
206	159003 G	Korzybie droga woj. nr 209 - Gościeradz (Ameryka) - Barwino droga woj. nr 209	2,843	G159003
207	159004 G	droga pow. nr 1166G - Bronowo - droga pow. nr 1166G	0,673	G159004
208	159005 G	droga gm. nr 159004B - Bronowo - droga pow. nr 1166G	0,196	G159005.1
209	159005 G	droga gm. nr 159004B - Bronowo - droga pow. nr 1166G	0,066	G159005.2
210	159006 G	droga gm. nr 159023G - granica miasta Kępice	1,725	G159006
211	159007 G	Jabłoniec droga pow. nr 1166G - granica gm. Trzebielino	1,182	G159007

LP.	NR DROGI	NAZWA DROGI	DŁUGOŚĆ ODCINKA [km]	NUMERACJA WEWNĘTRZNA
212	159008 G	Kępice droga pow. nr 1165G (odc. miejski) i dalej od Kępic do Zielic Górnych	0,318	G159008
213	159009 G	granica gm. Polanów - Podgóry droga pow. nr 1146G	2,830	G159009
214	159010 G	Podgóry droga pow. nr 1146G - Osowo droga pow. nr 1148G	2,305	G159010
215	159011 G	droga woj. nr 208 - Warcino droga woj. nr 208	1,316	G159011
216	159012 G	Kępice droga pow. nr 1146G - do ferm drobiu	0,271	G159012
217	159013 G	Mzdowiec droga pow. nr 1146G - droga woj. nr 208 - Mzdowo droga pow. nr 1161G	2,126	G159013
218	159014 G	droga pow. nr 1160G - droga gm. nr 159013G - Mzdowo	0,595	G159014
219	159015 G	droga pow. nr 1161G - Pustowo droga pow. nr 1163G	0,294	G159015
220	159016 G	Płocko: droga pow. nr 1163G - droga pow. nr 1163G	0,348	G159016
221	159017 G	Węgorzyno: droga pow. nr 1162G - droga pow. nr 1162G	0,746	G159017
222	159018 G	droga pow. nr 1163G - Płocko kolonia	0,671	G159018
223	159019 G	droga pow. nr 1162G - granica gm. Miastko (kier. Dretyń)	1,181	G159019
224	159020 G	droga pow. nr 1147G - granica gm. Miastko (kier. Tursko)	0,391	G159020
225	159021 G	granica gm. Sławno - Łużki - Warcino droga woj. nr 208	3,597	G159021
226	159022 G	droga pow. nr 1165G - Kruszka	0,436	G159022
227	159023 G	działki nr 144, 148, 116/4, 136/1, 123 i 11/9	0,874	G159023.1
228	159023 G	działki nr 144, 148, 116/4, 136/1, 123 i 11/9	0,333	G159023.2
229	159024 G	działka nr 106	0,347	G159024
230	159501 G	ul. Pomorska	0,290	G159501
231	159502 G	ul. Bielaka	0,288	G159502
232	159503 G	ul. Gościnna	0,071	G159503
233	159504 G	ul. Jancy	0,271	G159504
234	159505 G	ul. Konopnickiej	0,237	G159505
235	159506 G	ul. Kopernika	0,693	G159506.1
236	159506 G	ul. Kopernika	0,062	G159506.2
237	159506 G	ul. Kopernika	0,077	G159506.3
238	159507 G	ul. Kościelna	0,460	G159507
239	159508 G	ul. Kościuszki	0,311	G159508.1
240	159508 G	ul. Kościuszki	0,110	G159508.2
241	159509 G	ul. Krótka	0,080	G159509
242	159510 G	ul. Kwiatowa	0,238	G159510.1
243	159510 G	ul. Kwiatowa	0,033	G159510.2
244	159511 G	ul. Leśna	0,267	G159511
245	159512 G	ul. Mickiewicza	0,622	G159512

LP.	NR DROGI	NAZWA DROGI	DŁUGOŚĆ ODCINKA [km]	NUMERACJA WEWNĘTRZNA
246	159513 G	ul. 1-Maja	0,807	G159513
247	159514 G	ul. Pl. Wolności	0,472	G159514.1
248	159514 G	ul. Pl. Wolności	0,060	G159514.2
249	159514 G	ul. Pl. Wolności	0,077	G159514.3
250	159515 G	ul. Podgórna	0,289	G159515
251	159516 G	ul. Przytulna	0,058	G159516
252	159517 G	ul. Rodzinna	0,072	G159517
253	159518 G	ul. Zacisze	0,063	G159518
254	159519 G	ul. Sikorskiego	0,087	G159519
255	159520 G	ul. Składowa	1,014	G159520.1
256	159520 G	ul. Składowa	0,154	G159520.2
257	159521 G	ul. Słowackiego	0,171	G159521
258	159522 G	ul. Szkolna	0,487	G159522
259	159523 G	ul. Wojska Polskiego	0,273	G159523
260	159524 G	ul. Wymarzona	0,075	G159524
261	159525 G	ul. Jana Kochanowskiego	0,166	G159525
262	159526 G	ul. Sosnowa	0,190	G159526
263	159527 G	ul. 11-go Listopada	0,316	G159527.1
264	159527 G	ul. 11-go Listopada	0,048	G159527.2
265	159528 G	ul. Emilii Plater	0,135	G159528

Materiał źródłowy: Urząd Miejski w Kępicach.

- pozostałe drogi, niebędące drogami publicznymi, w tym drogi wewnętrzne i drogi dojazdowe do terenów rolnych.

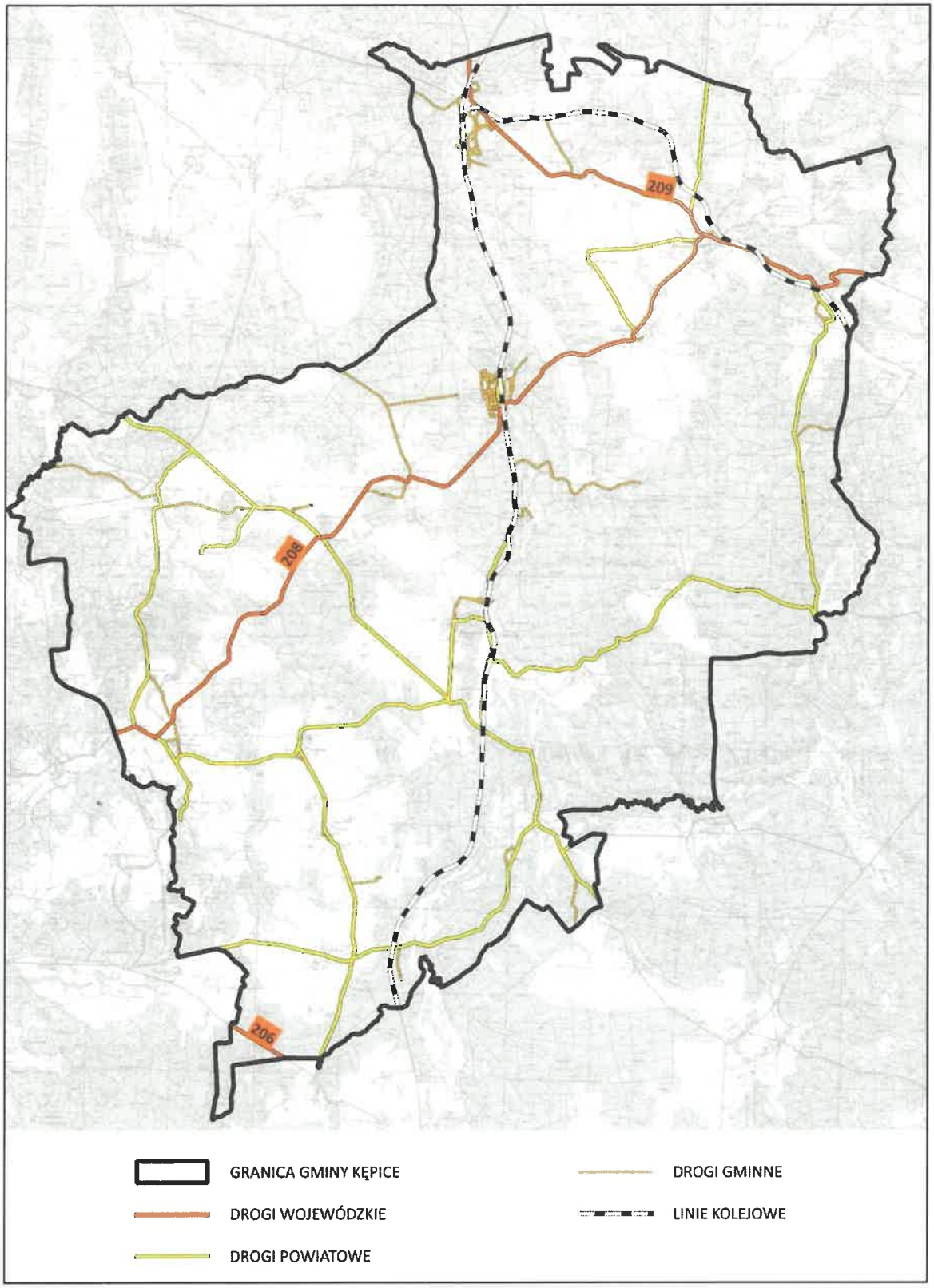

Ryc. 12 Układ komunikacyjny nadrzędny i podstawowy gminy
Materiał źródłowy: Opracowanie własne na podstawie danych BDOT10k.

LINIE KOLEJOWE

Przez gminę przebiega czynna linia kolejowa nr 405 relacji Piła – Miastko – Słupsk – Ustka, jednotorowa, niezelektryfikowana, zaliczana do układu linii kolejowych szczególnie ważnych dla przewozów regionalnych w województwie.

2.3.8 INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Stopień rozwoju infrastruktury technicznej prezentuje się następująco (elementy infrastruktury technicznej służącej ochronie środowiska omówiono szerzej w rodz. 4):

- sieci wodociągowe – 89,0% mieszkańców korzysta z sieci wodociągowej;
- sieci kanalizacyjne – odsetek ludności korzystającej z systemu sieci kanalizacyjnej wynosi 70,5%; gminna oczyszczalnia ścieków znajduje się w Kępicach, na terenach nieskanalizowanych ludność korzysta z indywidualnych systemów unieszkodliwiana ścieków sanitarnych (tzn. ze zbiorników bezodpływowych na nieczystości (szamba) lub przydomowych oczyszczalni ścieków (szerszy opis w rozdz. 4.5);
- sieci gazowe – miasto Kępice objęte jest systemem gazowniczym, zasilane gazem dowożonym cysternami do stacji LNG. Stopień gazyfikacji wynosi 0,5%;
- sieci ciepłownicze – w granicach gminy siecią ciepłowniczą objęte jest miasto Kępice, natomiast w przyszłości planowane są dalsze inwestycje w zakresie rozwoju sieci. Poza tym mieszkańcy korzystają ze źródeł rozproszonych, indywidualnych, głównie w postaci kotłów na paliwa stałe;
- system elektroenergetyczny – zasilanie w energię elektryczną realizowane jest poprzez linie średniego napięcia 15 kV i linie niskiego napięcia 0,4 kV oraz stację elektroenergetyczną 110/15 kV; przez teren gminy przebiega linia elektroenergetyczna najwyższych napięć 400 kV relacji Żydowo Kierzkowo – Słupsk oraz linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110 kV relacji Żydowo - Słupsk Poznańska / Żydowo-Obłęże; istniejąca sieć energetyczna oraz jej układ i stan zapewniają odbiorcom wystarczające dostawy energii elektrycznej;
- sieci telekomunikacyjne – obsługa mieszkańców w zakresie telekomunikacji realizowana jest poprzez tradycyjne połączenia telefoniczne i internetowe oraz kilka stacji bazowych telefonii komórkowej (GSM);
- odnawialne źródła energii – na terenie gminy funkcjonują odnawialne źródła energii w postaci elektrowni słonecznych. Ponadto znajduje się elektrownia wodna oraz indywidualne systemy OZE – mikroinstalacje (szerszy opis w rozdz. 5.4.5.).

3 STRESZCZENIE

Podstawowym celem sporządzenia i uchwalenia „Programu Ochrony Środowiska dla gminy Kępice na lata 2025-2028, z perspektywą do roku 2031" jest realizacja przez gminę polityki ochrony środowiska, zbieżnej z założeniami najważniejszych dokumentów strategicznych i programowych kraju, województwa i powiatu. Program stanowi podstawę funkcjonowania systemu zarządzania środowiskiem, spajając działania i dokumenty dotyczące ochrony środowiska i przyrody na szczeblu gminnym.

W Programie oceniono stan środowiska gminy, w tym dokonano analizy SWOT dla dziesięciu obszarów przyszłej interwencji tzn.:

1. Ochrona klimatu i jakości powietrza.
2. Zagrożenia hałasem.
3. Pola elektromagnetyczne.
4. Gospodarowanie wodami.
5. Gospodarka wodno-ściekowa.
6. Zasoby geologiczne.
7. Gleby.
8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów.
9. Zasoby przyrodnicze.
10. Zagrożenia poważnymi awariami.

Na podstawie analizy aktualnej sytuacji i oczekiwanych zmian w ochronie środowiska, a także uwzględniając obowiązujące przepisy prawa polskiego i unijnego, aktualne krajowe i regionalne strategie, koncepcje i dokumenty planistyczne, w tym także sektorowe, sformułowano:

- Cel nadrzędny realizacji polityki ochrony środowiska na terenie gminy, tzn.: Zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy gminy Kępice, przy uwzględnieniu i ochronie wartości przyrodniczych oraz racjonalnej gospodarce zasobami naturalnymi.
- Cele strategiczne odnoszące się do poszczególnych obszarów interwencji:
  - Poprawa jakości powietrza i ochrona klimatu.
  - Ograniczenie uciążliwości akustycznych.
  - Ochrona przed ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym oraz zapewnienie bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej.
  - Ochrona i zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi.
  - Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej.
  - Ochrona i racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi.
  - Ochrona i racjonalne wykorzystanie zasobów glebowych.
  - Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów.
  - Kształtowanie systemu przyrodniczego, ochrona krajobrazu i różnorodności biologicznej.
  - Zapobieganie wystąpieniu awarii oraz eliminacja i minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia.
- Kierunki interwencji oraz przypisane im poszczególne zadania operacyjne, obejmujące przedsięwzięcia krótko- lub średnioterminowe, planowane do realizacji w latach 2025-2028, z uwzględnieniem perspektywy długoterminowej do 2031 roku.

Głównym realizatorem Programu będzie samorząd gminy, który zarządza Programem. Struktury administracji samorządowej będą przekazywały informacje w ramach monitoringu realizacji zadań i ewaluacji. Nakreślone w Programie inwestycje będą bezpośrednio realizowane przez różne podmioty i instytucje. Społeczeństwo gminy stanowi głównego odbiorcę Programu.

4 OCENA STANU ŚRODOWISKA

4.1 OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA

IDENTYFIKACJA STANU OBECNEGO

WARUNKI KLIMATYCZNE

Gmina Kępice położona jest w północnej Polsce, gdzie występuje klimat przejściowy charakterystyczny dla całego Niżu Polskiego. Klimat przejściowy charakteryzuje się zmiennością stanów pogody. Jest to konsekwencja ścierania się dwóch mas powietrza: wilgotnego – morskiego oraz suchego – kontynentalnego. Pod względem regionalizacji klimatycznej gmina położona jest w regionie Wschodniopomorskim (nr VIII) na pograniczu z regionem Środkownadmorskim (nr II) – zob. rycina poniżej:

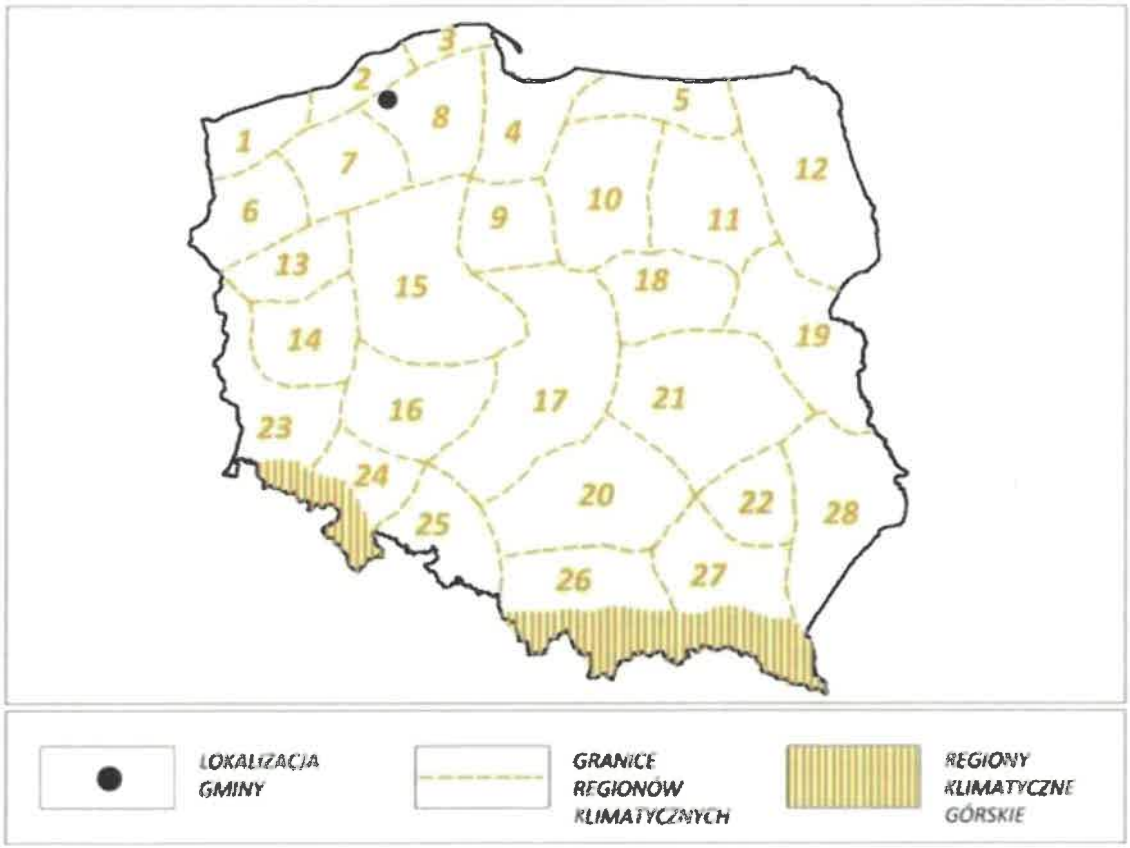

Ryc. 13 Położenie gminy w stosunku do regionów klimatycznych Polski
Materiał źródłowy: Opracowanie własne według regionalizacji klimatycznej (Woś A., 1993).

Region Wschodniopomorski (nr VIII) w porównaniu do sąsiednich regionów charakteryzuje się mniejszą liczbą dni z pogodą bardzo ciepłą pochmurną z opadem atmosferycznym. Wyróżnia się także największą w skali kraju liczbą dni z pogodą przymrozkową, bardzo chłodną z dużym zachmurzeniem (ok. 19 dni/rok). W Regionie na tle pozostałych notuje się najmniej dni z typem pogody bardzo ciepłej z opadem atmosferycznym. Ponadto w ciągu roku notuje się częste dni przymrozkowe bardzo chłodne z opadem.[19]

[19] Materiał źródłowy: Woś A., 1993, Klimat Polski, wyd. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.

Lokalne warunki klimatyczne uzależnione są od różnych czynników, m.in.: rzeźby terenu, występowania lasów i innych zbiorowisk roślinnych, wód powierzchniowych, podmokłych zagłębień terenowych itp.

Tab. 7 Podstawowe dane meteorologiczne dla regionu gminy Kępice

WSKAŹNIK	WARTOŚĆ
Temperatura średnia roczna	(+8,0)°C – (+9,0)°C
Temperatura średnia – wiosna	(+7,0)°C – (+8,0)°C
Temperatura średnia – lato	(+16)OC – (+17) °c
Temperatura średnia – jesień	(+9)OC – (+10) °c
Temperatura średnia – zima	(0) OC – (1) °c
Ciśnienie atmosferyczne średnia roczna	1014-1015 hPa
Usłonecznienie sumaryczne roczne	1800 – 1900 h
Usłonecznienie sumaryczne – wiosna	580- 600 h
Usłonecznienie sumaryczne – lato	700-750 h
Usłonecznienie sumaryczne – jesień	280-300 h
Usłonecznienie sumaryczne – zima	140 - 160 h
Opad sumaryczny roczny	800-850 mm
Opad sumaryczny – wiosna	80 -100 mm
Opad sumaryczny – lato	300 -350 mm
Opad sumaryczny – jesień	275-300 mm
Opad sumaryczny – zima	120-130 mm
Zachmurzenie średnie roczne	5,2 – 5,4
Wilgotność powietrza średnia roczna	82 – 84%
Liczba dni z pokrywą śnieżną	40 – 50 dni
Liczba dni z przymrozkami	90 – 100 dni
Wiatr - prędkości średnie 10-minutowe	4 – 5 m/s

Materiał źródłowy: Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej (IMGW).

ZMIANY KLIMATYCZNE – KONTEKST GLOBALNY

Problematyka zmian klimatu stanowi jeden z kluczowych aspektów politycznych, społecznych i gospodarczych. Klimat na Ziemi zmieniał się wielokrotnie, przechodząc długie okresy zlodowacenia i wyższych temperatur. Od początku XX wieku temperatura na Ziemi zaczęła stopniowo wzrastać, a trend ten utrzymuje się do dzisiaj, dlatego istotne jest zgłębienie tego tematu w niniejszym opracowaniu, zwłaszcza w kontekście wdrażania gospodarki niskoemisyjnej. Międzynarodowy Zespół ds. Zmian Klimatu (IPCC) stanowi organ Organizacji Narodów Zjednoczonych powołany w celu przekazania wiarygodnej i obiektywnej oceny i informacji o postępujących zmianach klimatu. Organizacja ta założona została w 1988 roku przez Światową Organizację Meteorologiczną oraz Program Środowiskowy ONZ, publikując cyklicznie od 1990 r. raporty o zmianie klimatu.

IPCC jest aktualnie w trakcie opracowywania szóstego raportu podsumowującego naukową wiedzę na temat zmian klimatycznych. Raport składa się z trzech tomów, sporządzanych przez wykwalifikowane grupy robocze:

- *Climate Change 2021: The Physical Science Basis;*
- *Climate Change 2022: Impacts, Adaptation and Vulnerability;*
- *Climate Change 2022: Mitigation of Climate Change.*

Temperatura powierzchni Ziemi sukcesywnie rośnie, natomiast każda z czterech ostatnich dekad była cieplejsza od poprzedniej oraz od wszystkich wcześniejszych od rozpoczęcia pomiarów w 1850 roku. Zgodnie z pierwszym tomem najnowszego raportu IPCC – *Climate Change 2021: The Physical Science Basis* globalny wzrost średniej temperatury powietrza na przestrzeni lat 1850-2019 mieścił się

w przedziale 0,8°C do 1,3°C, z najbardziej prawdopodobną wartością 1,07°C. Według raportu średnia temperatura na lądzie w latach 2011–2020 była o 1,59°C wyższa niż w latach 1850–1900, natomiast w przypadku mórz i oceanów wzrost ten był wyraźnie niższy, gdyż wyniósł ok. 0,88°C.

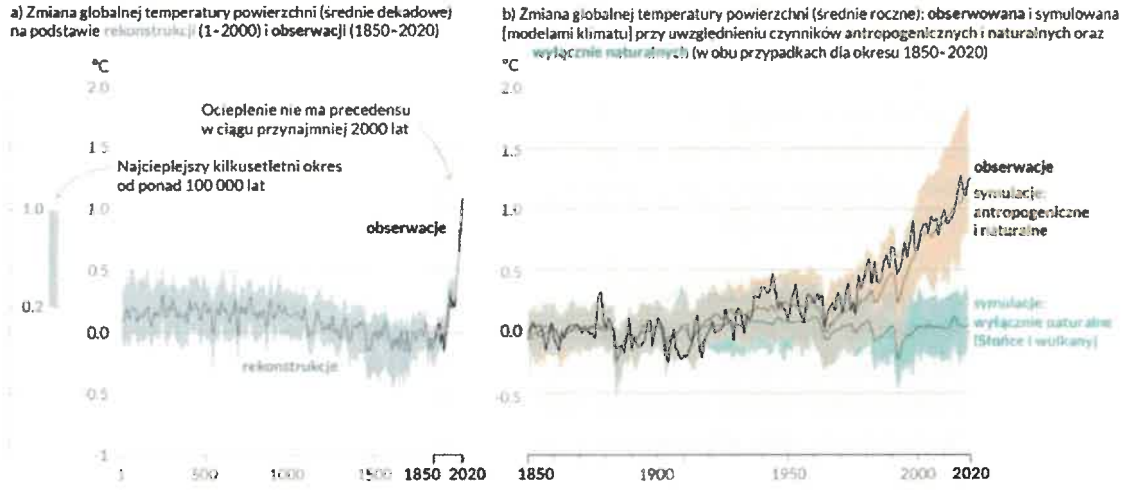

Ryc. 14. Zmiany temperatury powierzchni Ziemi względem okresu 1850-1900
Materiał źródłowy: IPCC - Climate Change 2021:The Physical Science Basis.

Prognozuje się, że średnia temperatura powietrza na Ziemi będzie wzrastać. Według różnych scenariuszy w poszczególnych regionach świata, w stosunku do okresu 1850-1900, przewiduje się:

- według scenariusza optymistycznego (SSP1 1.9) w połowie XXI w. (lata 2046-2060) wzrost temp. o ok. +1,2°C – +2,0°C, a pod koniec XXI w. (lata 2081-2100) wzrost temp. o ok. +1,0° - +1,8°C,
- według scenariusza pesymistycznego (SSP5 8.5) w połowie XXI w. (lata 2046-2060) wzrost temp. o ok. +1,9°C – +3,0°C, a pod koniec XXI w. (lata 2081-2100) wzrost temp. o ok. +3,3°C - +5,7°C.

Należy nadmienić, iż jedną z konsekwencji zmian klimatycznych jest m.in. wzrost średniego poziomu mórz i oceanów. Na przestrzeni okresu 1901 – 2018 poziom ten wzrósł o ok. 20 cm, nie mniej proces ten wyraźnie przyspieszył w ostatnich dziesięcioleciach.

Ponadto do najważniejszych faktów, ustalonych w szóstym Raporcie IPCC – *Climate Change Impacts, Adaptation and Vulnerability* należą m.in.:

- Wzrost zachorowań oraz przedwczesnych zgonów spowodowanych ekstremalnymi warunkami pogodowymi oraz wzrost ryzyka rozprzestrzeniania się chorób, w tym związanych ze zdrowiem psychicznym (poczucie lęku, stresu, depresja).
- Ryzyko wyginięcia rzadko występujących gatunków będzie co najmniej dziesięciokrotnie wyższe, w przypadku gdy wzrost temperatury będzie postępował w kierunku zmiany o 3°C, w porównaniu z sytuacją, gdy będzie on ograniczony do 1,5°C. Szczególnie zagrożone wyginięciem są gatunki zamieszkujące Puszczę Amazońską oraz niektóre regiony górskie.
- Wzrost zagrożenia występowania ekstremalnych zjawisk przyrodniczych, takich jak m.in. cyklony tropikalne, sztormy, tornada, gradobicia i nawalne deszcze oraz przedłużające się okresy suszy i niedoboru wody.
- Problemy z dostępem do czystej wody pitnej w przypadku dalszego wzrostu temperatury. Przewiduje się, iż mieszkańcy mniejszych wysp i regionów, których zasoby wodne uzależnione są od wód roztopowych lodowców mogą nie mieć wystarczającej ilości wody pitnej, w przypadku gdy temperatura powietrza wzrośnie o 1,5°C.
- Wzrost temperatury powietrza oraz coraz dłuższe okresy suszy będą miały negatywny wpływ na produkcję żywności (plony zbóż, chów zwierząt), co przyczynić się może do wzrostu niedożywienia

i śmiertelności zwłaszcza w regionach tropikalnych. Przy podniesieniu się temperatury powietrza o 1,5°C rośnie ryzyko strat w uprawie kukurydzy w głównych regionach produkujących żywność, natomiast dalszy wzrost wartości temperatur pogłębi problemy rolniczo-produkcyjne.

- Zagrożenie wystąpienia powodzi w regionach nadmorskich wzrośnie o 20% w przypadku podniesienia się poziomu mórz i oceanów o dodatkowe 15 cm, natomiast ryzyko to podwoi się przy wzroście poziomu morza o kolejne 75 cm.
- W przypadku wzrostu temperatury o 1,5°C niektóre ekosystemy zostaną całkowicie utracone, nawet jeśli temperatury zostaną w przyszłości obniżone. Dotyczy to przede wszystkim ekosystemów polarnych, górskich i przybrzeżnych. Istnieje również duże ryzyko utraty raf koralowych u wybrzeży Australii.

ZMIANY KLIMATYCZNE – KONTEKST KRAJOWY

W odniesieniu do obszaru Polski, biorąc pod uwagę historię obserwacji instrumentalnych, stwierdzono, że ostatnie 20-lecie XX wieku i pierwsza dekada XXI wieku były najcieplejszymi w historii (co stanowi potwierdzenie tendencji obserwowanej na całym świecie)[20]:

- we wszystkich porach roku obserwowany jest wzrost temperatur powietrza (zdecydowanie silniejszy w zimie, słabszy w lecie),
- roczne sumy opadów w kontekście całego kraju nie uległy istotnym zmianom, ale odznaczały się znaczną zmiennością w ciągu roku (mniej lub bardziej wilgotne okresy w krótkich odstępach czasu); obserwowana jest tendencja spadkowa sum opadów na obszarze Polski północno-wschodniej,
- w większości kraju obserwuje się spadek łącznej liczby dni mroźnych i bardzo mroźnych w ciągu roku, jednocześnie obserwuje się niewielką tendencję wzrostową długości trwania okresów mroźnych,
- od lat 90-tych XX wieku coraz częściej pojawiają się w Polsce ciągi upałów i dni upalne z temperaturą powietrza ≥ 30°C,
- w większości kraju obserwuje się zmiany w strukturze opadów, polegające na wzroście liczby dni z opadem o dużym natężeniu,
- we wsch. części kraju, na wschód od Wisły wydłużają się okresy bezdeszczowe oraz okresy suszy,
- w chłodnej porze roku obserwuje się wzmożony udział prędkości wiatru w porywach ≥ 17 m/s, a w okresie letnim pojawiają się coraz częściej huraganowe prędkości wiatrów.

Prognozuje się, że zmiany klimatu będą miały zarówno pozytywne, jak i negatywne skutki, przy czym dominować będą konsekwencje negatywne:[21]

- do najważniejszych skutków pozytywnych należeć będą m.in.: wydłużenie okresu wegetacyjnego, skrócenie okresu grzewczego, wydłużenie sezonu turystycznego;
- do najważniejszych skutków negatywnych należeć będą m.in.: niekorzystne zmiany hydrologiczne (a co za tym idzie niekorzystny wpływ na różnorodność biologiczną i siedliska przyrodnicze), zwiększenie częstotliwości występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych i katastrof, nasilenie się zjawiska eutrofizacji wód, zwiększenie zagrożenia dla życia i zdrowia w wyniku stresu termicznego i wzrostu zanieczyszczeń powietrza, większe zapotrzebowanie na energię elektryczną w porze letniej, czy też zmniejszenie potencjału chłodniczego elektrowni czego skutkiem będzie spadek mocy produkcyjnej.

[20] Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030, 2012, Ministerstwo Środowiska, Warszawa.

[21] Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030, 2012, Ministerstwo Środowiska, Warszawa.

ZMIANY KLIMATYCZNE – KONTEKST LOKALNY

Zmiany klimatyczne zauważalne są także w rejonie gm. Kępice. Objawiają się one m.in.:

- ociepleniem (wzrostem średniej rocznej temperatury powietrza);
- zwiększeniem rocznego usłonecznienia;
- coraz częstszym występowaniem ekstremalnych zjawisk pogodowych w postaci intensywnych burz i nawałnic, gradobić, huraganowych wiatrów oraz trąb powietrznych.

Poniżej dokonano podstawowej identyfikacji zaistniałych zmian klimatycznych. Porównano dane dla wybranych wskaźników meteorologicznych z okresów 30-to lecia i dwóch przykładowych, ostatnich lat. Stwierdzono, że w rejonie gminy Kępice:

- w 2016 r. w stosunku do wielolecia 1971-2000 nastąpił:
  - wzrost średniej temperatury powietrza o ok. 0,5°C, – 1,0°C,
  - wzrost rocznego usłonecznienia o ponad 300 h,
  - nie odnotowano większych anomalii w stosunku do sumy opadów atmosferycznych,
- w 2021 r. w stosunku do wielolecia 1991-2020:
  - nastąpił wzrost średniej temperatury powietrza o ok. 0,5°C, – 1,0°C,
  - nie zaobserwowano większych zmian w stosunku do sumy opadów atmosferycznych oraz rocznego usłonecznienia.

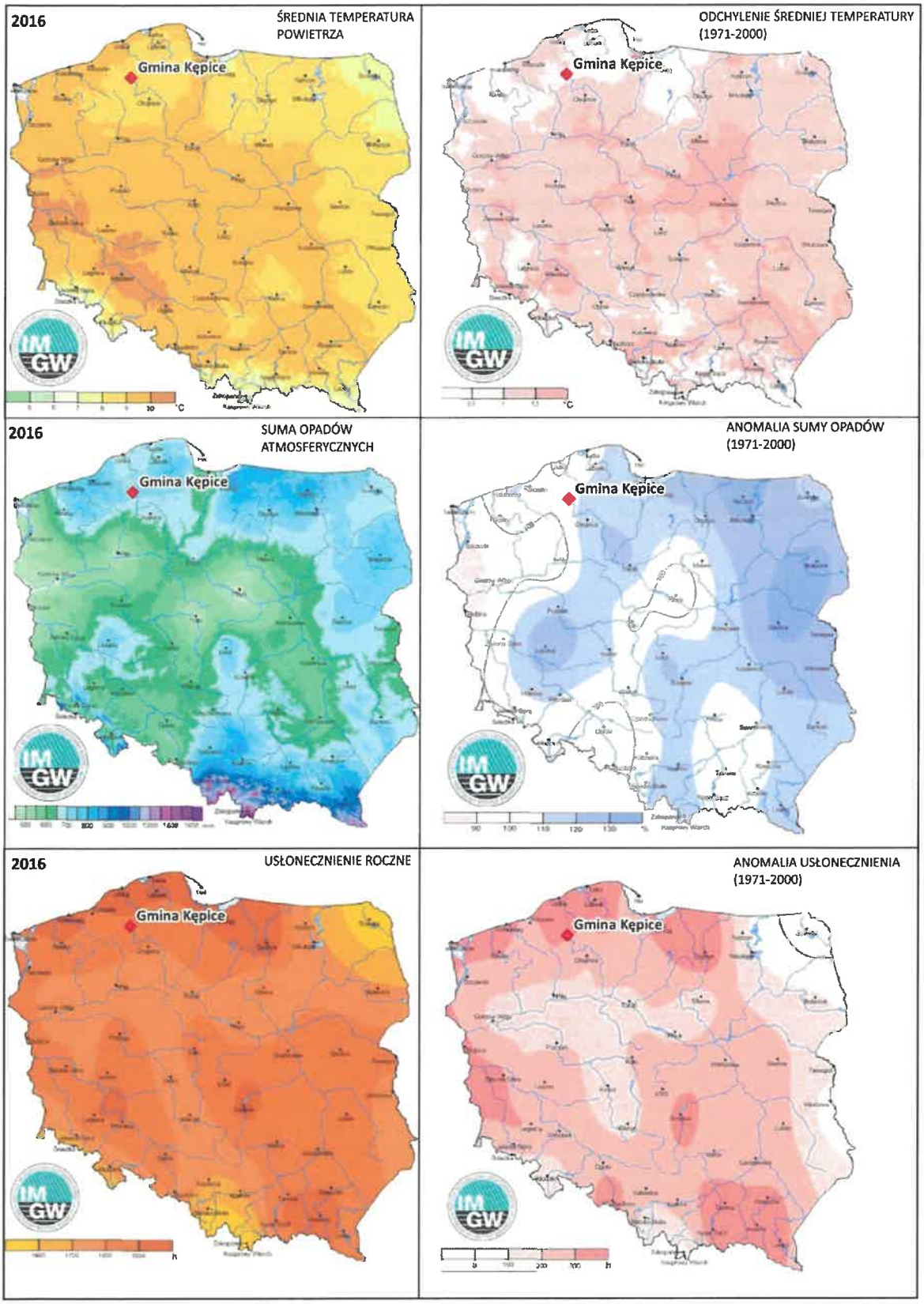

Ryc. 15 Średnia roczna temperatura powietrza wraz z jej odchyleniem, suma opadów atmosferycznych i usłonecznienie roczne oraz anomalie zjawisk w 2016 r.
Materiał źródłowy: Mapy klimatyczne IMGW.

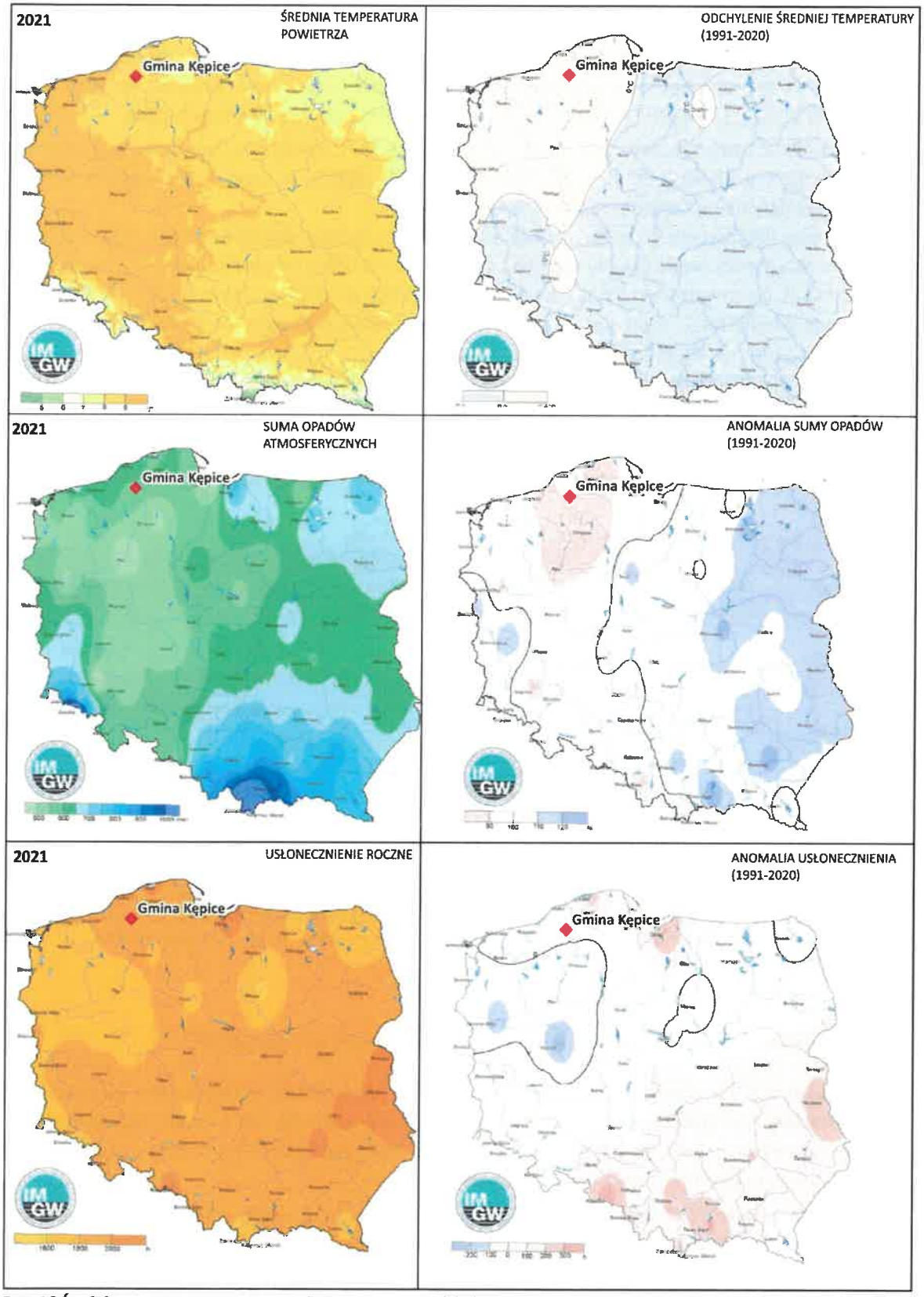

Ryc. 16 Średnia roczna temperatura powietrza wraz z jej odchyleniem, suma opadów atmosferycznych i usłonecznienie roczne oraz anomalie zjawisk w 2021 r.
Materiał źródłowy: Mapy klimatyczne IMGW.

JAKOŚĆ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO

Badania jakościowe powietrza atmosferycznego wykonywane są na poziomie regionalnym. Dla województwa pomorskiego badania odbywają się w odniesieniu do dwóch stref: strefa aglomeracja trójmiejska (PL2201) oraz strefa pomorska (PL2202), w której znajduje się gmina Kępice.

Dla każdej strefy przeprowadza się ocenę jakości powietrza uwzględniając wymagania określone w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu. Ocenę przeprowadza się według:

- kryteriów dotyczących ochrony zdrowia ludzi, dla wskaźników: dwutlenek siarki SO_2, dwutlenek azotu NO_2, tlenek węgla CO, benzen C_6H_6, pył zawieszony PM_{10}, pył zawieszony $PM_{2.5}$, ołów w pyle Pb (PM_{10}), arsen w pyle As (PM_{10}), kadm w pyle Cd (PM_{10}), nikiel w pyle Ni (PM_{10}), benzo(a)piren w pyle B(a)P(PM_{10}), ozon O_3; ocenę według kryteriów dotyczących ochrony zdrowia ludzi przeprowadza się dla wszystkich stref w województwie,
- kryteriów określonych w celu ochrony roślin, dla wskaźników: dwutlenek siarki SO_2, tlenek azotu NO_x, ozon O_3 określony współczynnikiem AOT40.

Ocenie jakości powietrza w strefach służą wyniki pomiarów ze stacji automatycznych i manualnych.Wyniki badań jakości powietrza atmosferycznego w strefie pomorskiej przedstawiają się następująco:

Tab. 8 Jakość powietrza atmosferycznego w strefie pomorskiej w 2024 roku

KRYTETRIA USTALONE POD KĄTEM OCHRONY ZDROWIA LUDZI														
NAZWA STREFY	SYMBOL KLASY WYNIKOWEJ DLA POSZCZEGÓLNYCH ZANIECZYSZCZEŃ DLA OBSZARU CAŁEJ STREFY													
	SO_2	NO_2	CO	C_6H_6	PM_{10}	$PM_{2,5}$ 1)	$PM_{2,5}$ 2)	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	O_3 3)	O_3 4)
STREFA POMORSKA	A	A	A	A	A	A1	A	A	A	A	A	A	A	D2

KRYTETRIA USTALONE POD KĄTEM OCHRONY ROŚLIN				
NAZWA STREFY	SYMBOL KLASY WYNIKOWEJ DLA POSZCZEGÓLNYCH ZANIECZYSZCZEŃ DLA OBSZARU CAŁEJ STREFY			
	SO_2	NO_x	O_3 (AOT4) poziom docelowy	O_3 (AOT4) poziom celu długoterminowego
STREFA POMORSKA	A	A	A	D2

Objaśnienia:
- A - jeżeli stężenia zanieczyszczenia na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych lub poziomów docelowych
- C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne lub poziomy docelowe.
- D1 – jeżeli stężenia zanieczyszczenia ozonem troposferycznym na terenie strefy nie przekracza poziom celu długoterminowego.
- D2 – jeżeli stężenia zanieczyszczenia ozonem troposferycznym na terenie strefy przekracza poziom celu długoterminowego.

1) poziom dopuszczalny,
2) poziom dopuszczalny faza II,
3) wg poziomu docelowego i
4) wg poziomu celu długoterminowego.

Materiał źródłowy: Roczna ocena jakości powietrza w województwie pomorskim. Raport wojewódzki za rok 2024, 2025 GIOŚ.

Reasumując, w strefie pomorskiej w 2024 roku **odnotowano przekroczenia poziomu celu długoterminowego ozonu – zarówno pod kątem ochrony zdrowia, jak i roślin.** Nie zanotowano natomiast przekroczeń poziomu dopuszczalnego pyłu zwieszonego PM_{10} i $PM_{2,5}$, poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyle PM_{10} oraz innych substancji.

Należy podkreślić iż, powyższe wyniki odnoszą się do całej strefy pomorskej. Na podstawie Raportu Wojewódzkiego[22] stwierdzono, że **w gminie zanotowano przekroczenia poziomu długoterminowego ozonu** (pod katem ochrony zdrowia, jak i roślin), natomiast **nie zidentyfikowano przekroczeń dla poziomu pyłu zawieszonego PM2,5 i PM10 oraz docelowego poziomu benzo(a)pirenu, a także innych substancji zanieczyszczających.**

[22] Materiał źródłowy: Roczna ocena jakości powietrza w województwie pomorskim. Raport wojewódzki za rok 2024, 2025 GIOŚ.

Warto podkreślić, iż na terenie gminy na budynku Urzędu Miejskiego przy ul. Niepodległości 6 w Kępicach znajduje się czujnik jakości powietrza[23].

Niezależnie od powyższych wyników, przeprowadzanych na poziomie regionalnym, na terenie gminy Kępice mogą występować obszary potencjalnych, okresowych przekroczeń standardów jakości powietrza. Powodować je może zwłaszcza zjawisko „niskiej emisji", na którą najbardziej narażone są tereny zwartej zabudowy, o niskim stopniu przewietrzania. Zwłaszcza w sezonie grzewczym nasilają emisje ze źródeł sektora bytowo-komunalnego powstałe na skutek indywidualnego spalania paliw niskiej jakości oraz nierzadko, spalania odpadów. Ponadto na jakość powietrza ma również wpływ emisja ze środków transportu, przy czym jest ona najbardziej odczuwalna wzdłuż dróg o dużym natężeniu ruchu (w gminie Kępice są to głównie drogi wojewódzkie) oraz maleje wraz ze wzrostem odległości od drogi lub wielkością natężenia ruchu pojazdów spalinowych.

ZAOPATRZENIE W CIEPŁO

Miasto Kępice objęte jest siecią ciepłowniczą której dostawcą ciepła jest PGK Kępice. Energia dostarczana jest odbiorcą indywidulanym z kotłowni lokalnej, o mocy 4 MW - dwa kotły jeden o mocy 2,5 MW drugi 1,5 MW. Ponadto w przyszłości na terenie miasta planowane są dalsze inwestycje w zakresie rozwoju sieci ciepłowniczej.[24]

Mieszkańcy terenów wiejskich korzystają natomiast ze źródeł rozproszonych, indywidualnych, głównie w postaci kotłów na paliwa stałe. W coraz większym stopniu wykorzystywana jest energia cieplna pochodząca ze źródeł odnawialnych za pomocą mikroinstalacji OZE, jak kolektory słoneczne i pompy ciepła.

ZAOPATRZENIE W GAZ

Miasto Kępice objęte jest systemem gazowniczym, zasilane gazem dowożonym cysternami do stacji LNG (stacja na działce 2/24 obr. Kępice).

Łączna długość czynnej sieci gazowej w 2023 r. to 6 553 m, natomiast stopień zgazyfikowania wynosił jedynie 0,5%.[25]

W przypadku pozostałych mieszkańców potrzeby cieplne w gospodarce komunalno-bytowej w gospodarstwach domowych są zaspokajane dostawą gazu płynnego, dostarczanego w butlach gazowych.

ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII

Na terenie gminy Kępice występują wolnostojące farmy fotowoltaiczne[26]:

- Obłęże dz nr 4/8, 4/11, 4/12. 4/13– farma fotowoltaiczna do 1 MW;
- Obłęże dz nr 66 farma fotowoltaiczna do 1 MW;
- Barwino dz nr 315/6 farma fotowoltaiczna do 1 MW;
- Kępice dz nr 511 farma fotowoltaiczna do 500 KV, (na potrzeby zakładu garbarskiego KEGAR).

Ponadto na terenie gminy Kępice funkcjonują cztery elektrownie wodne:

- „EW Biesowice";
- „EW Kępice";
- „EW Kępka";
- „EW Ciecholub".

Ponadto w granicach gminy występują źródła energii odnawialnej w postaci mikroinstalacji OZE, wykorzystujących energię słoneczną (panele fotowoltaiczne, kolektory społeczne, pompy ciepła). Do

[23] Materiał źródłowy: Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Słupskiego na lata 2024-2027 z perspektywą do 2030, 2024.
[24] Materiał źródłowy: Urząd Miejski w Kępicach.
[25] Materiał źródłowy: Dane GUS, stan na 2023 r.
[26] Materiał źródłowy: Urząd Miejski w Kępicach.

OZE zaliczana jest również biomasa – w Kępicach funkcjonuje wspomniana wcześniej ciepłownia o mocy 4MW opalana biomasą.

ZAGADNIENIA HORYZONTALNE

Poniżej wskazano na najważniejsze zagadnienia horyzontalne w odniesieniu do analizowanego obszaru interwencji:.

- adaptacja do zmian klimatu:
  - intensyfikacja wdrażania rozwoju niskoemisyjnego na poziomie lokalnym – rozwój rozproszonych źródeł energii odnawialnej, wzrost efektywności energetycznej oraz ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza (w tym eliminacja źródeł ciepła opartych o paliwa wysokoemisyjne);
- nadzwyczajne zagrożenia środowiska:
  - rozwój systemu ostrzegania i prognozowania zagrożeń meteorologicznych;
- działania edukacyjne:
  - promocja alternatywnych źródeł energii oraz transportu zbiorowego wśród mieszkańców;
  - realizacja akcji edukacyjnych z zakresu postępujących zmian klimatu oraz sposobów minimalizacji ich skutków;
- monitoring środowiska:
  - stała i aktywna współpraca z IMGW oraz GIOŚ.

OCENA STANU OBECNEGO – MOCNYCH I SŁABYCH STRON, SZANS I ZAGROŻEŃ (ANALIZA SWOT)

OBSZAR INTERWENCJI: OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	
MOCNE STRONY (CZYNNIKI WEWNĘTRZNE)	**SŁABE STRONY (CZYNNIKI WEWNĘTRZNE)**
▪ Wdrażanie rozwiązań technicznych zabezpieczających przed nadmierną emisją oraz kontrole istniejących systemów w zakresie spełniania norm i standardów ochrony powietrza atmosferycznego. ▪ Dobra płynność ruchu drogowego poprzez realizowaną w latach ubiegłych modernizację nawierzchni dróg. ▪ Wysoki wskaźnik lesistości (61,1%). ▪ Obecność terenów dobrze przewietrzanych (tereny wysoczyznowe). ▪ Duży procent obszarów niezabudowanych stanowiący naturalny system przewietrzania. ▪ Brak dużych emitorów zanieczyszczeń powietrza. ▪ Obecność instalacji OZE (elektrociepłownia na biomasę mini-hydroelektrownie, kolektory słoneczne, farmy fotowoltaiczne). ▪ Obecność czujników jakości powietrza na terenie gminy. ▪ Obecność zbiorczych systemów zaopatrzenia w ciepło - sieć ciepłownicza z kotłowniami w Kępicach, Kruszkach i Barcinie.	▪ Emisja powierzchniowa, związana z indywidualnym ogrzewaniem w sektorze komunalno-bytowym, zwłaszcza na terenach zwartej zabudowy. ▪ Emisja liniowa, związana z emisją spalin ruchu drogowego, uzależniona od charakterystyki ruchu, rodzaju pojazdów i stosowanego w nich paliwa oraz rodzaju i jakości nawierzchni tras (najbardziej zagrożone emisją liniową są tereny mieszkaniowe, przez które przebiegają drogi o relatywnie największym nasileniu ruchu pojazdów silnikowych – tj. drogi wojewódzkie oraz w mniejszym stopniu drogi powiatowe i gminne). ▪ W dalszym ciągu mało rozwinięta sieć gazowa na terenie gminy.
SZANSE (CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE)	**ZAGROŻENIA (CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE)**

▪ Wdrażanie rozwoju niskoemisyjnego oraz realizacja programu ograniczania niskiej emisji. ▪ Rozwój sieci gazowej (gazu przewodowego). ▪ Rozwój sieci ciepłowniczej. ▪ Stosowanie ekologicznych metod zaopatrzenia w energię, zwłaszcza cieplną (źródła niskoemisyjne, w tym infrastruktura sieciowa oraz odnawialne źródła energii). ▪ Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców (w tym w zakresie szkodliwości spalania odpadów). ▪ Dalsza poprawa płynności ruchu pojazdów silnikowych (w tym modernizacja nawierzchni dróg) ▪ Proekologiczne standardy w zakresie emisji spalin samochodowych, w tym stosowanie silników hybrydowych i elektrycznych. ▪ Popularyzacja alternatywnych środków transportu i rozwój ścieżek rowerowych. ▪ Rozwiązania systemowe, w tym instrumenty prawne umożliwiające m.in. zastosowanie na szczeblu lokalnym prawnych narzędzi poprawy jakości powietrza. ▪ Adaptacja infrastruktury, edukacji, zarządzania na poziomie lokalnym do postępujących zmian klimatycznych. ▪ Stosowanie na terenie gminy nowoczesnych technologii ograniczających emisję szkodliwych gazów. Wprowadzenie systemu ulg podatkowych. ▪ Zwiększanie lesistości.	▪ Naturalne procesy i zagrożenia występujące w przyrodzie takimi jak np. pożary lasów, wyziewy z bagien (m.in. metanu), erozja gleb, pylenie z terenów zielonych. ▪ Wzrost liczby samochodów i natężenia ruchu drogowego. ▪ Brak funduszy na inwestycje zmierzające do poprawy jakości powietrza atmosferycznego. ▪ Napływ zanieczyszczeń z terenów sąsiednich. ▪ Postępujące zmiany klimatyczne i wynikające z nich zagrożenia (m.in. pogodowe). ▪ Niska świadomość społeczna i związane z nią postępowania szkodzące środowisku (np. spalanie odpadów).

Materiał źródłowy: Opracowanie własne.

4.2 ZAGROŻENIA HAŁASEM

IDENTYFIKACJA STANU OBECNEGO

Zgodnie z ustawową definicją „hałas" rozumie się jako dźwięk o częstotliwościach w zakresie 16 Hz – 16 000 Hz (Ustawa Prawo ochrony środowiska), a zatem dźwięk odbierany przez człowieka (ludzkie ucho). W praktyce oznacza to, że hałasem można nazwać każdy niepożądany dźwięk, który jest uciążliwy, a niejednokrotnie szkodliwy dla człowieka. Stopień szkodliwości zależy od poziomu hałasu oraz długości jego oddziaływania na organizm ludzki. W akustyce jednostką określającą poziom natężenia hałasu, będącą jednostką ciśnienia akustycznego jest decybel (dB).

JAKOŚĆ KLIMATU AKUSTYCZNEGO

Identyfikacji stanu akustycznego środowiska i obserwacji jego zmian dokonuje się na podstawie wyników pomiarów poziomów hałasu określonych wskaźnikami hałasu LDWN i LN, prowadzonych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, a także z uwzględnieniem pozostałych danych, w szczególności demograficznych oraz dotyczących sposobu zagospodarowania i użytkowania terenu.

Na terenie gminy Kępice ostatnich latach **nie wykonywano pomiarów klimatu akustycznego w ramach Sieci Państwowego Monitoringu Środowiska.**[27]

[27] Aktualnie obowiązuje Uchwała nr 57/VI/24 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 29 lipca 2024 r. w sprawie Programu ochrony środowiska przed hałasem dla obszaru województwa pomorskiego (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego 2024 poz. 3680).

Poza pomiarami w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (PMŚ), nadzorem i kontrolą nad hałasem emitowanym do środowiska przyrodniczego zajmuje się Inspekcja Ochrony Środowiska. Inspekcja prowadzi kontrole planowe zakładów posiadających pozwolenie na emisję hałasu ze środowiska, w której określono dopuszczalne poziomy emitowanego hałasu, połączone z pomiarami hałasu przemysłowego. Celem takiej kontroli jest ustalenie zasięgu oddziaływania akustycznego zakładu przemysłowego poprzez pomiary hałasu pochodzącego ze źródeł zlokalizowanych na terenie jednostki. W przypadku, gdy emitowany hałas przekracza warunki określone w pozwoleniu na emisję hałasu, zakładowi wymierza się karę pieniężną i nakłada obowiązek podjęcia działań wyciszających pracę obiektu z możliwością odroczenia i umorzenia kary. Poza w/w kontrolami Inspekcja Ochrony Środowiska przeprowadza tzw. pomiary na wniosek mieszkańców skarżących się na uciążliwy dla nich hałas przemysłowy czy drogowy, bądź też na wniosek organów władz samorządowych. W ramach interwencji przeprowadza się wstępny pomiar hałasu w terenie, zarówno w porze dziennej, jak i nocnej. W przypadku wystąpienia przekroczeń, dalsze postępowanie prowadzi właściwy terenowo starosta, który zobowiązuje jednostkę do uzyskania pozwolenia na emitowanie hałasu do środowiska. Po uzyskaniu przez zakład pozwolenia, akredytowane laboratorium przeprowadza kontrolny pomiar hałasu. Wówczas, Inspekcja Ochrony Środowiska odnosząc się do pozwolenia wydanego przez starostę, w przypadku przekroczeń, nakłada na zakład administracyjną karę pieniężną oraz obowiązek zmniejszenia poziomu emitowanego hałasu.

ŹRÓDŁA POGARSZANIA KLIMATU AKUSTYCZNEGO I MOŻLIWOŚCI JEGO OGRANICZANIA

Na terenie gminy Kępice występują następujące, antropogeniczne źródła hałasu, tzn.:

- hałas drogowy – powoduje go ruch pojazdów silnikowych poruszających się po drogach przecinających obszar gminy; dotyczy to przede wszystkim drogi wojewódzkiej nr 208, której trasa przebiega przez m.in. Kaczyno, Warcino, Kępice, Obłęże i Barcino, oraz drogi wojewódzkiej nr 209, której trasa przebiega m.in. Korzybie, Barwino i Barcino (z kolei droga wojewódzka nr 206 nie powoduję uciążliwości akustycznych na terenie gminy, gdyż przebiega wyłącznie tranzytowo, poza miejscowościami i w otoczeniu terenów leśnych); w mniejszym stopniu, ze względu na relatywnie niewielkie natężenie ruchu, hałas dotyczy powiatowych i gminnych;
- hałas kolejowy – dotyczy linii kolejowej nr 405, zaliczanej do układu linii kolejowych szczególnie ważnych dla przewozów regionalnych w województwie;
- hałas związany z działalnością produkcyjną, w tym leśną i rolniczą – powoduje go przede wszystkim praca maszyn i instalacji wykorzystywanych w działalności produkcyjnej, w tym produkcji rolniczej, tj. instalacji takich jak: instalacje wentylacji ogólnej, odpylania i odwiórowania, sprężarki, chłodnie, maszyny tartaczne, maszyny stolarskie, maszyny do plastycznej obróbki metalu, maszyny budowlane, węzły betoniarskie, sieczkarnie, specjalistyczne linie technologiczne, transport wewnątrzzakładowy oraz urządzenia nagłaśniające; w gminie Kępice do największych przedsiębiorstw należą: zakład garbarski w Kępicach, zakład konstruowania, produkcji i dystrybucji sprzętu przeciwpożarowego, ratownictwa i BHP w Korzybiu; ponadto czasowe i lokalne (miejscowe) pogorszenia warunków akustycznych związane są z pracą maszyn rolniczych.

W celu ograniczenia zagrożenia hałasem, a przynajmniej nie pogarszania akustycznych warunków życia ludności, zasadne jest prowadzenie działań zapobiegawczych, jak:

- lokalizacji nowych terenów wymagających ochrony akustycznej w takiej odległości od źródeł hałasu, która gwarantuje zachowanie na tych terenach dopuszczalnych poziomów hałasu lub w odległości mniejszej, przy zastosowaniu skutecznych środków ograniczających emisję hałasu co najmniej do poziomów dopuszczalnych (np. nasadzenia zieleni izolacyjnej, ekrany akustyczne);
- lokalizacji uciążliwych pod względem hałasu zakładów produkcyjnych i usługowych w oddaleniu od zabudowy mieszkaniowej i innej chronionej akustycznie;
- poprawie nawierzchni dróg;

– rozwój ścieżek rowerowych i pieszo-rowerowych, promocja alternatywnych środków transportu.

Poziomy hałasu w środowisku powinny spełniać dopuszczalne normy, które reguluje Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. Rozporządzenie odnosi się do poszczególnych grup źródeł hałasu i dopuszczalnych poziomów hałasu dla pory dziennej i pory nocnej, względem poszczególnych rodzajów terenów – zob. tabela poniżej.

Tab. 9 Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku dla wybranych rodzajów terenu powodowanego przez drogi lub linie kolejowe lub pozostałe obiekty i działalności będące źródłem hałasu, wyrażone wskaźnikami LAeq D i LAeq N, które to wskaźniki mają zastosowanie do doby

RODZAJ TERENU	DOPUSZCZALNE POZIOMY HAŁASU			
	DROGI LUB LINIE KOLEJOWE		POZOSTAŁE OBIEKTY I DZIAŁALNOŚĆ BĘDĄCA ŹRÓDŁEM HAŁASU	
	LAeq D przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	LAeq N przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom	LAeq D przedział czasu odniesienia równy 8 najmniej korzystnym godzinom dnia kolejno po sobie następującym	LAeq N przedział czasu odniesienia równy 1 najmniej korzystnej godzinie nocy
Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej Tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży Tereny domów opieki społecznej Tereny szpitali w miastach	61	56	50	40
Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego Tereny zabudowy zagrodowej Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe Tereny mieszkaniowo-usługowe	65	56	55	45

Materiał źródłowy: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dn. 14.06.2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j.Dz U.2014, poz. 112).

Ponadto w województwie pomorskim obowiązuje program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa pomorskiego, przyjęty uchwałą nr 57/VI/24 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 29 lipca 2024 r. (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego 2024 poz. 3680).

Dokument ten stanowi istotny element długookresowej polityki województwa w zakresie ochrony przed hałasem. Głównym celem Programu jest określenie działań ograniczających poziom hałasu w środowisku, a tym samym poprawa klimatu akustycznego i jakości życia mieszkańców województwa poprzez ograniczenie negatywnych skutków zdrowotnych związanych z hałasem. W dokumencie tym wskazano przede wszystkim:

– działania w zakresie ochrony przed hałasem planowane do podjęcia w latach 2024-2029;
– długofalową strategię ukierunkowaną na określenie i realizację celów w zakresie ochrony przed hałasem po 2029 r.

ZAGADNIENIA HORYZONTALNE

Poniżej wskazano na najważniejsze zagadnienia horyzontalne w odniesieniu do analizowanego obszaru interwencji:.

– adaptacja do zmian klimatu:
  - planowanie przestrzeni przy uwzględnieniu występowania zieleni;
– nadzwyczajne zagrożenia środowiska:
  - realizacja ekranów i obiektów ograniczających hałas;
– działania edukacyjne:
  - prowadzenie akcji edukacyjnych w zakresie klimatu akustycznego;

- promocja transportu zbiorowego i rowerowego wśród mieszkańców;
- monitoring środowiska:
  - stała i aktywna współpraca z GIOŚ, w tym w zakresie pomiarów stanu akustycznego gminy.

OCENA STANU OBECNEGO – MOCNYCH I SŁABYCH STRON, SZANS I ZAGROŻEŃ (ANALIZA SWOT)

OBSZAR INTERWENCJI: ZAGROŻENIA HAŁASEM	
MOCNE STRONY (CZYNNIKI WEWNĘTRZNE)	**SŁABE STRONY (CZYNNIKI WEWNĘTRZNE)**
▪ Brak na terenie gminy Kępice autostrad, dróg ekspresowych i krajowych, stanowiących największe źródło hałasu komunikacyjnego. ▪ Brak obiektów szczególnie emitujących hałas.	▪ Narastający problem hałasu komunikacyjnego, w tym występowanie obszarów narażonych na oddziaływanie hałasu komunikacyjnego. ▪ Występowanie źródeł hałasu kolejowego. ▪ Występowanie zakadów produkcyjnych powodujących lokalne (miejscowe) pogarszanie warunków akustycznych (np. tartaki).
SZANSE (CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE)	**ZAGROŻENIA (CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE)**
▪ Sukcesywna poprawa stanu technicznego dróg, zwłaszcza charakteryzujących się relatywnie największym natężeniem ruchu kołowego (drogi wojewódzkie, w mniejszym stopniu powiatowe i gminne). ▪ Popularyzacja samochodów hybrydowych i elektrycznych. ▪ Popularyzacja alternatywnych środków transportu i rozwój ścieżek rowerowych. ▪ Realizacja osłon akustycznych dla terenów tego wymagających (nasadzenia drzew, „zielone" lub tradycyjne ekrany akustyczne). ▪ Kontrola przestrzegania dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.	▪ Nasilenie ruchu komunikacyjnego, w tym samochodów ciężarowych. ▪ Niedostateczny monitoring hałasu, szczególnie wzdłuż ruchliwych tras komunikacyjnych oraz zakładów produkcyjnych. ▪ Brak funduszy na inwestycje zmierzające do poprawy stanu środowiska akustycznego. ▪ Powstanie dodatkowych inwestycji emitujących hałas.

Materiał źródłowy: Opracowanie własne.

4.3 POLA ELEKTROMAGNETYCZNE

IDENTYFIKACJA STANU OBECNEGO

Promieniowanie elektromagnetyczne to emisja zaburzenia energetycznego wywołanego przez przepływ prądu elektrycznego lub zmianę ładunków w źródle. Promieniowanie niejonizujące obejmuje pola elektromagnetyczne w zakresie 0-300 GHz, a promieniowanie jonizujące >300 GHz. Identyfikacji i oceny oddziaływania pól elektromagnetycznych na środowisko dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (PMŚ), na podstawie badań monitoringowych i informacji o źródłach emitujących pola.

SYSTEM ELEKTROENERGETYCZNY

Podmiotem odpowiedzialnym za zaopatrywanie mieszkańców gminy w energię elektryczną, regularność dostaw, jakość dostarczanej energii, obsługę odbiorców, kontrolowanie eksploatacji sieci, przeprowadzanie modernizacji oraz usuwanie usterek jest podmiot zewnętrzny.

Na system elektroenergetyczny gminy Kępice składają się[28]:

- napowietrzna linia elektoenergetyczna najwyższych napięć 400 kV relacji Żydowo Kierzkowo – Słupsk;
- napowietrzna linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 100 kV relacji Żydowo - Słupsk Poznańska / Żydowo-Obłęże;
- stacja elektroenergetyczna 110/15 kV "Obłęże";
- napowietrzne i kablowe linie elektroenergetyczne średniego napięcia 15 kV;
- napowietrzne i kablowe linie elektroenergetyczne niskiego napięcia 0,4 kV;
- stacje transformatorowe 15/0,4 Kv.

Przesyłanie energii elektrycznej do odbiorców umożliwia sieć napowietrznych i kablowych linii elektroenergetycznych średniego oraz niskiego napięcia.

POZIOMY PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH

W każdym województwie Wojewódzkie Inspektoraty Ochrony Środowiska zobowiązane są do wykonania pomiaru w punktach sieci, w skład której wchodzi co najmniej 135 punktów pomiarowych w obszarze województwa. Punkty są tak rozlokowane, by obejmowały trzy obszary: centralne dzielnice lub osiedla miast o liczbie mieszkańców przekraczającej 50 tys. (45 punktów pomiarowych), pozostałe miasta (45 punktów pomiarowych), tereny wiejskie (45 punktów pomiarowych). Pomiary wykonywane są w cyklu trzyletnim. W każdym roku z wymienionych obszarów realizuje się pomiary w 15 punktach pomiarowych. Po trzech latach następuje powrót do uprzednio wyznaczonych punktów pomiarowych. W ten sposób uzyskuje się dane porównawcze pozwalające precyzyjnie określić zmiany i kierunki zmian na przestrzeni lat. Należy tutaj podkreślić, że pomiary te mają na celu obserwację poziomów oddziaływań pola elektromagnetycznego w obszarach dostępnych dla ludności, a więc tam, gdzie najczęściej urządzenia emitujące promieniowanie elektromagnetyczne bezpośrednio nie oddziałują. Stąd punkty w sieci tego monitoringu wyznacza się tak, aby wyeliminować bezpośredni wpływ od takich urządzeń (pomiar wykonuje się w odległości większej niż 100 m od źródeł).[29]

Z informacji zawartych w raporcie o stanie środowiska województwa pomorskiego wynika że wartości składowe elektrycznej pola elektromagnetycznego zmierzone na poszczególnych obszarach województwa pomorskiego osiągały maksymalnie:

- 1,57 V/m w miastach przekraczających 50 tys. mieszkańców w 2017 r. oraz 2,56 V/m w 2018 r.;
- 1,05 V/m w pozostałych miastach w 2017 r. oraz 1,14 V/m w 2018 r.;
- 0,47 V/m na terenach wiejskich w 2017 r. oraz 0,95 V/m w 2018 r.

były zatem mniejsze od poziomów dopuszczalnych (dopuszczalny poziom w zależności od częstotliwości zawiera się w przedziale od 7 V/m do 20 V/m).

ŹRÓDŁA PROMIENIOWANIA ELEKTROMAGNETYCZNEGO I MOŻLIWOŚCI JEGO OGRANICZANIA

Źródłem promieniowania jest każde urządzenie (każda instalacja), w którym następuje przepływ prądu np. sieci energetyczne, w tym linie wysokiego napięcia, stacje radiowe i telewizyjne, stacje bazowe i telefony telefonii komórkowej, radiotelefony, CB-radia, urządzenia radiowo-nawigacyjne, urządzenia elektryczne wykorzystywane w domu, itp. Znaczące oddziaływanie na środowisko pól elektromagnetycznych występuje:

- w paśmie 50 Hz od sieci i urządzeń energetycznych,

[28] Materiał źródłowy: https://ebin.josm.pl/

[29] Materiał źródłowy: Stan środowiska w województwie pomorskim. Raport 2020.

- w paśmie od 300 MHz do 40 000 MHz od urządzeń radiokomunikacyjnych, radiolokacyjnych i radionawigacyjnych (największy udział mają stacje bazowe telefonii komórkowej ze swoimi antenami sektorowymi i antenami radiolinii; antena sektorowa służy do komunikacji z telefonem komórkowym, natomiast antena radiolinii służy do komunikacji między stacjami bazowymi).

Na terenie gminy Kępice istotnym źródłem promieniowania elektromagnetycznego niejonizującego są przede wszystkim:

- napowietrzna linia elektoenergetyczna najwyższych napięć 400 kV relacji Żydowo Kierzkowo – Słupsk;
- napowietrzna linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 100 kV relacji Żydowo - Słupsk Poznańska / Żydowo-Obłęże;
- stacja elektroenergetyczna 110/15 kV "Obłęże.

Ponadto do istotnych źródeł promieniowania elektromagnetycznego niejonizującego zaliczają się także stacje bazowe telefonii komórkowej (GSM), przy czym nie stanowią one zagrożenia dla zdrowia i życia ludności. Stacje bazowe telefonii komórkowej muszą odpowiadać wymaganiom norm technicznych, co wymusza rygorystyczne zasady dotyczące sposobów mocowania anten stacji bazowych, tak aby były oddalone od miejsc dostępnych dla ludności. Stacje GSM zidentyfikowano w miejscowościach: Kępice, Warcino, Podgóry, Pustowo, Płocko, Ciecholub, Barcino, Korzybie.

Ochrona przed polami elektromagnetycznymi polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych wartości lub co najmniej na tych poziomach, bądź zmniejszeniu poziomów co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane. Dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych w środowisku zróżnicowane są dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową oraz miejsc dostępnych dla ludzi. Wpływ pola elektromagnetycznego na człowieka i środowisko uzależniony jest od wysokości natężenia (lub gęstości mocy) oraz częstotliwości drgań, dlatego wartość poziomów dopuszczalnych jest określana w pasmach częstotliwości.

Do zadań w zakresie przeciwdziałania promieniowaniu elektromagnetycznemu należy zaliczyć:

- modernizacje napowietrznych linii elektroenergetycznych, w tym ich przebudowy na linie kablowe (na terenach zurbanizowanych),
- ustanowienie obszarów ograniczonego użytkowania od napowietrznych linii elektroenergetycznych, z uwzględnieniem dopuszczalnych poziomów pól elektrycznych i magnetycznych, stosownie do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

ZAGADNIENIA HORYZONTALNE

Poniżej wskazano na najważniejsze zagadnienia horyzontalne w odniesieniu do analizowanego obszaru interwencji:

- adaptacja do zmian klimatu:
  - przebudowa linii elektroenergetycznych napowietrznych na kablowe;
- nadzwyczajne zagrożenia środowiska:
  - utrzymanie urządzeń emitujących pola elektromagnetyczne w dobrym stanie technicznym;
- działania edukacyjne:
  - edukacja społeczeństwa z zakresu oddziaływania i szkodliwości PEM;
- monitoring środowiska:
  - stała współpraca z GIOŚ z zakresu prowadzenia monitoringu pól elektroenergetycznych.

OCENA STANU OBECNEGO – MOCNYCH I SŁABYCH STRON, SZANS I ZAGROŻEŃ (ANALIZA SWOT)

OBSZAR INTERWENCJI: POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	
MOCNE STRONY (CZYNNIKI WEWNĘTRZNE)	**SŁABE STRONY (CZYNNIKI WEWNĘTRZNE)**
▪ Wystarczająco rozwinięty system przesyłu energii eklektycznej. ▪ Brak przekroczeń dopuszczalnych poziomów natężenia promieniowania elektromagnetycznego (we wszystkich punktach pomiarowych w województwie na przestrzeni ostatnich lat) – prawdopodobne niskie wartości natężenia pól elektromagnetycznych na terenie gminy. ▪ Uwzględnianie zagadnienia dotyczącego oddziaływania pól elektromagnetycznych w dokumentach planowania przestrzennego (np. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego odcinka trasy napowietrznej dwutorowej linii elektroenergetycznej 2x400 kV Żydowo Kierzkowo – Słupsk na terenie gminy Kępice").	▪ Występowanie potencjalnie istotnych źródeł promieniowania elektromagnetycznego niejonizującego (linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia, główny punkt zasilania, stacje bazowe telefonii komórkowej). ▪ Brak prowadzonego monitoringu natężenia promieniowania elektromagnetycznego bezpośrednio na terenie gminy.
SZANSE (CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE)	**ZAGROŻENIA (CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE)**
▪ Modernizacje istniejących, napowietrznych linii elektroenergetycznych, w tym ich przebudowy na linie kablowe (w terenach zurbanizowanych). ▪ Lokalizacja obiektów budowlanych z zachowaniem stref ochronnych. ▪ Systematyczne pomiary pól elektromagnetycznych.	▪ Wzrost liczby urządzeń emitujących pola elektromagnetyczne.

Materiał źródłowy: Opracowanie własne.

4.4 GOSPODAROWANIE WODAMI

IDENTYFIKACJA STANU OBECNEGO

POŁOŻENIE HYDROGRAFICZNE

Gmina Kępice niemal w całości położona jest w dorzeczu Wieprzy, jedynie północno-wschodnie krańce należą do dorzecza Słupi – obie należą bezpośrednich dorzeczy zlewiska Morza Bałtyckiego.

WODY POWIERZCHNIOWE

Wieprza jest najważniejszą i największą rzeką w rejonie gminy Kępice i przepływa osiowo przez jej centralną część. Rzeka uchodzi do Morza Bałtyckiego w okolicach Darłówka (rzeka I-ego rzędu). Jej całkowita długość to ok. 140,3 km, a powierzchnia dorzecza to ok. 2 172,7 km^2). Jednym z głównych dopływów Wieprzy jest rzeka Grabowa, stanowiąca na odcinku ok. 4,3 km północno-zachodnią granicę gmin Kępice i Polanów.

Średni roczny przepływ rzeki Wieprzy wynosi 9,12 m^3/s (profil Korzybie). Na niektórych odcinkach rzeka dość silnie meandruje, utworzyła również liczne starorzecza, m.in na odcinku pomiędzy Kępicami i Korzybiem. Wody rzeki Wieprzy ujmowane są na cele przemysłowe zakładu garbarskiego w Kępicach. W granicach gminy Wieprza przyjmuje swój lewostronny dopływ Studnicę (o całkowitej długości 32 km i średnim przepływie z wielolecia w przekroju Ciecholub ok. 2,35 m^3/s). W dolnym odcinku, w okolicach m. Ciecholub, Studnicę zasilają wody strumienia Dzika, wypływającego

z okolic Pustowa. Niewielki ciek (Modła) uchodzi do Wieprzy w Kępce. Największym prawostronnym dopływem jest Bystrzenica o całkowitej długości ok. 31 km. W granicach gminy Kępice znajduje się jej środkowy odcinek płynący wąską głęboką doliną oraz odcinek dolny wykorzystujący zabagnioną znacznie już szerszą dolinę na północy. Średni przepływ rzeki w ujściowym odcinku w Korzybiu wynosi ok. 0,51m^3/s. Wymienione większe rzeki zasilane są ponadto bardzo licznie spływającymi z terenu gminy drobnymi strumieniami. Wody rzeki Wieprzy płynące wąską głęboką doliną spiętrzono w Kępicach przy garbarni, w Kępce (Elektrownia Wodna Biesowice II) oraz w Biesowicach (Elektrownia Wodna Biesowice I) i wykorzystano dla celów hydroenergetycznych. Spiętrzenie wód Studnicy przy dawnym młynie wodnym w rejonie ujścia strumienia Dzika pod Ciecholubiem wykorzystano dla kolejnej mini-hydroelektrowni.[30]

Na obszarze gminy Kępice występuje kilka niewielkich jezior oraz liczne oczka, stawy i wspomniane już starorzecza. Największe zbiorniki wodne to:

- jezioro Obłęskie – wytopiskowe, o powierzchni ok. 66 ha, średniej głębokości 5 m i maksymalnej 8,9 m i objętości 3 728,5 tys m^3;
- jez. Lawerowe – powstałe wskutek podpiętrzenia cieku w dolince na północ od Osowa, o pow. ok. 72 ha i głębokości maksymalnej 4,5 m;
- jez. Przyjezierze o pow. ok 27 ha;
- jez. Nakło (Lipnik), o pow. 11 ha.

Spośród w/w jezior największym potencjałem rekreacyjnym odznacza się jez. Obłęskie. Nad jeziorem zlokalizowana jest plaża, przystać oraz ośrodek wypoczynkowy.

JEDNOLITE CZĘŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH

Pod względem podziału na zlewnie jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) obszar gminy Kępice zlokalizowany jest w zasięgu:

- JCWP Studnica od Pierskiej Strugi do ujścia (RW6000114649);
- JCWP Świerzynka (RW6000104646);
- JCWP Kwacza (RW200010472789);
- JCWP Pokrzywna od Kunicy do ujścia (RW6000114629);
- JCWP Bystrzenica (RW60001046529);
- JCWP Dopływ ze Smólna (RW6000104632);
- JCWP Wieprza od Pokrzywnej do Studnicy (RW6000114639);
- JCWP Grabówka (RW60001046849);
- JCWP Grabowa od Wielinki do dopływu z polderu Rusko-Darłowo I a (RW60001646895);
- JCWP Grabowa od źródeł do Wielinki z Wielinką (RW60001046819);
- JCWP Łętowskie (LW20943);
- JCWP Karwina (RW60001046549);
- JCWP Ścięgnica (RW60001046569);
- JCWP Jasienica (RW60001046852);
- JCWP Wieprza od Studnicy do Moszczenicy (RW60001146599);
- JCWP Dzika (RW6000104648);
- JCWP Obłęskie (LW20942);
- JCWP Struga Obłęże (RW600010465169).

JAKOŚĆ WÓD POWIERZCHNIOWYCH

W ramach *„Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły"* oraz *„Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry"* oceniony został stan poszczególnych jednolitych części wód powierzchniowych występujących w gminie:

[30] Materiał źródłowy: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Kępice, 2016.

Tab. 10 Charakterystyka i ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych w gminie

NAZWA I KOD JCWP	STATUS	DORZECZE	OCENA STANU OGÓLNEGO	OCENA RYZYKA NIEOSIĄGNIĘCIA CELU ŚRODOWISKOWEGO
Studnica od Pierskiej Strugi do ujścia (RW60001146491)	Natualna	Odry	Zły	Zagrożona
Świerzynka (RW60001046461)	Naturalna	Odry	Zły	Zagrożona
Kwacza (RW200010472789)	Natruralna	Wisły	Zły	Niezagrożona
Pokrzywna od Kunicy do ujścia (RW6000114629)	Naturalna	Odry	Zły	Zagrożona
Bystrzenica (RW60001046529)	Naturalna	Odry	Zły	Zagrożona
Dopływ ze Smólna (RW6000104632)	Naturalna	Odry	Zły	Zagrożona
Wieprza od Pokrzywnej do Studnicy (RW6000114639)	Naturalna	Odry	Zły	Niezagrożona
Grabówka (RW60001046849)	Naturalna	Odry	Zły	Zagrożona
Grabowa od Wielinki do dopływu z polderu Rusko-Darłowo I a (RW60001646895)	Naturalna	Odry	Zły	Zagrożona
Grabowa od źródeł do Wielinki z Wielinką (RW60001046819)	Naturalna	Odry	Zły	Zagrożona
Łętowskie (LW20943)	Naturalna	Odry	Zły	Niezagrożona
Karwina (RW60001046549)	Naturalna	Odry	Brak danych	Zagrożona
Ścięgnica (RW60001046569)	Naturalna	Odry	Zły	Zagrożona
Jasienica (RW60001046852)	Naturalna	Odry	Zły	Zagrożona
Wieprza od Studnicy do Moszczenicy (RW60001146599)	Naturalna	Odry	Zły	Zagrożona
Dzika (RW6000104648)	Naturalna	Odry	Dobry	Niezagrożona
Obłęskie (LW20942)	Naturalna	Odry	Brak danych	Niezagrożona
Struga Obłęże (RW600010465169)	Naturalna	Odry	Brak danych	Zagrożona

Materiał źródłowy: Opracowanie własne na podstawie http://karty.apgw.gov.pl/

WODY PODZIEMNE

Główne użytkowe poziomy wodonośne związane są z piętrem czwartorzędowym, obejmującym piaszczysto-żwirowe poziomy wodonośne w osadach holoceńskich oraz plejstoceńskich. Wydziela się w nim cztery poziomy wodonośne: gruntowy, międzyglinowy górny, międzyglinowy środkowy, podglinowy (międzyglinowy dolny). Poziom gruntowy występuje powszechnie i jest związany z piaszczysto-żwirowymi osadami o genezie rzecznej lub wodnolodowcowej. Charakteryzuje się swobodnym zwierciadłem i płytkim zaleganiem, zmiennym w zależności od ilości opadów w ciągu roku oraz brakiem izolacji od powierzchni terenu. Jego zwierciadło występuje na głębokości około 1-3 m w niektórych dolinach rzecznych, a do kilkunastu metrów na wysoczyznach. Poziom międzyglinowy górny występuje głównie w obszarze wysoczyznowym. Łączy się często z wyżej ległym poziomem gruntowym, tworząc pierwszą warstwę wodonośną, z której korzysta wiele ujęć wiejskich. Poziom

międzyglinowy środkowy zbudowany z osadów piaszczysto-żwirowych, zalegających pomiędzy dwoma poziomami glin, występuje praktycznie w całej gminie, głównie na głębokości 20-50 m. Uznać go można za drugą warstwę wodo-nośną. W niektórych rejonach łączy się z poziomem międzyglinowym górnym. Poziom podglinowy występuje lokalnie w zagłębieniach podłoża podczwartorzędowego. Łączy się często z występującymi niżej piaszczystymi utworami miocenu, tworząc wspólną trzecią warstwę wodonośną.[31]

Gmina Kępice położona jest częściowo w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 118 „Zbiornik Międzymorenowy Polanów".

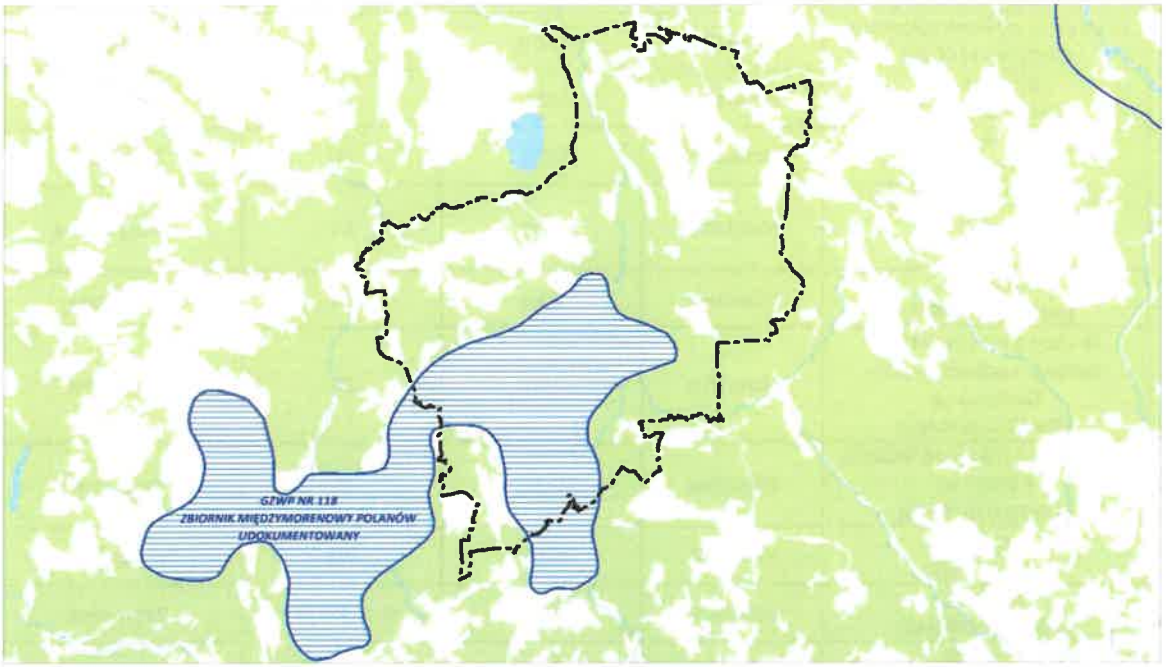

Ryc. 17 Położenie gminy w odniesieniu do zasięgu głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP)
Materiał źródłowy: Opracowanie własne według danych Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej oraz Państwowego Instytutu Geologicznego.

W rejonie GZWP nr 118 występują dwa piętra wodonośne czwartorzędowe i neogeńskie (o mniejszym znaczeniu). Piętro czwartorzędowe składa się z czterech poziomów wodonośnych: przypowierzchniowego, międzyglinowego górnego, międzyglinowego dolnego i podglinowego. Główne znaczenie użytkowe w zasięgu GZWP nr 118 mają dwa poziomy międzyglinowe, tworzące poziom zbiornikowy o ciągłym rozprzestrzenieniu. Jest on wykształcony w osadach fluwioglacjalnych, występujących pomiędzy glinami zlodowaceń północnopolskiego i środkowopolskich oraz pomiędzy glinami zlodowaceń środkowopolskich i południowopolskich, a także w osadach rzecznych interglacjału mazowieckiego. Lokalnie poziom ten współtworzą piaski poziomu przypowierzchniowego oraz piaski mioceńskie. GZWP nr 118 charakteryzuje się korzystnymi parametrami hydrogeologicznymi, gdzie wydajność potencjalna studni wynosi powyżej 1680 m^3/d, wodoprzewodność 240–1200 m^2/d, a lokalnie ponad 1200 m^2/d. Poziom zbiornikowy jest dość dobrze izolowany od powierzchni terenu. Izolacja ma charakter ciągłej pokrywy glin zwałowych, z lokalnym udziałem utworów ilastych i mułowcowych pochodzenia zastoiskowego, przeważnie o miąższościach rzędu 15–50 m. Tylko lokalnie obserwuje się brak izolacji (rejon Polanowa i Gilewa) lub słabą izolację (rejon Pustowa). Zasilanie poziomu zbiornikowego następuje w drodze przesiąkania przez osady słabo przepuszczalne oraz przez dopływ lateralny z terenów sąsiednich. Istotną rolę w drenażu odgrywa w tym rejonie rzeka Wieprza wraz z dopływami. Przepływ wód podziemnych na przeważającym obszarze odbywa się głównie w kierunku północnym. Wody poziomu zbiornikowego cechują się przeważniedobrym stanem

[31] Materiał źródłowy: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Kępice, 2016.

chemicznym (klasy jakości I i II, tylko lokalnie IV). Wymagają jedynie prostego uzdatniania do celów pitnych, głównie ze względu na zwiększoną zawartość żelaza i manganu. Nie zaobserwowano tendencji do pogarszania się jakości wód w wyniku działalności człowieka. Zasoby dyspozycyjne oszacowano na 14 348,0 m^3/d, przy module 89,4 m^3/d × km 2. Rzeczywisty pobór wód podziemnych w 2013 r. wyniósł ok. 908 m^3/d, co stanowiło ok. 6% zasobów dyspozycyjnych. Proponowane obszary ochronne GZWP nr 118 obejmują południowo-zachodnią część Polanowa, Gilewo oraz Pustowo. Ich łączna powierzchnia wynosi 7,8 km^2, co stanowi 4,9% powierzchni zbiornika. Obszar ten obejmuje tereny bardzo podatne i podatne na zanieczyszczenie. Są to głównie tereny leśne i rolne, na których działania ochronne powinny polegać na zapobieganiu, likwidacji i ograniczeniu wprowadzania zanieczyszczeń do środowiska gruntowo-wodnego.[32]

JEDNOLITE CZĘŚCI WÓD PODZIEMNYCH

Pod względem podziału na zlewnie jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) obszar gminy Kępice zlokalizowany jest w zasięgu:

- JCWPd nr 10 (GW600010) - dominująca część gminy (analogicznie do zasięgu dorzecza Wieprzy),
- JCWPd nr 11 (GW200011) - północno-wschodnie krańce gminy (analogicznie do zasięgu dorzecza Słupi).

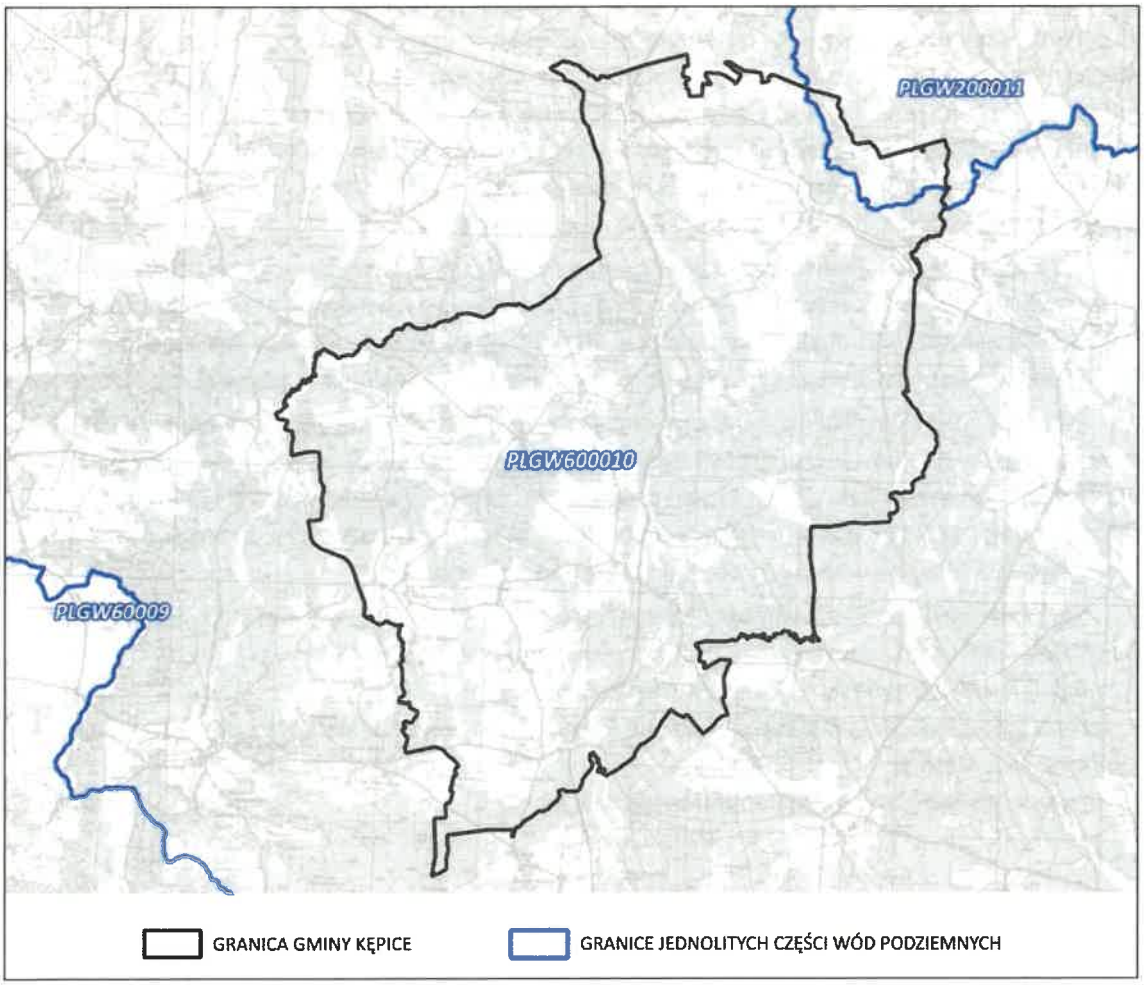

Ryc. 18 Położenie gminy w stosunku do zlewni jednolitych części wód podziemnych (JCWPd)
Materiał źródłowy: Opracowanie własne według danych PGW.

JAKOŚĆ WÓD PODZIEMNYCH

[32] Materiał źródłowy: Informator PSH. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce, 2017, PIG, Warszawa.

Na terenie gminy Kępice nie zostały przeprowadzone zostały badania w ramach krajowego monitoringu jakości wód podziemnych w ostatnich latach[33]. Jako reprezentatywny uznać można punkt pomiarowy nr 870 zlokalizowany w sąsiedniej gminie Trzebielino.

Tab. 11 Ocena stanu wód podziemnych

NR PUNKTU	LOKALIZACJA PUNKTU	STRATYGRAFIA	UŻYTKOWANIE TERENU	KLASA JAKOŚCI WÓD	ROK BADANIA
356	Trzebielino	czwartorzęd	łąki i pastwiska	II	2022

Materiał źródłowy: Opracowanie własne na podstawie danych z Monitoringu Jakość Wód Podziemnych (MJWP), prowadzonych przez GIOŚ.

Obszar zlokalizowany jest w zasięgu Jednolitych Części Wód Podziemnych nr 10 (GW600010) oraz nr 11 (GW200011), które ocenione zostały jako posiadające stan dobry pod względem chemicznym oraz ilościowym.[34]

ZAGROŻENIE SUSZĄ

Susza oznacza dostępność wody poniżej średniej w określonych warunkach naturalnych i jest zjawiskiem ciągłym o zasięgu regionalnym. Suszą nazywa się nie tylko zjawiska ekstremalne, ale wszystkie, które występują w warunkach mniejszej dostępności wody dla danego regionu. W warunkach Polski susze obserwuje się przeważnie w okresie letnim. Jest to związane z wysokim ciśnieniem powietrza i wyższą od wartości normalnych temperaturą powietrza, co powoduje zwiększenie zarówno wartości ewapotranspiracji, jak i zapotrzebowania na wodę. W związku z tym podatność na tworzenie się suszy podlega regionalizacji, która głównie odpowiada panującym tam warunkom klimatycznym (opady i temperatura) oraz geomorfologicznym cechom danej zlewni. Suszę dzielimy na cztery typy genetyczne: suszę atmosferyczną, suszę rolniczą, suszę hydrologiczną oraz suszę hydrogeologiczną, które wyznaczają kolejne etapy jej rozwoju.[35]

W Polsce zagadnieniem suszy, zajmuje się m.in. Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa - Państwowy Instytut Badawczy (IUNG-PIB). Instytut na zlecenie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi prowadzi System Monitoringu Suszy Rolniczej (SMSR), na podstawie którego opracowano wartości klimatycznego bilansu wodnego oraz określono aktualny stan zagrożenia suszą rolniczą.

W celu przeciwdziałania skutkom suszy na poziomie krajowym uchwalony został „Plan przeciwdziałania skutkom suszy" (PPSS). Dokument ten sporządzony został na okres 6 lat (2021-2027). Jego opracowanie wynikało z postanowień dyrektyw i wytycznych unijnych oraz przepisów prawa krajowego (art. 183-185 ustawy Prawo wodne). Plan przeciwdziałania skutkom suszy posiada rangę rozporządzenia Ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej.[36]

Zgodnie z art. 184 ustawy Prawo Wodne, Plan przeciwdziałania skutkom suszy obejmuje:

- analizę możliwości powiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych;
- propozycje budowy lub przebudowy urządzeń wodnych;
- propozycje niezbędnych zmian w zakresie korzystania z zasobów wodnych oraz zmian naturalnej i sztucznej retencji;
- działania służące przeciwdziałaniu skutkom suszy.

Zgodnie z planem przeciwdziałania skutkom suszy stwierdza się, że gmina wiejska Kępice:

[33] Ocena jakości wód podziemnych odbywa się na podstawie sieci pomiarowej, liczącej 1404 punktów na terenie całego kraju (w tym studnie wiercone, piezometry), spełniające kryteria wymagane przez Ramową Dyrektywę Wodną.

[34] Na podstawie informacji Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska w ramach Monitoringu Jakości Wód Podziemnych.

[35] Materiał źródłowy: http://posucha.imgw.pl.

[36] Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy (Dz.U.2021 poz. 1615).

- w stopniu „słabym" narażona jest na wystąpienie zagrozenia suszy rolniczej;
- w stopniu „umiarkowanym" i „silnym" narażona jest na wystąpienie zagrożenia suszy hydrologicznej;
- w stopniu „słabym" narażona na ryzyko wystąpienia suszy hydrogeologicznej;
- w stopniu „słabym" i „umiarkowanym" narażona jest na syntetyczne ryzyko wystąpienia suszy.

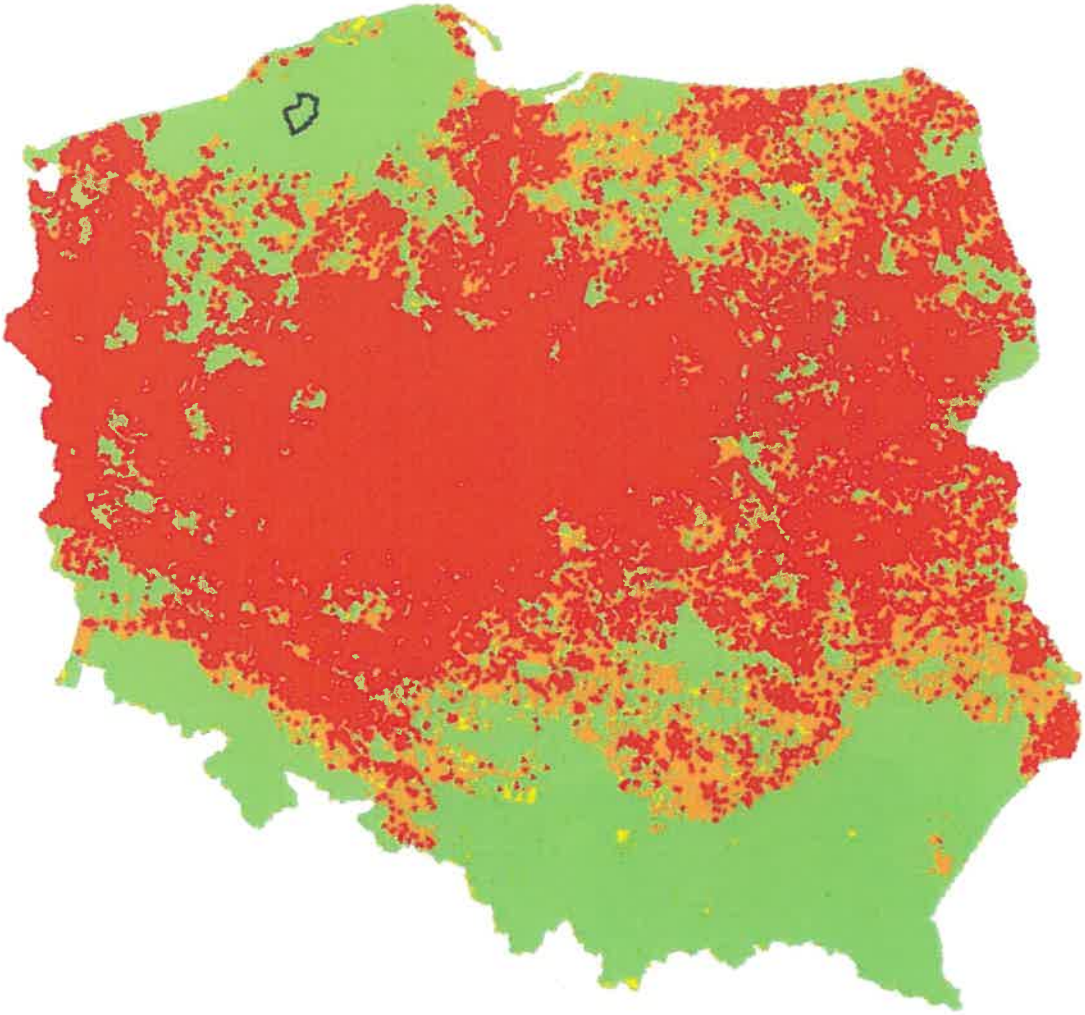

Ryc. 19 Gmina Kępice na tle klas zagrożenia suszą rolniczą na terenach rolnych i leśnych (1997-2018).
Materiał źródłowy: Opracowanie własne na podstawie Planu przeciwdziałania skutkom suszy.

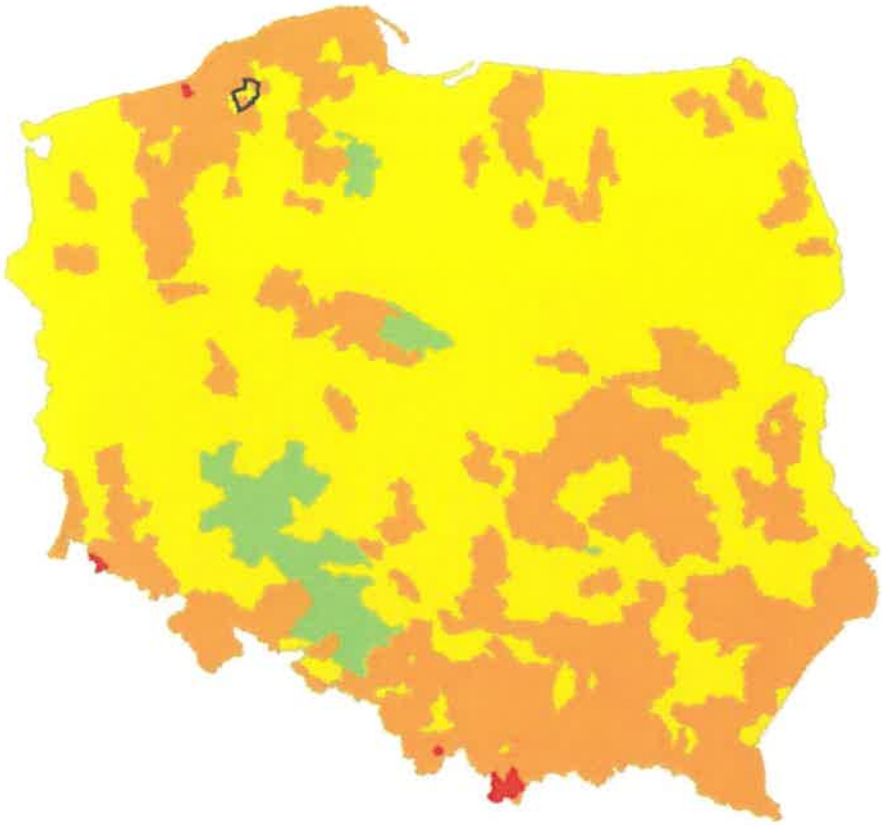

Ryc. 20 Gmina Kępice na tle klas zagrożenia suszą hydrologiczną (1987-2017)
Materiał źródłowy: Opracowanie własne na podstawie Planu przeciwdziałania skutkom suszy.

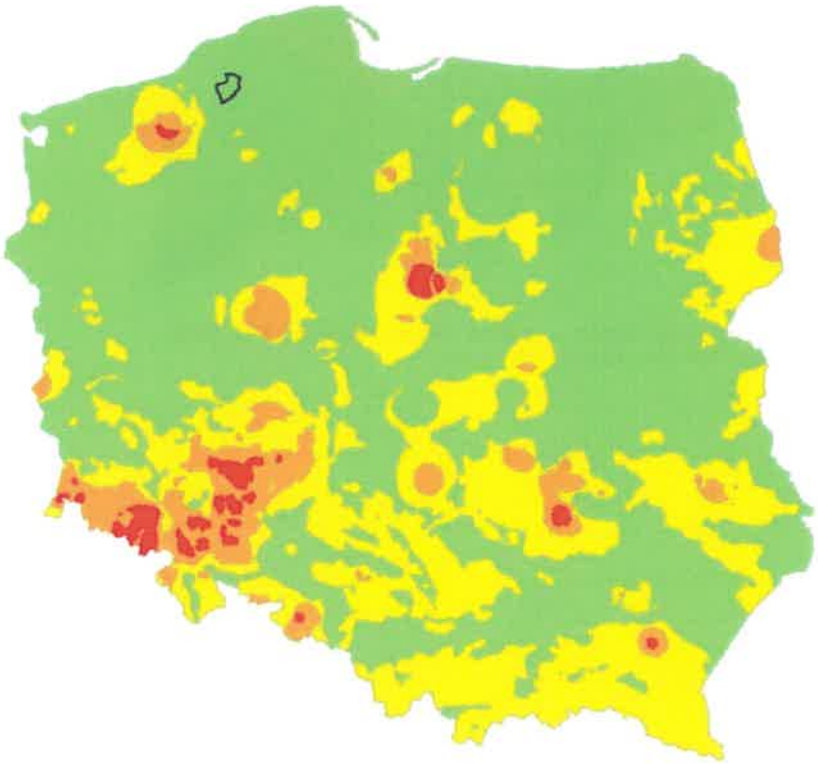

Ryc. 21 Gmina Kępice na tle klas zagrożenia suszą hydrogeologiczną w JCWPd (1987-2018)
Materiał źródłowy: Opracowanie własne na podstawie Planu przeciwdziałania skutkom suszy.

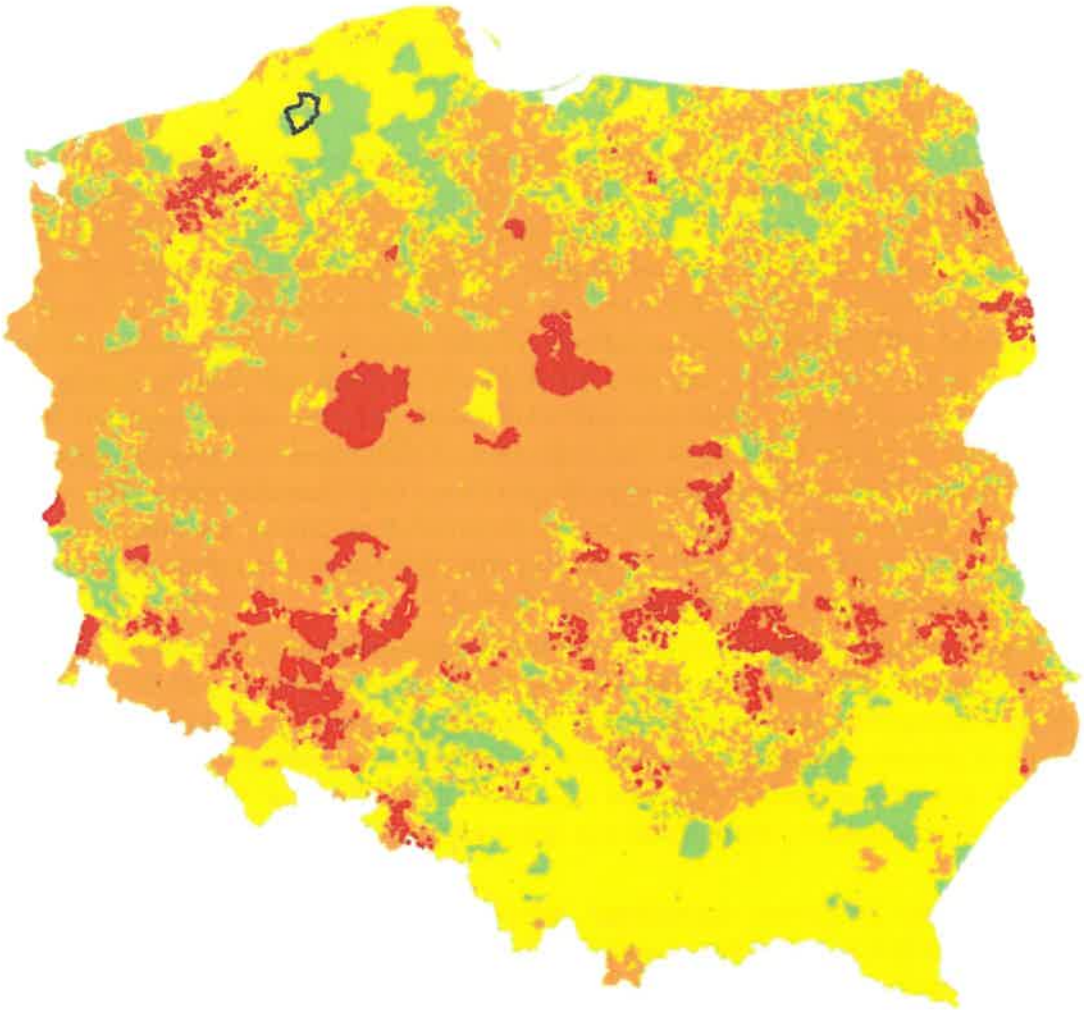

Ryc. 22 Gmina Kępice na tle łącznego zagrożenia suszą (1987-2018)
Materiał źródłowy: Opracowanie własne na podstawie Planu przeciwdziałania skutkom suszy.

Podsumowując, stopień zagrożenia suszą (rolniczą, hydrologiczną i hydrogeologiczną) w gminie Kępice w latach 1987-2018 był relatywnie niski. Związane jest to m.in. z bardzo wysokim udziałem lasów w strukturze użytkowania gruntów, obecnością jezior polodowcowych oraz stosunkowo dobrze rozwiniętą siecią hydrograficzną. W przypadku lasów należy zaznaczyć, że to jednocześnie rejony, w których istnieje realne niebezpieczeństwo wystąpienia pożaru. W przypadku niekorzystnych warunków wietrznych oraz upalnej i bezdeszczowej pogody może dojść do niekontrolowanego rozprzestrzeniania się ognia na większe pałacie lasów. Nieco wyższe ryzyko wystąpienia suszy występuje na terenach rolniczych, gdzie poziom wód podziemnych znajuduje się relatywnie głęboko.

Z uwagi na powyższe obowiązują stosowne plany przeciwdziałania skutkom suszy w regionach wodnych oraz plany przeciwdziałania skutkom suszy w dorzeczach.

ZAGROŻENIE POWODZIOWE

Zgodnie z ustawą Prawo wodne przez obszary szczególnego zagrożenia powodzią rozumie się tereny:

- na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%,
- na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%,

- między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano trasę wału przeciwpowodziowego, a także wyspy i przymuliska, o których mowa w art. 244 (w/w Ustawy), stanowiące działki ewidencyjne,
- pasa technicznego.

W celu zwiększenia bezpieczeństwa obywateli oraz ograniczenia negatywnych skutków powodzi, zgodnie z zapisami Dyrektywy Powodziowej oraz ustawy Prawo wodne, Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej sporządza tzw. plany zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP) dla obszarów dorzeczy i regionów wodnych. Prace nad planami zostały poprzedzone przygotowaniem wstępnej oceny ryzyka powodziowego (WORP) oraz map zagrożenia powodziowego (MZP) i map ryzyka powodziowego (MRP). Celem planów zarządzania ryzykiem powodziowym jest ograniczenie skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej, poprzez realizację wybranych działań służących minimalizacji zidentyfikowanych zagrożeń. Działania te, muszą także prowadzić do obniżania strat powodziowych. Obowiązek sporządzenia planów wynika z Dyrektywy 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim, tzw. Dyrektywy Powodziowej. Zgodnie z ustawą Prawo wodne za opracowanie planów odpowiedzialny jest prezes KZGW na poziomie obszarów dorzeczy oraz dyrektorzy poszczególnych RZGW dla regionów wodnych.[37]

W granicach gminy Kępice wzdłuż rzeki Wieprza i Grabowa występuje tzw. „obszar szczególnego zagrożenia powodzią"[38]. Aby przeciwdziałać zagrożeniu bezpieczeństwa ludności i jej mienia w obszarze szczególnie zagrożonym powodzią nie powinno lokalizować się nowej zabudowy stale związanej z gruntem, a ewentualne odstępstwo od zakazu zabudowy w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią w terenach istniejącej zabudowy lub dla obiektów niezbędnej infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, może nastąpić za zgodą właściwych organów, stosownie do przepisów prawa.

W stosunku do obszaru szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują przepisy zawarte w ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne. Ponadto obowiązują ustalenia:

- Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r., Dz.U.2023 poz. 300);
- Planu zarządzenia ryzykiem powodziowym dla obszaru Dorzecza Wisły (Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 18 października 2022 r., Dz.U.2022 poz. 2379);
- Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r., Dz. U. 2023 poz. 335);
- Planu zarządzenia ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry (Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 26 października 2022 r., Dz. U. 2022 poz. 2714).

Główne, naturalne przyczyny powodzi to:

- długotrwałe opady atmosferyczne lub krótkotrwałe opady o bardzo wysokiej intensywności;
- gwałtowne topnienie śniegu.

Przyczyny wywołane działalnością człowieka to przede wszystkim:

- awarie i katastrofy urządzeń i budowli hydrotechnicznych, stanowiących osłony przeciwpowodziowe;
- nadmierny spływ wód powierzchniowych do odbiorników nieprzystosowanych do tego zjawiska, wywołany uszczelnieniem dużych obszarów zurbanizowanych;
- regulacja rzek prowadzona bez należytej oceny jej skutków.

[37] Materiał źródłowy: Dane Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie i Gdańsku.

[38] Jego zasięg zidentyfikowany został na podstawie tzw. map zagrożenia powodziowego (MZP) opracowanych przez RZGW. Obszar szczególnego zagrożenia powodzią w granicach Gminy obejmuje obszar, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie (raz na 100 lat) oraz obszaru, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie (raz na 10 lat).

Powodzie mogą powodować duże straty materialne (zniszczenia lub uszkodzenia budynków i infrastruktury, zniszczenia pól uprawnych i pastwisk, uszkodzenia roślin). W przypadku terenów zabudowy mieszkaniowej usytuowanych w zasięgu wód powodziowych, zagrożone jest również bezpieczeństwo i mienie zamieszkałej tam ludności.

Istotne znaczenie w kontekście zapobiegania lub minimalizacji skutków powodzi mają natomiast tereny rolnicze (głównie łąki i pastwiska) w dolinie Wieprzy i jej dopływów. Pełnią one rolę naturalnego rozlewiska rzeki i należy pozostawić je wolnymi od zabudowy. Ponadto istotną rolę w zatrzymywaniu wody powodziowej mają również tereny leśne i zadrzewione.

ZAGROŻENIE PODTOPIENIAMI

Poza zagrożeniem powodziowym, w granicach gminy Kępice może dochodzić do zjawiska podtapiania terenu, na które potencjalnie narażone są tereny z płytko zalegającą wodą gruntową, zagłębienia terenu oraz obszary położone w dnach dolin rzecznych. Zjawisko to może być spowodowane przede wszystkim przez opady atmosferyczne lub gwałtowne topnienie dużej ilości pokrywy śnieżnej. Podtopienia mogą również wystąpić na skutek wahań poziomu wody gruntowej. W większości przypadków cykliczne, najczęściej wiosenne, podwyższone stany wód nie powodują strat gospodarczych z uwagi na fakt, że są to tereny wykorzystywane jako ekstensywne użytki zielone. Najbardziej narażone na zjawisko podtopień (od wód gruntowych) są obszary zalewowe Wieprzy oraz większych dolin rzecznych, co uwarunkowane jest ukształtowaniem terenu, warunkami podłoża i płytkim zaleganiem zwierciadła wody podziemnej.

ZAGADNIENIA HORYZONTALNE

Poniżej wskazano na najważniejsze zagadnienia horyzontalne w odniesieniu do analizowanego obszaru interwencji:.

- adaptacja do zmian klimatu:
  - realizacja przedsięwzięć zmierzających do zwiększania lub odtwarzania naturalnej retencji (tworzenie stref buforowych wzdłuż cieków i inne);
  - zwiększenie ilości i czasu retencji wód na gruntach rolnych;
  - modernizacja, remont urządzeń melioracyjnych;
- nadzwyczajne zagrożenia środowiska:
  - rozwój systemów ostrzegania w przypadku wystąpienia zagrożenia;
  - wprowadzenie czasowych ograniczeń w nawadnianiu terenów zieleni w przypadku wystąpienia długotrwałej suszy;
- działania edukacyjne:
  - edukacja mieszkańców gminy w zakresie racjonalnego wykorzystania zasobów wodnych;
- monitoring środowiska:
  - stała i aktywna współpraca z GIOŚ;
  - regularny monitoring wód powierzchniowych i podziemnych.

OCENA STANU OBECNEGO – MOCNYCH I SŁABYCH STRON, SZANS I ZAGROŻEŃ (ANALIZA SWOT)

OBSZAR INTERWENCJI: GOSPODAROWANIE WODAMI	
MOCNE STRONY (CZYNNIKI WEWNĘTRZNE)	**SŁABE STRONY (CZYNNIKI WEWNĘTRZNE)**
▪ Zasoby wodne umożliwiający funkcjonowanie małej energetyki wodnej.	▪ Podatność wód powierzchniowych na zanieczyszczenia.

▪ Potencjał rekreacyjny wód powierzchniowych, zwłaszcza jeziora Obłęskiego oraz rzeki Wieprzy. ▪ Brak szczególnie istotnych emitorów punktowych zanieczyszczeń wód na terenie gminy. ▪ Rozbudowana sieć melioracyjna na terenach użytkowanych rolniczo. ▪ Występowanie zasobów GZWP 118 „Zbiornik Międzymorenowy Polanów". ▪ Relatywnie niskie zagrożenie wystąpienia suszy.	▪ Występowanie obszarów szczególnego zagrożenia powodziowego. ▪ Dominacja jednolitych części wód powierzchniowych o złym stanie wód. ▪ Przedostawanie się zanieczyszczeń do wód powierzchniowych i podziemnych z terenów rolniczych (spływy powierzchniowe, nawozy sztuczne) i z terenów zabudowanych (zwłaszcza nieskanalizowanych). ▪ Brak cyklicznego monitoringu stanu wód powierzchniowych. ▪ Brak cyklicznego monitoringu stanu wód podziemnych.
SZANSE (CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE)	**ZAGROŻENIA (CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE)**
▪ Wdrażanie ustaleń planów zagospodarowania wodami i planów przeciwdziałania skutkom suszy w regionach wodnych. ▪ Utrzymanie właściwego stanu systemu rowów i kanałów melioracyjnych. ▪ Likwidowanie dzikich wylewisk ścieków. ▪ Racjonalizacja użytkowania wód. ▪ Możliwości finansowania przedsięwzięć służących ochronie zasobów wodnych.	▪ Zmiany klimatyczne sprzyjające zjawiskom suszy lub intensywnym opadom atmosferycznym. ▪ Przedostawanie się zanieczyszczeń do wód powierzchniowych i podziemnych spoza terenów gminy.

Materiał źródłowy: Opracowanie własne.

4.5 GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA

IDENTYFIKACJA STANU OBECNEGO

INFRASTRUKTURA WODOCIĄGOWA

Odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej wynosi 89,0%, natomiast jej łączna długość to 70,3 km, z której korzysta 7 276 osób.[39] Podstawowe dane zaprezentowano poniżej:

Tab. 12 Sieć wodociągowa w gminie

WSKAŹNIK	DANE DLA MIASTA KĘPICE	DANE DLA OBSZARU WIEJSKIEGO	DANE DLA CAŁEJ GMINY MIEJSKO-WIEJSKIEJ
Udział ludności korzystającej z sieci wodociągowej	100,00%	81,7%	89,0%
Długość sieci wodociągowej	8,6 km	61,7 km	70,3 km
Liczba osób korzystających z sieci	3 283 os.	3 993 os.	7 276 os.
Ilość wody dostarczonej do gospodarstw domowych	114,0 dam3	116,1 dam3	230,1 dam3
Liczba przyłączy wodociągowych	419 szt.	850 szt.	1 269 szt.
Średnie zużycie wody na jednego mieszkańca	34,8 m3	23,8 m3	28,2 m3

Materiał źródłowy: Dane GUS, stan na 2023 r.

W granicach gminy zlokalizowane są następujące ujęcia wody przeznaczone do zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę[40]:

[39] Materiał źródłowy: Dane GUS, stan na 2023 r.
[40] Materiał źródłowy: Urząd Miejski w Kępicach.

Tab. 13 Wykaz gminnych ujęć wody w gm. Kępice

NAZWA MIEJSCOWOŚCI	NR DZIAŁKI	MAKSYMALNA WYDAJNOŚĆ	
		GODZINOWA	DOBOWA
Pustowo	102/1	3,7	18
Mzdówko	14/22	1,4	7,4
Mzdowo	144	2,2	15,4
Osowo	3/13	7	34
Podgóry	224/2	4,5	36
Chorowo	13/12	1	7,5
Kotłowo	335	1	8
Przytocko	467/1	6	27
Kępice	43	60	610
		60	
		40	
Osieki	10/28	4,5	21
Barwino	195/6	4	22,7
		4	
Przyjezierze	41/15	1	3
Bronowo	26	3	20,3
Biesowice	3/9	21,2	196,5
Barcino	28/14	13	90,13
Mzdowiec	--	-	-
Żelice	--	--	--

Materiał źródłowy: Urząd Miejski w Kępicach.

INFRASTRUKTURA KANALIZACYJNA

Odsetek ludności korzystającej z systemu sieci kanalizacyjnej wynosi 70,5%, natomiast jej łączna długość to 91,0 km, z której korzysta 5 766 osób.[41] Do sieci podłączone są przede wszystkim budynki zlokalizowane w największych miejscowościach, gdzie występuje zwarty charakter istniejącej zabudowy. Wysoki poziom skanalizowania dotyczy zwłaszcza miasta Kępice. Jednocześnie zaznacza się, że w niektórych miejscowościach wiejskich, zwłaszcza w obszarze zabudowy rozproszonej, mieszkańcy korzystają z indywidualnych systemów unieszkodliwiana ścieków sanitarnych, tzn. ze zbiorników bezodpływowych na nieczystości (szamb) lub z przydomowych oczyszczalni ścieków.

Tab. 14 Sieć kanalizacyjna w gminie

WSKAŹNIK	DANE DLA MIASTA KĘPICE	DANE DLA OBSZARU WIEJSKIEGO	DANE DLA CAŁEJ GMINY MIEJSKO-WIEJSKIEJ
Udział ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej	95,3%	53,9%	70,5%
Długość sieci kanalizacyjnej	9,5 km	81,5 km	91,0 km
Liczba osób korzystających z sieci	3 130 os.	2 636 os.	5 766 szt.
Liczba przyłączy do budynków	409 szt.	440 szt.	849 szt.
Ilość ścieków bytowych odprowadzona siecią kanalizacyjną	101 dam3	110 dam3	211 dam3
Liczba zbiorników bezodpływowych	2 szt.	130 szt.	132 szt.
Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków	1 szt.	75 szt.	76 szt.

Materiał źródłowy: Dane GUS, stan na 2023 r.

Na terenie gminy Kępice ustanowiona została aglomeracja ściekowa obejmująca miasto Kępice oraz miejscowości Korzybie i Warcino o równoważnej liczbie mieszkańców 9542 RLM.[42] Ścieki komunalno-bytowe trafiają do gminej oczyszczalni ścieków w Kępicach.

[41] Materiał źródłowy: Dane GUS, stan na 2023 r.

[42] Aktualnie obowiązuje:
- uchwała nr XXI/201/2020 Rady Miejskiej w Kępicach z dnia 22 grudnia 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic Aglomeracji Kępice (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego 2021 poz. 484).

Istotne jest zachowanie właściwego stanu jakości wód. W kontekście tym należy właściwie kształtować gospodarkę wodno-ściekową, a zwłaszcza zwiększyć odsetek korzystających z sieci kanalizacyjnej lub stosować przydomowe oczyszczalnie ścieków na terenach zabudowy rozproszonej, sukcesywnie zastępując tradycyjne zbiorniki na nieczystości (szamba).

ZAGADNIENIA HORYZONTALNE

Poniżej wskazano na najważniejsze zagadnienia horyzontalne w odniesieniu do analizowanego obszaru interwencji:.

- adaptacja do zmian klimatu:
  - rozbudowa sieci wodociągowej;
  - rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej;
  - rozwój infrastruktury odprowadzania i magazynowania wody opadowej.
- nadzwyczajne zagrożenia środowiska:
  - wypracowanie procedur związanych z ograniczeniem zużycia wody w przypadku wystąpienia nadzwyczajnego zagrożenia (np. awarii sieci wodociągowej lub kanalizacyjnej);
- działania edukacyjne:
  - realizacja działań edukacyjnych w zakresie racjonalnego prowadzenia gospodarki wodno-ściekowej dla lokalnej społeczności;
- monitoring środowiska:
  - stała i aktywna współpraca z WIOŚ;
  - regularna kontrola przedsiębiorstw w zakresie gospodarki wodno-ściekowej.

OCENA STANU OBECNEGO – MOCNYCH I SŁABYCH STRON, SZANS I ZAGROŻEŃ (ANALIZA SWOT)

OBSZAR INTERWENCJI: GOSPODAROWANIE WODAMI	
MOCNE STRONY (CZYNNIKI WEWNĘTRZNE)	**SŁABE STRONY (CZYNNIKI WEWNĘTRZNE)**
▪ Wysoki poziom zwodociągowania gminy. ▪ Możliwość rozbudowy sieci kanalizacji sanitarnej w oparciu o gminną oczyszczalnie ścieków w Kępicach. ▪ Stosunkowo wysoki poziom skanalizowania gminy, zwłaszcza na terenie miasta oraz w obrębie wsi o zwartej strukturze zabudowy.	▪ Obecność nieszczelnych zbiorników bezodpływowych na nieczystości (tzw. szamb). ▪ Rozproszona zabudowa utrudniająca realizację sieci kanalizacyjnej.
SZANSE (CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE)	**ZAGROŻENIA (CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE)**
▪ Realizacja zadań KPOŚK. ▪ Sukcesywna realizacja przydomowych oczyszczalni ścieków w obszarach nieskanalizowanych. ▪ Budowa nowych stacji uzdatniania wody. ▪ Możliwość dofinansowania rozbudowy sieci wodno-kanalizacyjnej i przydomowych oczyszczalni ścieków. ▪ Inwentaryzacja zbiorników bezodpływowych oraz kontrola ich szczelności. ▪ Edukacja propagująca optymalizację zużycia wody.	▪ Brak funduszy na inwestycje w infrastrukturę wodno-kanalizacyjną.

Materiał źródłowy: Opracowanie własne.

- uchwała nr X/77/2025 Rady Miejskiej w Kępicach z dnia 19 lutego 2025 r. zmieniająca uchwałę w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Kępice (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego 2025 poz. 872).

4.6 ZASOBY GEOLOGICZNE

IDENTYFIKACJA STANU OBECNEGO

ZARYS GEOMORFOLOGICZNO-GEOLOGICZNY

Według regionalizacji fizycznogeograficznej Polski, gmina Kępice położona jest w przewadze na Wysoczyźnie Polanowskiej i częściowo, jej północne i północno-zachodnie fragmenty na Równinie Słupskiej. Ponadto południowy kraniec gminy należy do Pojezierza Bytowskiego (por. rodz. 2.3.2).

Na terenie gminy Kępice wyróżniamy następujące formy geomorfologiczne:

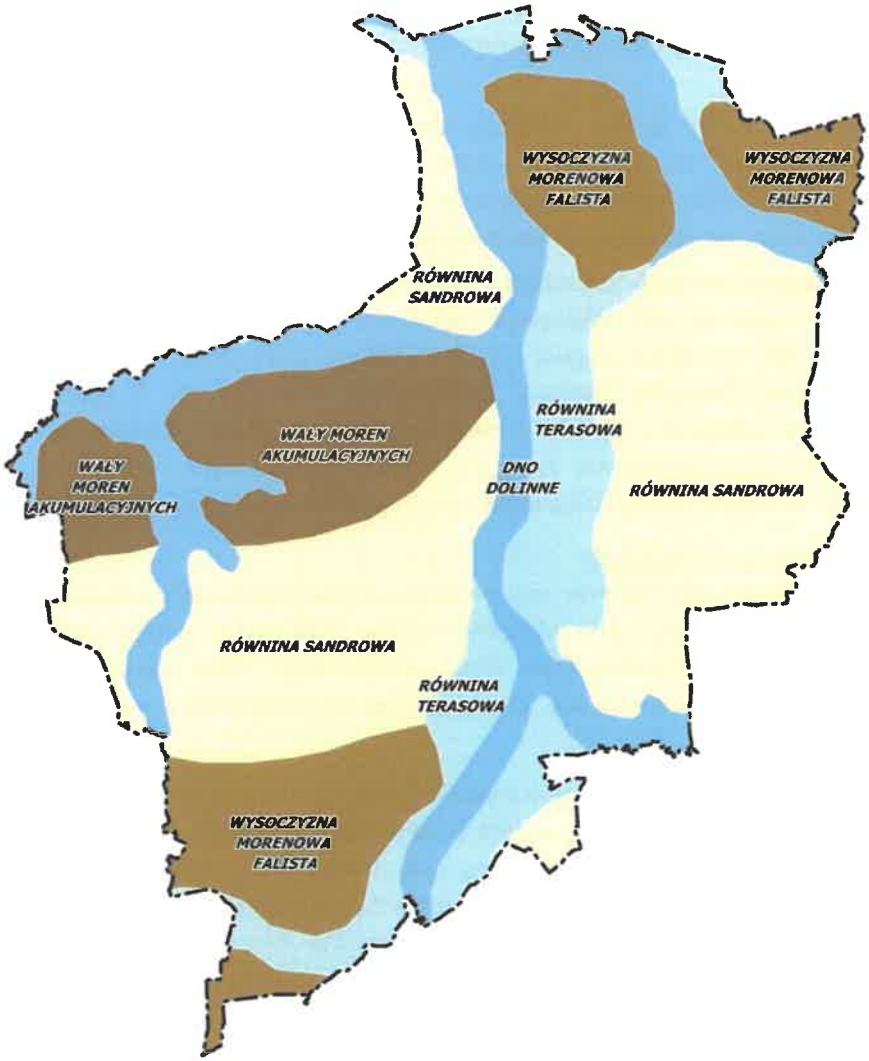

Ryc. 23 Poglądowa mapa geomorfologiczna gminy
Materiał źródłowy: Opracowanie własne na podstawie Przeglądowej Mapy Geomorfologicznej Polski 1:500 000.

W granicach gminy powierzchnia terenu ma charakter równinny, pagórkowaty lub dolinny. Tereny najbardziej urozmaicone obejmują krawędzie dolin rzecznych i wzgórz morenowych, gdzie deniwelacje osiągają 20-30 m. Najwyższe partie terenu znajdują się w obrębie wzgórz morenowych na południowym zachodzie, osiągając – 160 m n.p.m. Z kolei „Góra Chomnica" w północnej części miejscowości Kępice stanowi wyraźną dominantę miasta (113 m n.p.m.). Obszar najniżej położony to doliny Bystrzenicy i Wieprzy, gdzie wysokość terenu obniża się do niemal 30 m n.p.m. Znaczne

zróżnicowanie krajobrazowe gminy, charakterystyczne dla strefy pojezierzy powoduje, że występują tu atrakcyjne panoramy widokowe (m.in. z dróg i miejscowości (Ciecholub, Biesowice, Osowo).

ZAGROŻENIE RUCHAMI MASOWYMI ZIEMI

Zjawisko ruchów masowych związane jest przede wszystkim z budową geologiczną, warunkami geomorfologicznymi oraz czynnikami inicjującymi. Dla terenów Polski pozakarpackiej obszarami predysponowanymi są najczęściej zbocza dolin, stoki form glacjalnych i wzgórza zbudowane ze skał przedczwartorzędowych w powiązaniu z występowaniem ilastych serii mioceńskich i czwartorzędowych czy lessowych. Na ich rozwój wpływ mają intensywne opady atmosferyczne, infiltracja wód opadowych i roztopowych, erozja zboczy dolin i wąwozów a także działalność antropogeniczna. Obszarem predysponowanym do występowania ruchów masowych jest zazwyczaj obszar, w którym uwarunkowania geologiczno-geomorfologiczne nie wykluczają rozwoju takich procesów w przyszłości.[43]

Co prawda na terenie gminy występują obszary o wyższych nachyleniach (lokalnie spadki terenowe przekraczające 10-15 stopni), obejmujące zwłaszcza strefy marginalne wysoczyzn morenowych i krawędzi dolin rzecznych, nie mniej jednak w granicach gminy **nie występują tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi, w tym brak zinwentaryzowanych osuwisk**.

Tereny o dużych spadkach terenowych powinny zostać wolne od zabudowy mieszkaniowej, usługowej i przemysłowej lub lokalizacja zabudowy powinna być poprzedzona ekspertyzą geotechniczną, w celu określenia stopnia ryzyka. Realizacja niezbędnych elementów infrastruktury technicznej lub komunikacyjnej wymaga zastosowania odpowiednich rozwiązań technicznych i projektowych, przy zachowaniu rygorów budowlanych dla terenów o skomplikowanych warunkach morfometrycznych. Uszczegółowienie zasięgów terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi powinno nastąpić na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

UDOKUMENTOWANE ZŁOŻA KOPALIN

Według Bilansu Kopalin PIG oraz regionalnego systemu ewidencji zasobów złóż „MIDAS", na terenie gminy Kępice występuje jedno udokumentowane złoże kruszywa naturalnego (piaski i żwiry) tj. „Przytocko" (KN 1660). Powierzchnia udokumentowanego złoża wynosi 6.5 ha. Złoże jest rozpoznane wstępnie, nieeksploatowane. Zasoby geologiczne bilansowe wynoszą szacunkowo 1 430 tys. ton.[44]

Złoża kopalin podlegają ochronie polegającej na racjonalnym gospodarowaniu ich zasobami oraz kompleksowym wykorzystaniu kopalin, w tym kopalin towarzyszących. Eksploatację złoża kopaliny prowadzi się w sposób gospodarczo uzasadniony, przy zastosowaniu środków ograniczających szkody w środowisku i przy zapewnieniu racjonalnego wydobycia i zagospodarowania kopaliny. Podejmujący eksploatację złóż kopaliny lub prowadzący tę eksploatację jest obowiązany przedsiębrać środki niezbędne do ochrony zasobów złoża, jak również do ochrony powierzchni ziemi oraz wód powierzchniowych i podziemnych, sukcesywnie prowadzić rekultywację terenów poeksploatacyjnych oraz przywracać do właściwego stanu inne elementy przyrodnicze.

ZAGADNIENIA HORYZONTALNE

Poniżej wskazano na najważniejsze zagadnienia horyzontalne w odniesieniu do analizowanego obszaru interwencji:.

- adaptacja do zmian klimatu:

[43] Za publikacjami Państwowego Instytutu Geologicznego.

[44] Materiał źródłowy: Baza „MIDAS" Państwowego Instytutu Geologicznego.

- uwzględnienie w dokumentach planowania przestrzennego informacji nt. udokumentowanych złóż kopalin oraz obszarach i terenach górniczych;

– nadzwyczajne zagrożenia środowiska:
  - odpowiednie zabezpieczenie powierzchni terenu w miejscu potencjalnej eksploatacji kopalin odkrywkowych;

– działania edukacyjne:
  - prowadzenie działań edukacyjnych dla lokalnej społeczności z zakresu szans oraz zagrożeń wynikających z obecności i eksploatacji złóż kopalin;

– monitoring środowiska:
  - kontrola podmiotów podejmujących eksploatację złóż kopalin w zakresie prowadzenia prac rekultywacyjnych terenów poeksploatacyjnych.

OCENA STANU OBECNEGO – MOCNYCH I SŁABYCH STRON, SZANS I ZAGROŻEŃ (ANALIZA SWOT)

OBSZAR INTERWENCJI: ZASOBY GEOLOGICZNE	
MOCNE STRONY (CZYNNIKI WEWNĘTRZNE)	**SŁABE STRONY (CZYNNIKI WEWNĘTRZNE)**
▪ Dogodne uwarunkowania gruntowo-geologiczne rozwoju zagospodarowania przestrzennego przeważającej części gminy (w ujęciu generalnym). ▪ Atrakcyjność krajobrazowa gminy związana z urozmaiconą powierzchnią terenu. ▪ Brak krajobrazowa gminy związana z urozmaiconą powierzchnią terenu. ▪ Brak terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi, w tym brak zinwentaryzowanych osuwisk.	▪ Brak istotnego potencjału zasobów surowcowych (wyłącznie jedno złoże udokumentowane w 1982 r.).
SZANSE (CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE)	**ZAGROŻENIA (CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE)**
▪ Realizacja zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem minimalizacji oddziaływania na naturalną rzeźbę terenu. ▪ Zainteresowanie turystyką wypoczynkową oraz kwalifikowaną.	▪ Niekontrolowane (nielegalne) powstawanie wyrobisk eksploatacyjnych materiału piaszczystego lub piaszczysto żwirowego.

Materiał źródłowy: Opracowanie własne.

4.7 GLEBY

IDENTYFIKACJA STANU OBECNEGO

Rolniczą przestrzeń produkcyjną stanowią głównie północne, północno-wschodnie oraz południowo-zachodnie fragmenty gminy – użytki rolne stanowią niespełna $^1/_3$ gruntów gminnych.

Dominują gleby brunatne wyługowane i kwaśne wytworzone z piasków gliniastych lekkich, rzadziej piasków gliniastych mocnych, bardzo kwaśnych, zalegających głęboko lub średnio głęboko na glinach. W ich sąsiedztwie zalegają gleby bielicowe oraz bielicowe i rdzawe, wytworzone z piasków gliniastych lekkich. W dolinach rzecznych i zagłębieniach terenowych wykształciły się gleby torfowe i murszowe.

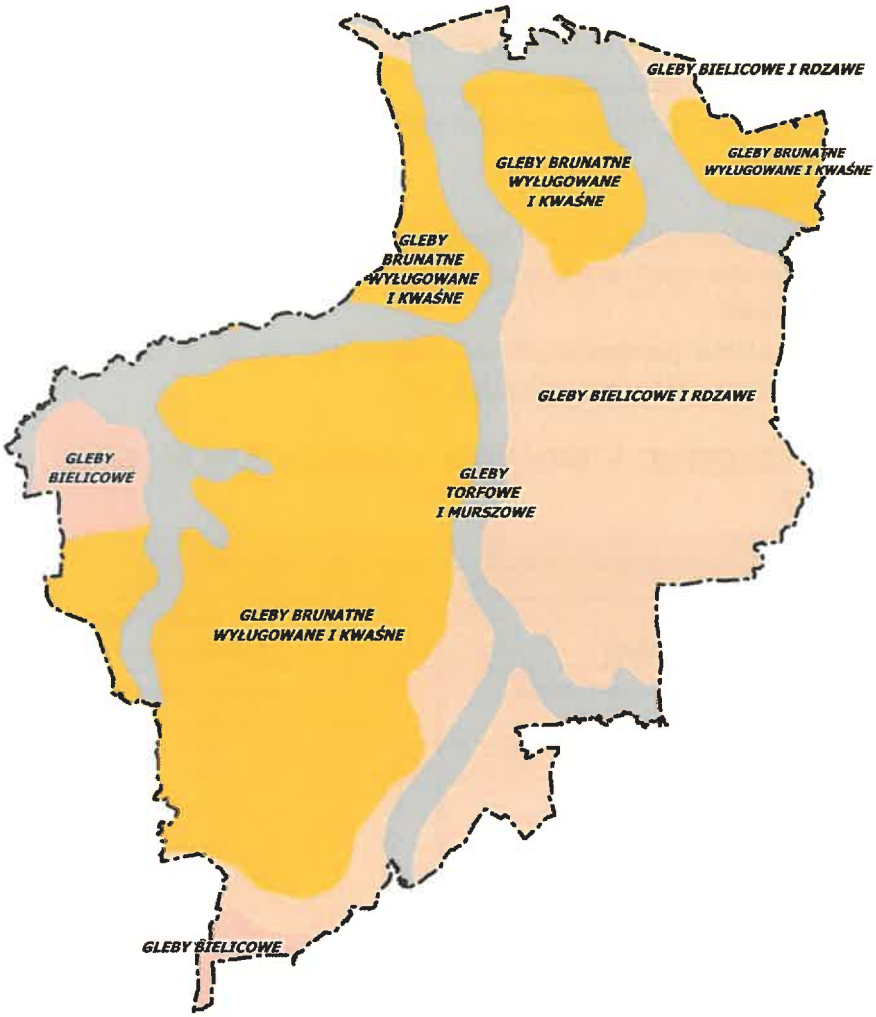

Ryc. 24 Dominujące typy gleb w obszarze gminy
Materiał źródłowy: Opracowanie własne na podstawie danych Mapy glebowo-rolniczej.

O przydatności rolniczej gleb decydują tzw. kompleksy przydatności rolniczej gleb (inaczej kompleksy glebowo-rolnicze), określane na podstawie klas bonitacyjnych gleb, warunków klimatycznych, sytuacji geomorfologicznej, stosunków wilgotnościowych oraz ze względu na najbardziej odpowiednie warunki dla rozwoju i plonowania roślin o podobnych warunkach siedliskowych. Łącznie (w skali kraju) wyróżniamy 14 rodzajów kompleksów przydatności rolniczej na gruntach ornych oraz 3 rodzaje kompleksów przydatności rolniczej na użytkach zielonych.

W strukturze użytków rolnych na terenie gminy przeważają grunty orne, zajmujące ok. 8,2 tys. ha, zaś użytków zielnych (łąk i pastwisk) jest 1,8 tys. ha.

Wśród gruntów ornych występują następujące kompleksy[45]:

- pszenny dobry (2);
- pszenny wadliwy (3);
- pszenno-żytni (4);
- żytni dobry (5);
- żytni słaby (6);
- żytni bardzo słaby (7);
- zbożowo-pastewny mocny (8);

[45] Materiał źródłowy: Mapa glebowo-rolnicza powiatu słupskiego.

– zbożowo-pastewny słaby (9).

Wśród użytków zielonych występują:

– użytki zielone 2z średnie;
– użytki zielone 3z słabe i bardzo słabe.

W granicach gminy rolniczą przestrzeń produkcyjną tworzą przeważnie gleby odznaczające się przeciętnymi wartościami dla produkcji rolniczej (przeważają kompleksy 4, 5 i 6 oraz 2z).

Ochrona gleb i gruntów to racjonalne gospodarowanie zasobami gleb i ochrona ich wartości produkcyjnych niezbędnych do zachowania równowagi przyrodniczej, w szczególności zapobieganie i przeciwdziałanie zmianom, a w razie uszkodzenia lub zniszczenia — przywracanie właściwego stanu.

ZAGADNIENIA HORYZONTALNE

Poniżej wskazano na najważniejsze zagadnienia horyzontalne w odniesieniu do analizowanego obszaru interwencji:.

– adaptacja do zmian klimatu:
  - zalesienia prowadzone na nieużytkach oraz terenach nieużytkowanych rolniczo;
– nadzwyczajne zagrożenia środowiska:
  - wspieranie i promocja ograniczenia nadmiernego stosowania nawozów sztucznych i środków ochrony roślin;
  - zmniejszenie zanieczyszczeń pochodzących z rolnictwa;
– działania edukacyjne:
  - współdziałanie z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego i innymi podmiotami w zakresie organizowania bezpłatnych szkoleń dla rolników;
  - prowadzenie akcji edukacyjnych z zakresu promowania rolnictwa ekologicznego, który w sposób efektywny zapobiega zanieczyszczeniom gleby;
– monitoring środowiska:
  - stała i aktywna współpraca z WIOŚ oraz IUNG (Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa);
  - prowadzenie badań gleb w zakresie zawartości makroelementów, odczynu Ph oraz potrzeb wapnowania.

OCENA STANU OBECNEGO – MOCNYCH I SŁABYCH STRON, SZANS I ZAGROŻEŃ (ANALIZA SWOT)

OBSZAR INTERWENCJI: GLEBY	
MOCNE STRONY (CZYNNIKI WEWNĘTRZNE)	**SŁABE STRONY (CZYNNIKI WEWNĘTRZNE)**
▪ Relatywnie niski stopień zurbanizowania gminy (wyjątek stanowi miasto Kępice), a co za tym idzie niski wpływ na gleby i powierzchnie ziemi. ▪ Obecność gleb o dostatecznie dobrej jakości bonitacyjnej.	▪ Relatywnie niewielka powierzchnia gruntów rolnych w stosunku do całkowitej powierzchni gminy. ▪ Stosowanie (często nadmierne) nawozów sztucznych i środków ochrony roślin. ▪ Niska świadomość ekologiczna rolników.
SZANSE (CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE)	**ZAGROŻENIA (CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE)**
▪ Ograniczenie emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych. ▪ Zmiana struktury użytkowania gleb niskich klas: zastępowanie areału rolnego nasadzeniami leśnymi lub naturalnymi użytkami. ▪ Wapnowanie zakwaszonych gleb.	▪ Presja urbanistyczna na tereny wartościowe rolniczo. ▪ Niewłaściwa agrotechnika i wypalenie traw. ▪ Postępujący spadek opłacalności produkcji rolnej.

▪ Ograniczenie zużycia związków chemicznych. ▪ Monitorowanie stanu gleb oraz przeprowadzanie rekultywacji gruntu. ▪ Większa świadomość ekologiczna rolników. ▪ Rozwój sektora rolnictwa ekologicznego. ▪ Zalesianie gruntów o niskiej przydatności rolniczej.	▪ Zmiany klimatyczne negatywnie wypływające na gleby, sprzyjające zjawiskom suszy lub intensywnym opadom atmosferycznym.

Materiał źródłowy: Opracowanie własne.

4.8 GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW

IDENTYFIKACJA STANU OBECNEGO

Od 2019 r. obowiązuje nowelizacja przepisów prawa z zakresu gospodarowania odpadami. Na mocy ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019 r. poz. 1579) zniesiony został podział województw na regiony gospodarki odpadami. Ponadto zrezygnowano z regionalnych instalacji przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK), które zaadaptowane zostały jako instalacje komunalne. Równolegle, wraz z przyjęciem nowelizacji, uchylone zostały uchwały w sprawie wykonania wojewódzkich planów gospodarki odpadami. Na podstawie zapisów w/w Ustawy oraz innych ustaw Marszałek Województwa w Biuletynie Informacji Publicznej prowadzi listę:

- funkcjonujących instalacji spełniających wymagania dla instalacji komunalnych, które zostały oddane do użytkowania i posiadają wymagane decyzje pozwalające na przetwarzanie odpadów,
- instalacji komunalnych planowanych do budowy, rozbudowy lub modernizacji.

Lista aktualizowana jest na bieżąco, natomiast wpisu dokonuje się na pisemny wniosek prowadzącego instalację komunalną. Bezpośrednio na terenie gminy nie ma zlokalizowanych instalacji gospodarowania odpadami wymienionych na listach prowadzonych przez Marszałka Województwa. Odpady komunalne są zbierane w sposób zorganizowany oraz wywożone poza jej teren. W przeszłości na terenie gminy funkjonowało składowisko odpadów, które zostało zamknięte i zrekultywowane w kierunku leśnym. Jednocześnie zaznacza się, iż w miejscowości Kępice przy ul. Składowej 7 funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK).[46]

Dane dotyczące ilości odebranych odpadów komunalnych w 2024 roku, z podziałem na odpady zebrane selektywnie oraz zmieszane, przedstawia niżej załączona tabela:

Tab. 15 Odpady komunalne odebrane z terenu gminy Kępice w 2024 roku

Kod odpadów	Rodzaj odebranych odpadów	Masa (Mg)
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	69,60
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	225,88
15 01 07	Opakowania ze szkła	137,38
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	302,24
20 02 03	Inne odpady nieluegające biodegradacji	5,32
20 03 01	Niesegrowane (zmieszane) odpady komunalne	1273,62
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	109,04
17 01 01	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	4,55
17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	14,10
17 03 80	Odpadowa papa	9,40

[46] Materiał źródłowy: Urząd Miejski w Kępicach.

17 09 04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03	6,18
Razem: 2157,31		

Materiał źródłowy: Analiza stanu gospodarki odpdami na terenie gminy Kępice za rok 2024, 2025.

W 2023 roku udział odpadów zebranych selektywnie w stosunku do ogółu odpadów wyniósł 40,8%[47]. W związku z powyższym konieczne jest podjęcie działań mających na celu sukcesywne zwiększanie udziału selektywnie zebranych odpadów w kolejnych latach.

W 2024 roku poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych wyniósł w gminie poziom 31%[48].

Szczegółowe zadania, obowiązki i wymagania z zakresu wykonywania gospodarki odpadami określa aktualnie obowiązujący Regulamin utrzymania czystości i porządku, przyjęty uchwałą Rady Miejskiej.[49]

Ponadto gmina posiada opracowany *Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Gminy Kępice na lata 2014 - 2032*.

ZAGADNIENIA HORYZONTALNE

Poniżej wskazano na najważniejsze zagadnienia horyzontalne w odniesieniu do analizowanego obszaru interwencji:

- adaptacja do zmian klimatu:
  - lokalizacja obiektów gospodarki odpadami w dużym oddaleniu od obszarów zagrożonych powodzią i podtopieniami;
- nadzwyczajne zagrożenia środowiska:
  - eliminacja nielegalnych i niebezpiecznych dzikich składowisk odpadów komunalnych;
- działania edukacyjne:
  - prowadzenie akcji edukacyjnych w szczególności w zakresie segregacji odpadów i szkodliwości ich spalania;
- monitoring środowiska:
  - monitoring osiąganych poziomów recyklingu i odzysku odpadów;
  - monitoring dzikich i nielegalnych składowisk odpadów;
  - prowadzenie kontroli w zakresie zbierania i przetwarzania odpadów komunalnych;
  - stała i aktywna współpraca z WIOŚ.

[47] Materiał źródłowy: Dane GUS, stan na 2023 r.
[48] Materiał źródłowy: Analiza stanu gospodarki odpdami na terenie gminy Kępice za rok 2024, 2025.
[49] Obecnie obowiązuje uchwała nr XIV/143/2020 Rady Miejskiej w Kępicach z dnia 20 lutego 2020 r. w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porzadku na terenie Gminy Kępice (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego 2020 poz. 1403).

OCENA STANU OBECNEGO – MOCNYCH I SŁABYCH STRON, SZANS I ZAGROŻEŃ (ANALIZA SWOT)

OBSZAR INTERWENCJI: GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	
MOCNE STRONY (CZYNNIKI WEWNĘTRZNE)	**SŁABE STRONY (CZYNNIKI WEWNĘTRZNE)**
▪ Właściwie funkcjonujący system gospodarowania odpadami komunalnymi. ▪ Obecność Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK). ▪ Relatywnie wysoki poziom zebranych selektywnie w relacji do odpadów ogółem. ▪ Pozyskiwanie środków na usuwanie i unieszkodliwianie azbestu.	▪ Nieprawidłowe praktyki dotyczące gospodarowania odpadami przez mieszkańców (spalanie odpadów komunalnych, pozbywanie się odpadów w sposób niezgodny z przepisami prawa). ▪ Występowanie wyrobów zawierających azbest.
SZANSE (CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE)	**ZAGROŻENIA (CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE)**
▪ Możliwość pozyskania środków zewnętrznych na gospodarkę odpadami i zapobieganie ich powstawaniu. ▪ Zwiększenie poziomu selektywnej zbiórki odpadów. ▪ Edukacja ekologiczna ludności.	▪ Wzrastające koszty funkcjonowania systemu gospodarki odpadami. ▪ Problemy z egzekucją nowych przepisów prawnych.

Materiał źródłowy: Opracowanie własne.

4.9 ZASOBY PRZYRODNICZE

FLORA I FAUNA

Obecny charakter roślinności w gminie Kępice jest wynikiem naturalnych tendencji rozwoju (gleby, klimatu, wody) oraz działalności antropogenicznych (zagospodarowanie terenu, działalność rolnicza, przekształcenia gruntów). Przestrzeń gminy posiada cechy zarówno przestrzeni zurbanizowanej, jak również przestrzeni rolniczej (łąki i pastwiska, pola uprawne) przy czym powierzchnie leśne wyraźnie dominują (lesistość na poziomie 61,1%[50]).

Wśród lasów przeważają suboceaniczne śródlądowe bory sosnowe świeże, których rozległe i zwarte płaty występują przede wszystkim w południowo-wschodniej części gminy, a także w części północno-zachodniej. Sąsiadują z nimi mniejsze powierzchniowo fragmenty acidofilnego pomorskiego lasu bukowo-dębowego oraz kwaśnej i żyznej buczyny niżowej, w większości skupione w południowo-zachodniej i północno-wschodniej części gminy Kępice. Na zboczach dolinnych Wieprzy, Studnicy, Bystrzenicy oraz ich dopływów zachował się grąd pomorskie, w partiach podstokowych łęg olszowy i jesionowo-olszowy, zaś na terasach zalewowych, olsy.

Ekosystemy nieleśne to głównie rozległe torfowiska niskie w dolinie Bystrzenicy, częściowo zmeliorowane, zajmowane obecnie przez eutroficzne łąki wilgotne, różnorodne zbiorowiska szuwarowe, ziołoroślowe i turzycowiska, występujące w szerszych odcinkach doliny Wieprzy. Dzięki urozmaiconej rzeźbie powierzchni częste są zbiorowiska źródliskowe, występujące w wąwozach, jarach oraz na stromych zboczach dolin rzecznych. W toni wodnej różnego rodzaju zbiorników - rzek, starorzeczy i jezior, rozwijają się zbiorowiska roślinności wodnej, ze strefami brzegowymi związane są zbiorowiska roślinności przybrzeżnej. Charakterystyczne dla gminy jest występowanie licznych fragmentów zbiorowisk mszarów wysokotorfowiskowych na terenach torfowisk wysokich kotłowych

[50] Materiał źródłowy: Dane GUS, stan na 2023 r.

w zagłębieniach wzgórz morenowych, głównie w południowo-zachodniej i środkowej części obszaru. W tym rejonie występują również mniejsze powierzchniowo torfowiska niskie i przejściowe.

Miasto Kępice również wyróżnia się w powiecie najwyższym wskaźnikiem lesistości, wynoszącym 68,6 %. Spowodowane jest to głównie ograniczoną dostępnością przeważającej części miasta, położonego w rejonie głęboko wciętej doliny Wieprzy oraz sąsiednich wzgórz morenowych. W dolinie Wieprzy występują dość rozległe płaty różnorodnych zbiorowisk szuwarowych, zarośli wierzbowych, fragmenty bagiennych lasów olszowych. Na wierzchowinie przeważają zbiorowiska subatlantyckiego boru sosnowego świeżego oraz fragmenty kwaśnej buczyny niżowej skupione na górze Chomnickiej.

Do najbardziej charakterystycznych przedstawicieli świata roślinnego należą gatunki związane z obszarami lasów (szczególnie lasów siedlisk hydrogenicznych, występujących w dolinach rzek Wieprzy i Studnicy oraz mniejszych cieków). W zachowanych, niewielkich fragmentach łęgów i grądów, o wielogatunkowej strukturze runa, spotyka się liczne gatunki rzadkich geofitów wiosennych: kokorycz wątła, złoć żółta, łuskiewnik różowy. Pojawiają się także: kokoryczka wielokwiatowa, marzanka wonna, gwiazdnica wielkokwiatowa, czworolist pospolity oraz gatunki szerokolistnych traw (jak: prosownica rozpierzchła, perłówka zwisła, wiechlina gajowa). Występuje również flora licznych obszarów torfowisk wysokich, przejściowych i źródliskowych (większość gatunków chroniona ściśle lub częściowo, jednocześnie należąca do gatunków rzadkich, zagrożonych lub ginących, umieszczonych na "czerwonych listach" Pomorza i Polski, np: rosiczka okrągłolistna, bagnica torfowa, modrzewnica zwyczajna, bobrek trójlistkowy, siedmiopalecznik błotny, czermień błotna, przygiełka biała, rzadkie gatunki turzyc, skrzypów, liczne storczyki i wiele gatunków mszaków, w tym rzadkich gatunków wątrobowców).

Duże i rozległe kompleksy leśne stwarzają dogodne warunki gniazdowania ptaków drapieżnych (m.in. orlika krzykliwego, kani rdzawej, bociana czarnego, drobnych gatunków śpiewających). Na terenach podmokłych spotykać można żurawia, czaplę, łabędzia niemego. Z leśnymi odcinkami wciętych dolin rzecznych Wieprzy i Studnicy związane są stanowiska pliszki górskiej i zimorodka. W większych rzekach Gminy (Wieprzy i Studnicy) spotykamy ryby łososiowate – pstrąga potokowego i tęczowego (ten ostatni może pochodzić z hodowli), troć wędrowną (w okolicy Kępic) oraz cierniki, okonie, kiełbie, płocie, ukleje, miętusa, minoga strumieniowego i rzecznego, lipienia. Ze środowiskiem wodnym związane jest również występowanie wydry i bobra.

Szczególną atrakcją faunistyczną jest stanowisko, w południowo-zachodniej części gminy, rzadkiego żółwia błotnego. Na obszarach większych kompleksów leśnych, we wschodniej części gminy bytują liczne populacje jeleni, dzików, saren, występują obie kuny, borsuk, lis, jenot, na polach spotykane są nieliczne zające szaraki.

USTANOWIONE FORMY OCHRONY PRZYRODY

Spośród form ochrony przyrody, rozróżnionych ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, w granicach gminy Kępice występują:

- Rezerwat przyrody Torfowisko Potoczek;
- Obszar Natura 2000 – Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk (SOO) Dolina Wieprzy i Studnicy PLH220038;
- Obszar Chronionego Krajobrazu Jezioro Łętowskie i Okolice Kępic;
- pomniki przyrody;
- ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów, obligatoryjna na terytorium całego kraju.

Ponadto wzdłuż rzeki Grabowa na granicy gminy Kępice znajduje się Obszar Natura 2000 Dolina Grabowej PLH320003.

REZERWAT PRZYRODY TORFOWISKO POTOCZEK

Rezerwat przyrody Torfowisko Potoczek – rezerwat leśny, zlokalizowany jest w południowo-wschodniej części gminy i zajmuje powierzchnię 15,24 ha. Utworzony został Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 26 marca 1982r. (M. P. Nr 10, z dn. 6 kwietnia 1982r., poz. 74, zm. MP nr 15 z 22 czerwca 1984r. poz.107), obecnie obowiązuje także Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 4 listopada 2016 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Torfowisko Potoczek" (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2016 r. poz. 3597). Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie ekosystemu torfowiska wysokiego, boru i lasu bagiennego, charakterystycznej dla nich bioty a także cennych gatunków fauny i flory, w tym wyjątkowo liczna populacja rzadkiego gatunku storczyka – listery sercowatej. Dla rezerwatu wyznaczono otulinę rezerwatu o łącznej powierzchni 109,66 ha.

OBSZAR NATURA 2000 DOLINA WIEPRZY I STUDNICY PLH220038

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk (SOO) PLH220038 wyznaczony został Decyzją Komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2008) 8039) (2009/93/WE)

Obecnie dla Obszaru Natura 2000 obowiązuje Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 13 lipca 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolina Wieprzy i Studnicy PLH220038 (Dz. U. 2021 poz. 1348).

Obszar Natura 2000 Dolina Wieprzy i Studnicy PLH220038 rozciąga się osiowo przez obszar gminy, zajmując całkowitą powierzchnię 14 349,03 ha. Obszar obejmuje dużą część dolin rzek Wieprzy i Studnicy oraz fragmenty zlewni tych rzek, w tym tereny źródliskowe. Rozciąga się od pojezierza bytowskiego na południu, aż po ujście Wieprzy w Darłowie na północy. Odcinki rzek leżące na terenie obszaru Natura 2000 w stosunkowo niewielkim stopniu zostały przekształcone przez człowieka. Wzniesienia morenowe w otoczeniu dolin dochodzą do ponad 200 m n.p.m. Przełomowe odcinki tych rzek mają podgórski charakter. Szczególnie głęboko wcięta jest rynna rzeki Wieprzy (od źródeł do Bożanki). W zlewni Wieprzy zachowały się duże połacie mokradeł, oraz torfowiska wysokie i bory bagienne (teren rezerwatu Torfowisko Potoczek).

W dolinach rzek występują starorzecza, mezotroficzne i dystroficzne jeziora, niektóre otoczone torfowiskami mechowiskowymi i podmokłymi oraz świeżymi łąkami. Występuje tu także jeziora lobeliowe. Na terenach bezodpływowych, liczne są małe mszary i oczka dystroficzne. Cały obszar charakteryzuje się dużą lesistością. Strome zbocza (Pradolina Pomorska) i liczne wąwozy są porośnięte grądami oraz kwaśnymi i żyznymi buczynami, a w obszarach źródliskowych występują olsy źródliskowe i łęgi. Ponadto występuje tu największa znana populacja słodkowodnego krasnorostu *Hildenbrandtia rivularis* na Pomorzu oraz wiele roślin rzadkich i zagrożonych z Polskiej Czerwonej Księgi Roślin. Cenne biotopy ptaków drapieżnych oraz związanych z obszarami wodno-błotnymi.

Obszar ma duże walory krajobrazowe z powodu podgórskiego charakteru Wieprzy i Studnicy w ich górnym biegu oraz polodowcowej rzeźby obszaru. Wyższą wartość przyrodniczą ma część południowa, która obejmuje duże obszary terenów leśnych. Część północna jest silniej przekształcona przez działalność człowieka, dominują tam łąki i pastwiska. W granicach obszaru znajduje się przynajmniej 15 rodzajów siedlisk z załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Ponadto w granicach obszaru stwierdzono występowanie jednego gatunku rośliny z załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG (elismy wodnej) oraz 7 gatunków zwierząt (minóg strumieniowy, minóg rzeczny, łosoś szlachetny, różanka, koza, głowacz białopłetwy, wydra) z tego załącznika. W obszarze zidentyfikowano także m.in. 3 jeziora lobeliowe (Kwisno Duże, Kwisno (Małe) i Byczy).

Struktura pokrycia terenu obszaru Natura 2000 Dolina Wieprzy i Studnicy PLH220038 jest następująca:

- lasy iglaste – 36,2%;
- lasy liściaste zrzucające liście na zimę – 13,11%;
- lasy mieszane – 17,1%;
- wody śródlądowe (stojące i płynące) – 0,99%;
- łąki wilgotne, łąki świeże – 23,93%;
- pozostałe tereny (w tym miasta, wsie, drogi, wysypiska śmieci, kopalnie, tereny przemysłowe) – 0,5%;
- ekstensywne uprawy zbóż (w tym z zastosowaniem ugorowania w płodozmianie) – 8,17%.

Do najważniejszych oddziaływań (zagrożeń, presji i działań) mających lub mogących mieć wpływ na obszar Natura 2000 Dolina Wieprzy i Studnicy PLH220038 zaliczono:

- zagrożenia poziomu wysokiego:
  - spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych;
  - antropogeniczne zmniejszenie spójności siedlisk (zmniejszenie migracji / bariery dla migracji);
- zagrożenia poziomu średniego:
  - zmiana sposobu uprawy;
  - gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji;
  - intensywna hodowla ryb, intensyfikacja;
  - ewolucja biocenotyczna, sukcesja;
- zagrożenia poziomu niskiego:
  - wydobywanie piasku i żwiru;
  - drogi, ścieżki i drogi kolejowe;
  - zabudowa rozproszona;
  - odpady, ścieki;
  - sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze;
  - infrastruktura sportowa i rekreacyjna;
  - zanieczyszczenie wód powierzchniowych (limnicznych, lądowych, morskich i słonawych);
  - nierodzime gatunki zaborcze;
  - problematyczne gatunki rodzime.

Konkluzja: W odniesieniu do wszystkich obszarów Natura 2000, w tym wyżej wymienionego, szczególne znaczenie ma zakaz podejmowania działań mogących znacząco negatywnie oddziaływać na cele jego ochrony, w tym w szczególności mogących:

- pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000,
- wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000,
- pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

OBSZAR CHRONIONEGO KRAJOBRAZU JEZIORO ŁĘTOWSKIE I OKOLICE KĘPIC

Obszar Chronionego Krajobrazu Jezioro Łętowskie i Okolice Kępic ustanowiony został na mocy uchwały Nr X/42/81 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Słupsku z dnia 8 grudnia 1981 r. dotycząca utworzenia Parku Krajobrazowego "Dolina Słupi" oraz obszarów krajobrazu chronionego (Dz. Urz. Woj. Słuspkiego 1981 Nr 9 poz. 23).

Obecnie dla Obszaru obowiązuje uchwała nr 259/XXIV/16 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 25 lipca 2016 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu w województwie pomorskim (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego 2016 poz. 2942).

OCHK Jezioro Łętowskie oraz okolice Kępic obejmuje tereny wyróżniające się krajobrazem o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokojenia potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych. Występują tu malownicze przełomy i zakola w dolinie Wieprzy oraz rozległych kompleksów leśnych z lęgowiskami bielika, rybołowa, błotniaka stawowego, bąka i perkoza. Obszar charakteryzuje się wysoką lesistością, wynoszącą 76%. Obejmuje w swych granicach dwa duże jeziora wytopiskowe (Łętowskie i Obłęskie), stawy rybne, naturalne „oczka wodne" oraz różnorodne typy ekosystemu. Celem ochrony jest zachowanie istniejących wartości środowiska przyrodniczego i utrzymanie równowagi ekologicznej systemów przyrodniczych.

UŻYTKI EKOLOGICZNE

Użytki ekologiczne stanowią formę ochrony przyrody ustanowioną z potrzeby zachowania naturalnych fragmentów przyrody lub cennych ekosystemów wraz z ich bioróżnorodnością. Zazwyczaj obejmują obszary, które z uwagi na niewielką powierzchnię lub niewielką rangę przyrodniczą nie mogą utworzyć rezerwatu przyrody. Użytki ekologiczne obejmują naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, połacie nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów wraz z ich ostojami, miejscami rozrodu i sezonowego przebywania.

Na terenie gminy istnieje obecnie 15 użytków ekologicznych:

Tab. 16 Wykaz użytków ekologicznych w granicach gminy Kępice

LP	NAZWA/RODZAJ	POWIERZCHNIA [ha]	DATA USTANOWIENIA	LOKALIZACJA
1	Borzysław	0,56	17.06.2021 r.	dz. nr 127/5, ob. Osowo
2	Bystrzenica w Korzybiu	0,42	17.06.2021 r.	dz. nr 84/10, ob. Korzybie
3	Ciecholub Huta	1,12	17.06.2021 r.	dz. nr 114/1, ob. Biesowice
4	Grodzisko	0,30	17.06.2021 r.	dz. nr 204/3, ob. Obłęże
5	Stare koryto Wieprzy	1,52	17.06.2021 r.	dz nr 9/4 i dz. nr 1/3
6	Łąka storczykowa	1,02	17.06.2021 r.	dz. nr 67/5, ob. Kępice Miasto
7	Wyrobisko – Mały lasek	0,15	17.06.2021 r.	dz. nr 139/10, ob. Bronowo
8	Przy zalewie Kępka	0,12	17.06.2021 r.	dz. nr 102/4, ob. Kępice Miasto
9	Łąka za Mzdrowcem	0,33	17.06.2021 r.	dz. nr 217, ob. Mzdowo
10	Wyrobisko w otulinie Rezerwatu Potoczek	1,02	17.06.2021 r.	dz. nr 364 i 378, ob. Biesowice
11	Przy Wieprzy Korzybie	0,54	17.06.2021 r.	dz. nr 38, ob. Korzybie
12	Światowid	0,48	17.06.2021 r.	dz. nr 100/2, ob. Warcino
13	W zakolu Wieprzy	0,45	17.06.2021 r.	dz. nr 89/1, ob. Kępice Miasto
14	Na granicy lasu i rzeki	0,86	17.06.2021 r.	dz. nr 402, ob. Biesowice
15	Zakole Bustrzenicy – Pole Pardusa	0,31	17.06.2021 r.	dz. nr 121/1, ob. Barcino

Materiał źródłowy: Urząd Gminy w Kępicach.

Konkluzja: W stosunku do użytków ekologicznych obowiązują stosowne przepisy prawne, w tym akty ustanawiające oraz zapisy i ustalenia wynikające z Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (zwłaszcza art. 45).

POMNIKI PRZYRODY

Pomniki przyrody stanowią twory przyrody ożywionej lub nieożywionej (albo ich skupiska), o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz

odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie. Na terenach niezabudowanych, jeżeli nie stanowi to zagrożenia dla ludzi lub mienia, drzewa stanowiące pomniki przyrody podlegają ochronie aż do ich samoistnego, całkowitego rozpadu.

Pomniki przyrody na terenie gminy obejmują okazałe gatunki drzew w postaci pojedynczych drzew, grup drzew, alei oraz głazów narzutowych.

Tab. 17 Wykaz pomników przyrody na terenie gminy

DATA UTWORZENIA	AKT PRAWNY	LOKALIZACJA	TYP	OPIS
1956-05-15	Orzeczenie nr 61 z dnia 15 maja 1956 r. Prezydium WRN w Koszalinie	Pustowo, 1, 5 km od wsi przy drodze Pustowo-Ciecholub	Pojedynczy	brak danych
1956-05-15	Orzeczenie nr 65 Prezydium WRN w Koszalinie o uznaniu za pomnik przyrody	Biesowice, 1 km od wsi przy drodze Biesowice-Pustowo	Pojedynczy	grupa 2 lip - obecnie 1 drzewo, drugiego nie odnaleziono
1956-10-31	Orzeczenie nr 71 Prezydium WRN w Koszalinie o uznaniu za pomnik przyrody	Płocko, przy kościele	Pojedynczy	oderwany jeden konar - w tym miejscu rana wgłębna zabezpieczona siatką
1971-06-30	Orzeczenie nr 161 Prezydium WRN Wydz. RiL w Koszalinie o uznaniu za pomnik przyrody	Warcino, o. 99c, przy drodze do Biesowic	Pojedynczy	grupa 2 dębów - w terenie 1 drzewo, drugiego nie odnaleziono; 1: widoczny posusz gałęzi, pęknięta gruba gałąź
1971-06-30	Orzeczenie nr 164 Prezydium WRN Wydz. RiL w Koszalinie o uznaniu za pomnik przyrody	Warcino, obr. Warcino, o. 99c, 101c	Pojedynczy	grupa 2 buków - w terenie 1 drzewo oraz 1 pień; 2: drzewo złamane przez wiatr ścięto i usunięto, został tylko pień
1971-06-30	Orzeczenie nr 165 Prezydium WRN Wydz. RiL w Koszalinie o uznaniu za pomnik przyrody	Warcino, droga śródpolna	Pojedynczy	w jeden z konarów wrośnięty buk
1971-06-30	Orzeczenie nr 166 Prezydium WRN Wydz. RiL w Koszalinie o uznaniu za pomnik przyrody	Żelice, obr. Obłęże, o. 246i, przy drodze z Dln. do Grn. Żelic	Pojedynczy	złamane dwa konary, suche gałęzie
1971-06-30	Orzeczenie nr 167 Prezydium WRN Wydz. RiL w Koszalinie o uznaniu za pomnik przyrody	Żelice, obr. Obłęże, o. 246d, przy drodze z Dln. do Grn. Żelic	Pojedynczy	brak danych
1971-06-30	Orzeczenie nr 168 Prezydium WRN Wydz. RiL w Koszalinie o uznaniu za pomnik przyrody	Żelice, obr. Obłęże, o. 246h, przy drodze z Dln. do Grn. Żelic	Pojedynczy	dąb w wieku 250 lat
1971-06-30	Orzeczenie nr 178 Prezydium WRN Wydz. RiL w Koszalinie o uznaniu za pomnik przyrody	Mzdowiec, obr. Warcino, o. 206g	Pojedynczy	brak danych

1971-06-30	Orzeczenie nr 179 Prezydium WRN Wydz. RiL w Koszalinie o uznaniu za pomnik przyrody	Mzdowo, obr. Warcino, o. 213f	Pojedynczy	brak danych
1971-06-30	Orzeczenie nr 181 Prezydium WRN Wydz. RiL w Koszalinie o uznaniu za pomnik przyrody	Barcino, obr. Obłęże, o. 150g	Pojedynczy	brak danych
1971-06-30	Orzeczenie nr 183 Prezydium WRN Wydz. RiL w Koszalinie o uznaniu za pomnik przyrody	Warcino, obok drogi do Osowa	Skupisko	grupa 5 dębów, obecnie w terenie 2 drzewa
1971-10-20	Orzeczenie nr 7/193 Prezydium WRN Wydz. RiL w Koszalinie o uznaniu za pomnik przyrody	Żelice Grn. , obr. Obłęże, o. 144i	Pojedynczy	brak danych
1971-10-20	Orzeczenie nr 13/199 Prezydium WRN Wydz. RiL w Koszalinie o uznaniu za pomnik przyrody	Przytocko, obr. Warcino, o. 263d	Pojedynczy	brak danych
1972-09-02	Orzeczenie nr 245 Prezydium WRN Wydz. RiL w Koszalinie o uznaniu za pomnik przyrody	Chorowo, obr. Warcino, o. 160f	Pojedynczy	brak danych
1978-10-26	Orzeczenie nr 140/7 z dnia 26 października 1978 r o uznaniu za pomnik przyrody	Pustowo, obr. Warcino, o. 168a	Skupisko	grupa 2 dębów
1978-10-26	Orzeczenie nr 142/9 z dnia 26 października 1978 r o uznaniu za pomnik przyrody	Korzybie, obr. Obłęże, o. 186i	Skupisko	grupa 3 dębów
1978-10-26	Orzeczenie nr 145/12 z dnia 26 października 1978 r o uznaniu za pomnik przyrody	Nakło, obr. Obłęże, o. 288l, m	Skupisko	grupa 4 dębów
1984-05-10	Orzeczenie nr 287/153 z dnia 10 maja 1984 r o uznaniu za pomnik przyrody	Warcino, L. Osowo, obr. Warcino, o. 100b	Pojedynczy	widoczny posusz gałęzi
1984-05-10	Orzeczenie nr 288/154 z dnia 10 maja 1984 r o uznaniu za pomnik przyrody	Barcino, L. Barcino, obr. Obłężeprzy drodze do b. PGR	Pojedynczy	drzewo od wysokości 1,5 metra dwupienne, jeden pień urwany na wysokości 7 metrów
1984-05-10	Orzeczenie nr 289/155 z dnia 10 maja 1984 r o uznaniu za pomnik przyrody	Barcino, plac przykościelny, po stronie pd. zabytk. kościoła	Pojedynczy	widoczne odkryte korzenie drzewa
1984-05-10	Orzeczenie nr 290/156 z dnia 10 maja 1984 r o uznaniu za pomnik przyrody	Mzdowiec, L. Pustowo, obr. Warcino, o. 222b	Pojedynczy	brak danych

1984-05-10	Orzeczenie nr 291/157 z dnia 10 maja 1984 r o uznaniu za pomnik przyrody	Chorówko, L. Osowo, obr. Warcino, o. 160d	Pojedynczy	brak danych
1984-05-10	Orzeczenie nr 292/158 z dnia 10 maja 1984 r o uznaniu za pomnik przyrody	Chorówko, L. Osowo, obr. Warcino, o. 163c, przy rozwidleniu dróg leśnych	Pojedynczy	brak danych
1984-05-10	Orzeczenie nr 294/160 z dnia 10 maja 1984 r o uznaniu za pomnik przyrody	Mzdowiec, L. Pustowo, obr. Warcino, o. 206g, na wzgórzu 20m od drogi leśnej	Pojedynczy	brak danych
1984-05-28	Orzeczenie nr 303/169 z dnia 28 maja 1984 r o uznaniu za pomnik przyrody	Obłęże, L. Obłęże, obr. Warcino, o. 133Ab, przy drodze z Obłęża do Barcina	Pojedynczy	złamany jeden z 3 pni, połamane grube gałęzie
1984-05-28	Orzeczenie nr 305/171 z dnia 28 maja 1984 r o uznaniu za pomnik przyrody	Pustowo, L. Pustowo, obr. Warcino, o. 169k	Pojedynczy	brak danych
1990-08-23	Rozporzadzenie nr 2/90 Wojewody Słupskiego z dnia 31 lipca 1990 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Obłęże, przy drodze polnej Obłęże-Lipnik	Skupisko	grupa 2 dębów
1990-08-23	Rozporzadzenie nr 2/90 Wojewody Słupskiego z dnia 31 lipca 1990 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Obłęże, przy drodze polnej Obłęże-Lipnik	Pojedynczy	ułamana jedna gałąź
1990-08-23	Rozporzadzenie nr 2/90 Wojewody Słupskiego z dnia 31 lipca 1990 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Żelice, L. Osieki, obr. Obłęże, o. 226k	Skupisko	grupa 5 dębów
1990-08-23	Rozporzadzenie nr 2/90 Wojewody Słupskiego z dnia 31 lipca 1990 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Bronowo, droga brukowana do dworku wiejskiego	Skupisko	aleja złożona z 82 lip
1990-08-23	Rozporzadzenie nr 2/90 Wojewody Słupskiego z dnia 31 lipca 1990 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Warcino, droga z Osowa do Technikum Leśnego	Skupisko	aleja złożona z 30 lip - w terenie 29 drzew oraz 1 pień
1995-09-19	Rozporzadzenie nr 51/95 Wojewody Słupskiego z dnia 28 sierpnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	L. Żelice, obr. Obłęże, o. 288g	Pojedynczy	brak danych
1995-09-19	Rozporzadzenie nr 51/95 Wojewody Słupskiego z dnia 28 sierpnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	L. Żelice, obr. Obłęże, o. 226l	Pojedynczy	brak danych
1995-09-19	Rozporzadzenie nr 51/95 Wojewody Słupskiego z	L. Żelice, obr. Obłęże, o. 226l	Pojedynczy	brak danych

	dnia 28 sierpnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody			
1995-09-19	Rozporzadzenie nr 51/95 Wojewody Słupskiego z dnia 28 sierpnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	L. Żelice, obr. Obłęże, o. 231f	Pojedynczy	brak danych
1995-09-19	Rozporzadzenie nr 51/95 Wojewody Słupskiego z dnia 28 sierpnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	L. Żelice, obr. Obłęże, o. 231c	Pojedynczy	brak danych
1995-09-19	Rozporzadzenie nr 51/95 Wojewody Słupskiego z dnia 28 sierpnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	L. Żelice, obr. Obłęże, o. 231c	Pojedynczy	brak danych
1995-09-19	Rozporzadzenie nr 51/95 Wojewody Słupskiego z dnia 28 sierpnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	L. Żelice, obr. Obłęże, o. 231f	Pojedynczy	zlamane dwa konary
1995-09-19	Rozporzadzenie nr 51/95 Wojewody Słupskiego z dnia 28 sierpnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	L. Żelice, obr. Obłęże, o. 226l	Pojedynczy	brak danych
1995-09-19	Rozporzadzenie nr 51/95 Wojewody Słupskiego z dnia 28 sierpnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	L. Żelice, obr. Obłęże, o. 245c	Pojedynczy	brak danych
1995-09-19	Rozporzadzenie nr 51/95 Wojewody Słupskiego z dnia 28 sierpnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	L. Żelice, obr. Obłęże, o. 245c	Pojedynczy	brak danych
1995-09-19	Rozporzadzenie nr 51/95 Wojewody Słupskiego z dnia 28 sierpnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Warcino, park przy pałacu	Pojedynczy	brak danych
1995-09-19	Rozporzadzenie nr 51/95 Wojewody Słupskiego z dnia 28 sierpnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Warcino, park przy pałacu	Pojedynczy	brak danych
1995-09-19	Rozporzadzenie nr 51/95 Wojewody Słupskiego z dnia 28 sierpnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Warcino, park przy pałacu	Pojedynczy	brak danych
1995-09-19	Rozporzadzenie nr 51/95 Wojewody Słupskiego z dnia 28 sierpnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Warcino, park przy pałacu	Pojedynczy	brak danych

1995-09-19	Rozporzadzenie nr 51/95 Wojewody Słupskiego z dnia 28 sierpnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Warcino, park przy pałacu	Pojedynczy	brak danych
1995-09-19	Rozporzadzenie nr 51/95 Wojewody Słupskiego z dnia 28 sierpnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	50m od drogi Biesowice-Ciecholub	Pojedynczy	buk o 6 zrosnietych pniach
1995-09-19	Rozporzadzenie nr 51/95 Wojewody Słupskiego z dnia 28 sierpnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Biesowice, przy zabudowaniach przypałacowych	Pojedynczy	brak danych
1995-09-19	Rozporzadzenie nr 51/95 Wojewody Słupskiego z dnia 28 sierpnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Biesowice, przy wejściu do pałacu	Skupisko	grupa 4 cisów
1995-09-19	Rozporzadzenie nr 51/95 Wojewody Słupskiego z dnia 28 sierpnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	L. Osieki, obr. Obłęże, o. 231f	Skupisko	grupa 3 dębów
1995-09-19	Rozporzadzenie nr 51/95 Wojewody Słupskiego z dnia 28 sierpnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	L. Żelice, obr. Obłęże, o. 231f	Skupisko	grupa 3 dębów
1995-09-19	Rozporzadzenie nr 51/95 Wojewody Słupskiego z dnia 28 sierpnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Warcino, przy drodze naprzeciw siedziby Nadl. Warcino	Pojedynczy	brak danych
1995-09-19	Rozporzadzenie nr 51/95 Wojewody Słupskiego z dnia 28 sierpnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Warcino, przy szkole podstawowej	Skupisko	grupa 3 klonów
1995-09-19	Rozporzadzenie nr 51/95 Wojewody Słupskiego z dnia 28 sierpnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Obłęże, przy drodze polnej 1km za stacją energetyczną	Pojedynczy	brak danych

Materiał źródłowy: Urząd Gminy w Kępicach.

Konkluzja: W stosunku do pomników przyrody obowiązują stosowne akty prawne odnoszące się do zasad obowiązujących dla poszczególnych, chronionych obiektów. Względem pomników istotne są zwłaszcza nakazy objęcia ochroną zachowawczą danego obiektu/obiektów oraz zakazy ich likwidacji.[51]

OCHRONA GATUNKOWA

Ochrona gatunkowa, obowiązująca na terenie całego kraju, ma na celu zapewnienie przetrwania i zachowania we właściwym stanie gatunków roślin, grzybów i zwierząt wraz z ich siedliskami, a w konsekwencji także zachowanie różnorodności genetycznej i biologicznej. Względem gatunków objętych ochroną zastosowanie znajdują uwarunkowania określone Ustawie z dnia 16

[51] Materiał źródłowy: Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody (GDOŚ).

kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Na tej podstawie sporządzane są stosowne rozporządzenia, określające m.in. listę gatunków objętych ochroną oraz szczegółowe zakazy względem nich wprowadzone.

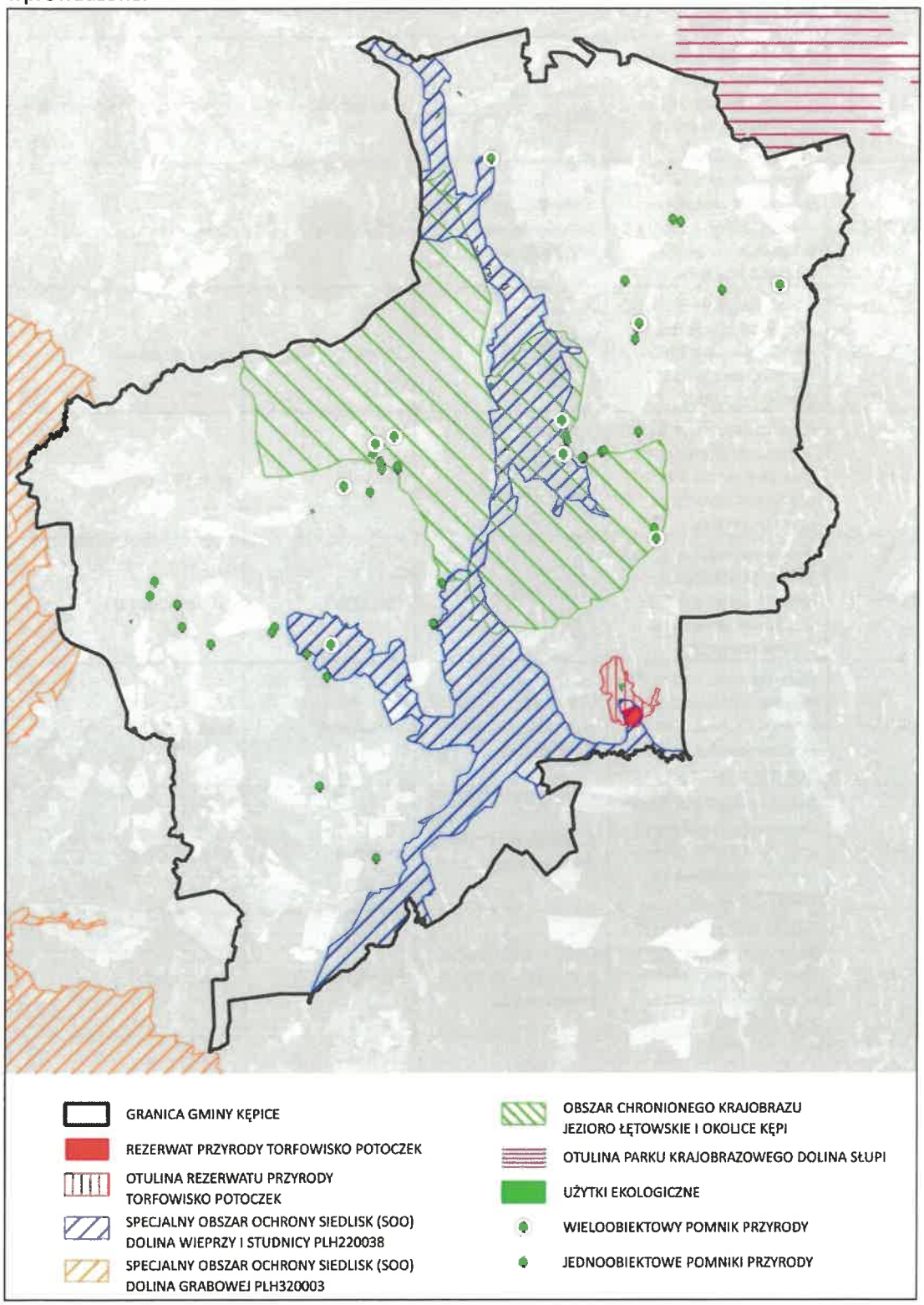

Ryc. 25 Formy ochrony przyrody w rejonie gminy Kępice
Materiał źródłowy: Opracowanie własne na podstawie danych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (GDOŚ).

SYSTEM PRZYRODNICZY GMINY I PROBLEMATYKA POWIĄZAŃ PRZYRODNICZYCH

KONCEPCJA WEDŁUG GENERALNEJ DYREKCJI OCHRONY ŚRODOWISKA

Według koncepcji korytarzy ekologicznych GDOŚ stwierdzono, iż obszar gminy Kępice **położony jest w zasięgu ponadlokalnych korytarzy ekologicznych tj.**

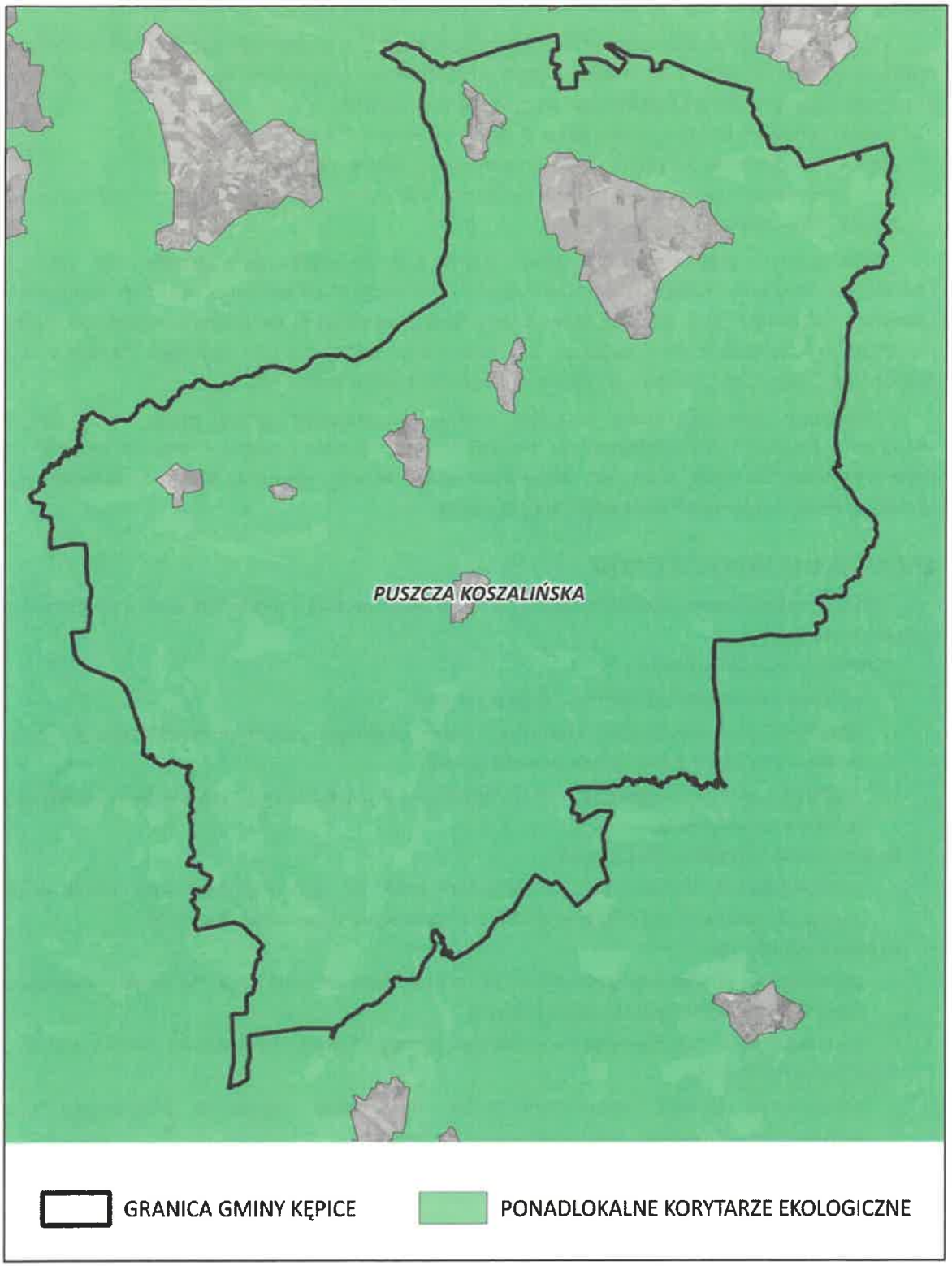

Ryc. 26 Ponadlokalne korytarze ekologiczne i powiązania przyrodnicze na terenie gminy
Materiał źródłowy: Opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ (2012 r.).

DELIMITACJA SYSTEMU PRZYRODNICZEGO GMINY

Struktura przyrodnicza gminy jest wynikiem użytkowania gruntów (działalności człowieka) oraz naturalnych procesów zachodzących w środowisku. Przestrzeń gminy posiada cechy zarówno przestrzeni zurbanizowanej, jak również przestrzeni rolniczej (pola uprawne, łąki i pastwiska) oraz leśnej.

Bazując na krajowych i wojewódzkich koncepcjach systemu przyrodniczego, a także opierając się o analizę lokalnej struktury środowiska i jego przekształceń wytypowano następujące komponenty współtworzące ponadlokalny system przyrodniczy gminy Kępice:

- korytarz ponadregionalny, w tym Dolin Wieprzy ze Studnicą i Brdą;
- korytarze regionalne, w tym m.in.: Dolin Bystrzenicy, Kamiennej i Rybca;
- korytarze subregionalny, w tym: Doliny Grabowej; płaty ekologiczne, w tym m. in.: Lęborski;
- Polanowsko-Łupawski płat ekologiczny;

Rolę matrycy (tła) na obszarze gminy pełnią głównie użytki rolne (grunty orne oraz łąki i pastwiska). Korytarze ekologiczne i płaty ekologiczne zasługują na zachowanie i ochronę w działaniach planistycznych gminy. Są to obszary, które należy chronić ze względu na spójność współżycia między środowiskiem przyrodniczym i potrzebą funkcjonowania człowieka jako ważnego elementu tego środowiska. Dotyczy to zwłaszcza korytarzy ekologicznych ponadlokalnych.

Wskazane powyżej tereny tworzące system przyrodniczy gminy przedstawiają model teoretyczny powiązań sieci ekologicznej i nie zawsze będą tożsame z rzeczywistymi trasami migracji roślin i zwierząt. Stanowią natomiast cenne i powiązane ze sobą elementy systemu ekologicznego, przenikające się wzajemnie i stanowiące spójną całość.

ZAGADNIENIA HORYZONTALNE

Poniżej wskazano na najważniejsze zagadnienia horyzontalne w odniesieniu do analizowanego obszaru interwencji:.

- adaptacja do zmian klimatu:
  - ochrona ustanowionych form ochrony przyrody;
  - przeciwdziałanie fragmentacji składowych ponadlokalnego systemu przyrodniczego (korytarzy i płatów ekologicznych o randze ponadlokalnej);
  - racjonalne gospodarowanie zasobami leśnymi (w tym ochrona zwartych kompleksów leśnych, zwiększenie lesistości);
- nadzwyczajne zagrożenia środowiska:
  - przeciwdziałanie skutkom suszy i deficytem wody (w tym ochrona i odtwarzanie oczek wodnych i mokradeł oraz dążenie do tworzenia nowych zbiorników wodnych);
- działania edukacyjne:
  - prowadzenie działań edukacyjnych z zakresu oddziaływania turystyki na tereny o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych;
  - prowadzenie szkoleń dla rolników w zakresie wdrażania programów rolno-środowiskowych;
- monitoring środowiska:
  - prowadzenie stałego monitoringu lasów w zakresie zagrożenia pożarowego oraz występowania inwazyjnych gatunków zwierząt i roślin;
  - stała i aktywna współpraca z instytucjami ochrony środowiska (WIOŚ, GDOŚ, RDOŚ).

OCENA STANU OBECNEGO – MOCNYCH I SŁABYCH STRON, SZANS I ZAGROŻEŃ (ANALIZA SWOT)

OBSZAR INTERWENCJI: ZASOBY PRZYRODNICZE	
MOCNE STRONY (CZYNNIKI WEWNĘTRZNE)	**SŁABE STRONY (CZYNNIKI WEWNĘTRZNE)**
▪ Bardzo duży udział terenów czynnych biologicznie, w tym cennych, zwartych kompleksów leśnych (lesistość na poziomie 61,1%, najwyższa w powiecie), a także łąk i pastwisk, zbiorników wodnych i torfowisk. ▪ Bioróżnorodność gatunkowa roślin i zwierząt, w tym występowanie gatunków chronionych i szczególnie cennych. ▪ Ustanowione formy ochrony przyrody wraz z obowiązującymi w ich obrębie przepisami (w tym zakazami) mającymi na celu zachowanie przedmiotów ochrony poszczególnych obszarów chronionych. ▪ Obecność korytarzy ekologicznych o znaczeniu ponadlokalnym. ▪ Dogodne warunki do rozwoju turystyki kwalifikowanej w oparciu o zasoby przyrodnicze. ▪ Brak zakładów produkcyjnych szczególnie uciążliwych dla zasobów przyrodniczych.	▪ Podatność zasobów przyrodniczych na degradację i zanieczyszczenia środowiska. ▪ Niebezpieczenstwo związane z wypalaniem traw i nieużytków. ▪ Brak rozwiniętej bazy do obsługi ekoturystyki.
SZANSE (CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE)	**ZAGROŻENIA (CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE)**
▪ Współpraca z jednostkami zewnętrznymi w zakresie zachowania i ochrony cennych elementów naturalnych. ▪ Dostępność środków finansowych regionalnych, krajowych i unijnych skierowanych na zachowanie, ochronę i promocję zasobów środowiskowych. ▪ Rozwój agroturystyki i ekoturystyki. ▪ Rozwój turystyki kwalifikowanej (wodnej, pieszej i rowerowej). ▪ Utrzymanie systemu korytarzy i płatów ekologicznych.	▪ Wzrost antropopresji. ▪ Liberalizacja regulacji prawnych z zakresu ochrony środowiska i planowania przestrzennego. ▪ Zmiany warunków siedliskowych w wyniku ogólnego zanieczyszczenia środowiska. ▪ Postępujące zmiany klimatyczne oraz klęski żywiołowe, jak np. wystąpienie susz, nawałnic lub huraganowych wiatrów. ▪ Pożary lasów. ▪ Płoszenie zwierząt i kłusownictwo. ▪ Funkcjonowanie zakładów produkcyjnych i produkcyjno-rolniczych niezgodnie z dopuszczanymi normami.

Materiał źródłowy: Opracowanie własne.

4.10 ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI

IDENTYFIKACJA STANU OBECNEGO

Zgodnie z definicją ustawową przez „poważną awarię" rozumie się zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałą w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych sytuacji, prowadząca do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem (ustawa Prawo ochrony środowiska).

Źródłami nadzwyczajnych, antropogenicznych zagrożeń środowiska mogą być m.in.:

- procesy przemysłowe i magazynowanie substancji niebezpiecznych w zakładach mogących być źródłem poważnej awarii (tzn. zakładach o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej ZDR, zakładach o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej ZZR oraz zakładach pozostałych, których działalność może spowodować poważną awarię PSPA),
- procesy przemysłowe i magazynowanie substancji niebezpiecznych w zakładach nienależących do wyżej wymienionych grup (np. rozszczelnienia zbiorników na stacjach paliw płynnych),
- wypadki w transporcie materiałów niebezpiecznych (np. przewóz samochodowy, transport rurociągowy).

MONITORING AWARII I POTENCJALNE ŹRÓDŁA AWARII

Na terenie gminy w ostatnich latach nie odnotowano poważnych awarii oraz zdarzeń o znamionach poważnej awarii. Na terenie gminy Kępice nie znajdują się zakłady zakwalifikowane jako potencjalni sprawcy poważnych awarii przemysłowych (zakłady o dużym ryzyku ZDR, zakłady o zwiększonym ryzyku ZZR, zakłady pozostałe PSPA)[52]. Zagrożenie wynikające z wystąpienia poważnej awarii przemysłowej jest małe ze względu brak przemysłu wykorzystującego do produkcji niebezpieczne środki chemiczne.

Potencjalnym zagrożeniem może być transport substancji niebezpiecznych w ruchu drogowym (substancje ropopochodne, gazy płynne). Usytuowanie w obrębie gminy ważnych szlaków komunikacyjnych (drogi wojewódzkie) stanowi nie tylko potencjał rozwojowy, ale także zwiększa potencjalne możliwości wystąpienia zagrożeń związanych z transportem substancji niebezpiecznych.

MOŻLIWOŚCI ORGANICZANIA POWAŻNYCH AWARII

Zgodnie z Ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska ochrona przed poważną awarią oznacza zapobieganie zdarzeniom mogącym powodować awarię oraz ograniczanie jej skutków dla ludzi i środowiska. Zabezpieczenie przed skutkami poważnych awarii przemysłowych w obiektach i instalacjach oraz na trasach przewozu materiałów niebezpiecznych należy realizować poprzez działania prewencyjne polegające na:

- lokalizowaniu zakładów, które mogą stwarzać zagrożenie wystąpienia poważnej awarii, w bezpiecznej odległości od siebie oraz od osiedli mieszkaniowych, obiektów użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego,
- wyłączaniu terenów zalewowych rzek z lokalizacji zakładów dużego i zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii,
- wyznaczaniu miejsc parkowania pojazdów przewożących materiały niebezpieczne oraz wyznaczaniu tras przejazdu tych pojazdów.

[52] Materiał źródłowy: Główny Inspektor Ochrony Środowiska (GIOŚ).

ZAGADNIENIA HORYZONTALNE

Poniżej wskazano na najważniejsze zagadnienia horyzontalne w odniesieniu do analizowanego obszaru interwencji:.

- adaptacja do zmian klimatu:
  - uwzględnienie możliwości wystąpienia gwałtownych zmian pogodowych w trakcie budowy lub modernizacji dróg oraz instalacji przemysłowych oraz przesyłowych (linii elektroenergetycznych);
- nadzwyczajne zagrożenia środowiska:
  - uwzględnienie możliwości wystąpienia nadzwyczajnych zagrożeń środowiska na etapie budowy, rozbudowy oraz modernizacji dróg;
- działania edukacyjne:
  - organizacja działań edukacyjnych w zakresie właściwego postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia wśród mieszkańców;
- monitoring środowiska:
  - aktywna współpraca ze służbami porządkowymi (w tym: Policji, Państwowej Straży Pożarnej), Wojewodą oraz WIOŚ w zakresie prowadzenia kontroli występowania awarii przemysłowej.

OCENA STANU OBECNEGO – MOCNYCH I SŁABYCH STRON, SZANS I ZAGROŻEŃ (ANALIZA SWOT)

OBSZAR INTERWENCJI: ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI	
MOCNE STRONY (CZYNNIKI WEWNĘTRZNE)	**SŁABE STRONY (CZYNNIKI WEWNĘTRZNE)**
▪ Brak zakładów kwalifikowanych jako potencjalni sprawcy poważnych awarii przemysłowych (zakłady o dużym ryzyku ZDR, zakłady o zwiększonym ryzyku ZZR, zakłady pozostałe PSPA) bezpośrednio w granicach gminy. ▪ Niewielki rozwój przemysłu i związane z tym relatywnie nieduże zagrożenie awarią. ▪ Dobre skomunikowanie z ośrodkami miejskimi ze stacjonującymi jednostkami ratownictwa pożarniczego i medycznego (Słupsk i Sławno w odległości ok. 30 km od Kępic).	▪ Występowanie szlaków komunikacyjnych stanowiących potencjalne trasy transportu substancji niebezpiecznych. ▪ Możliwość zanieczyszczenia środowiska poprzez wyciek substancji niebezpiecznych w trakcie funkcjonowania istniejący zakładów produkcyjnych. ▪ Niedobory w wyposażeniu jednostek ochrony przeciwpożarowej w sprzęt i pojazdy pożarnicze.
SZANSE (CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE)	**ZAGROŻENIA (CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE)**
▪ Doposażenie jednostek ochrony przeciwpożarowej, służby zdrowia i policji. ▪ Systematyczne szkolenia jednostek odpowiedzialnych za usuwanie skutków poważnych awarii. ▪ Zwiększenie świadomości społeczeństwa na temat postępowania w przypadku wystąpienia poważnej awarii.	▪ Sezonowe lub okresowe wzmożenie natężenia ruchu drogowego po szlakach ponadlokalnych. ▪ Zdarzenia losowe, mogące powodować wystąpienie awarii. ▪ Brak precyzyjnego planu zadań w przypadku wystąpienia awarii.

Materiał źródłowy: Opracowanie własne.

5 CELE PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA, ZADANIA I ICH FINANSOWANIE

5.1 WPROWADZENIE

Niniejszy program ochrony środowiska zawiera:

- **cel nadrzędny** realizacji polityki ochrony środowiska na terenie gminy,
- **cele strategiczne** odnoszące się do poszczególnych obszarów interwencji, w tym:
  - **kierunki interwencji**, grupujące poszczególne działania,
  - **zadania operacyjne**, obejmujące przedsięwzięcia krótko- lub średnioterminowe, planowane do realizacji w latach 2025-2028, z uwzględnieniem perspektywy długoterminowej do roku 2031, których realizacja umożliwi osiągnięcie poszczególnych celów strategicznych.

Przyjęte rozwiązania uwzględniają działania prowadzące do zrównoważonego gospodarowania zasobami środowiska, poprzez:

- poprawę stanu środowiska,
- poprawę jakości powietrza,
- zapewnienie racjonalnej gospodarki odpadami i gospodarki wodno-ściekowej,
- przeciwdziałanie zmianom klimatu i adaptację do tych zmian,
- zapobieganie klęskom żywiołowym i zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców.

Poszczególne cele strategiczne, kierunki interwencji i zadania operacyjne określono na podstawie analizy aktualnej sytuacji i oczekiwanych zmian w ochronie środowiska. Przy ich formułowaniu uwzględniono obowiązujące przepisy prawa polskiego i unijnego, aktualne krajowe i regionalne strategie, koncepcje i dokumenty planistyczne, w tym także sektorowe.

Zadania operacyjne sformułowano zgodnie z koncepcją dotyczącą efektywnego zarządzania: *SMART* (ang. ***S**pecific, **M**easurable, **A**chievable, **R**ealistic, **T**ime-bound*). Polega ona na sformułowaniu celów **S**precyzowanych, **M**ierzalnych, **O**siągalnych, **R**ealistycznych i **O**graniczonych czasowo. Ponadto, określono harmonogram oraz środki niezbędne do osiągnięcia poszczególnych zadań, w tym mechanizmy prawno-ekonomiczne, finansowanie przedsięwzięć oraz wskaźniki ich realizacji.

5.2 CEL NADRZĘDNY

Polityka ochrony środowiska stanowić będzie kontynuację działań w zakresie ochrony środowiska i realizowana będzie poprzez:

- podejmowanie działań inwestycyjnych,
- podejmowanie działań aktywizujących mieszkańców, przedsiębiorców i inne jednostki publiczne,
- podejmowanie działań promocyjnych i edukacyjnych,
- podejmowanie dalszych działań planistycznych i strategicznych.

Cel nadrzędny realizacji polityki ochrony środowiska określa, w formie zsyntetyzowanej, przewidywane efekty działań na rzecz poprawy stanu środowiska. Pełni funkcję scalającą i integrującą poszczególnych interesariuszy Programu oraz może być elementem wykorzystywanym w celach promocyjnych. Cel nadrzędny realizacji polityki ochrony środowiska definiuje się następująco:

ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ SPOŁECZNO-GOSPODARCZY GMINY KĘPICE, PRZY UWZGLĘDNIENIU I OCHRONIE WARTOŚCI PRZYRODNICZYCH ORAZ RACJONALNEJ GOSPODARCE ZASOBAMI NATURALNYMI

5.3 CELE STRATEGICZNE, KIERUNKI INTERWENCJI I ZADANIA OPERACYJNE

OBSZAR INTERWENCJI: OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA							
LP.	CEL STRATEGICZNY	WSKAŹNIKI		KIERUNKI INTERWENCJI	ZADANIA OPERACYJNE	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	ZIDENTYFIKOWANE RYZYKA
		NAZWA WSKAŹNIKA	ŹRÓDŁA DANYCH				
1	Poprawa jakości powietrza i ochrona klimatu	Redukcja emisji dwutlenku węgla w tonach CO_2/rok lub Mg CO_2/rok	Bazowa Inwentaryzacja Emisji (BEI)	1.1. Wdrażanie rozwoju niskoemisyjnego	1.1.1. Ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza	Gmina Mieszkańcy Przedsiębiorcy	Ograniczony dostęp do dofinansowań Niska świadomość lub brak zainteresowania społeczeństwa Zmiany klimatyczne (wydłużenie sezonu grzewczego)
		Redukcja zużycia energii finalnej w Mwh/rok lub w TJ/rok	Bazowa Inwentaryzacja Emisji (BEI)		1.1.2. Wzrost efektywności energetycznej budynków i obiektów publicznych i niepublicznych, w tym termomodernizacje	Gmina Mieszkańcy Przedsiębiorcy	Ograniczony dostęp do dofinansowań Niska świadomość lub brak zainteresowania społeczeństwa
		Procentowy udział energii OZE w zużyciu energii brutto lub Ilość/moc istniejących instalacji OZE	Bazowa Inwentaryzacja Emisji (BEI)		1.1.3. Zrównoważone wykorzystanie odnawialnych źródeł energii	Gmina Mieszkańcy Przedsiębiorcy	Ograniczony dostęp do dofinansowań lub niska opłacalność ekonomiczna Niska świadomość lub brak zainteresowania społeczeństwa
		Uwzględnienie terenów gminnych w planach rozbudowy sieci gazowej (tak/nie)	Zarządca sieci Gmina	1.2. Ograniczanie zjawiska niskiej emisji	1.2.1. Dążenie do gazyfikacji terenów gminnych	Gmina	Opór administracyjno-organizacyjny Niska opłacalność ekonomiczna
		Liczba przyłączy w szt.	Zarządca sieci GUS		1.2.2. Podłączanie odbiorców do sieci gazowej*, gdy jest to technicznie możliwe lub ekonomicznie uzasadnione * po jej zrealizowaniu	Mieszkańcy Przedsiębiorcy	Niska świadomość lub brak zainteresowania społeczeństwa
		Liczba zlikwidowanych niskosprawnych urządzeń grzewczych w szt.	Gmina		1.2.3. Wymiana lub likwidacja niespełniających norm urządzeń grzewczych (urządzeń do 1 MW na paliwa stałe)	Mieszkańcy Przedsiębiorcy Gmina	Ograniczony dostęp do dofinansowań Niska świadomość lub brak zainteresowania społeczeństwa
		Wartość udzielonych dotacji w zł	Gmina		1.2.4. Wdrożenie systemu wsparcia organizacyjno-finansowego w zakresie ograniczania niskiej emisji (udzielanie dotacji celowej na dofinansowanie inwestycji służących ochronie powietrza	Gmina	Ograniczony dostęp do dofinansowań
		Liczba zinwentaryzowanych źródeł ciepła/ zaktualizowanych informacji	Gmina	1.3. Monitoring jakości powietrza i stanu urządzeń grzewczych	1.3.1. Aktualizacja inwentaryzacji źródeł ciepła, w tym w oparciu o badania własne lub Centralną Ewidencję Emisyjności Budynków (CEEB)	Gmina	Brak zdolności organizacyjnych lub finansowych Opór mieszkańców przed udzielaniem informacji
		Liczba kontroli w szt./rok	Gmina, WIOŚ, PPIS, Policja		1.3.2. Kontrole w zakresie spełniania norm emisji zanieczyszczeń oraz przestrzegania uchwały antysmogowej oraz zakazu spalania odpadów i pozostałości roślinnych	Gmina WIOŚ PPIS Policja	Opór mieszkańców Nieefektywny system kontroli
		Wartość zakupionego sprzętu w zł	Gmina Policja		1.3.3. Doposażenie właściwych jednostek w urządzenia do pomiaru poziomu zanieczyszczeń	Gmina Policja	Brak środków finansowych
		Liczba punktów w szt.	Gmina		1.3.4. Realizacja punktów pomiarowych jakości powietrza na terenie gminy	Gmina	Brak środków finansowych
		Liczba akcji edukacyjnych /rok	Gmina Powiat Beneficjent	1.4. Edukacja ekologiczna w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza	1.4.1. Przeprowadzenie akcji edukacyjnych (szkoleń, warsztatów, seminariów, działań informacyjnych)	Gmina Powiat Organizacje NGO	Ograniczony dostęp do dofinansowań Brak zainteresowania społeczeństwa
		Uwzględnianie aspektów (tak/nie)	Gmina	1.5. Wdrażanie rozwiązań systemowych	1.5.1. Uwzględnianie w dokumentach planistycznych i strategicznych aspektów wpływających na jakość powietrza	Gmina	Pomijanie zagadnienia

OBSZAR INTERWENCJI: ZAGROŻENIA HAŁASEM							
LP.	CEL STRATEGICZNY	WSKAŹNIKI		KIERUNKI INTERWENCJI	ZADANIA OPERACYJNE	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	ZIDENTYFIKOWANE RYZYKA
		NAZWA WSKAŹNIKA	ŹRÓDŁA DANYCH				
2	Ograniczenie uciążliwości akustycznych	Długość zmodernizowanych odcinków w metrach	Gmina ZDP	2.1. Minimalizacja uciążliwości akustycznych	2.1.1. Poprawa stanu technicznego dróg powiatowych	ZDP	Ograniczony dostęp do dofinansowań
		Długość zmodernizowanych odcinków w metrach	Gmina		2.1.2. Poprawa stanu technicznego dróg gminnych.	Gmina	Ograniczony dostęp do dofinansowań
		Długość zrealizowanych osłon akustycznych	Gmina ZDW ZDP		2.1.3. Realizacja osłon akustycznych wzdłuż uciążliwych szlaków komunikacyjnych (nasadzenia drzew, „zielone" lub tradycyjne ekrany akustyczne)	Gmina Przedsiębiorcy	Marginalizacja zadania
		Uwzględnianie zagadnienia (tak/nie)	Gmina	2.2. Zapobieganie uciążliwościom akustycznym	2.2.1. Realizacja nowego zagospodarowania, chronionego akustycznie, w sposób zapewniający bezpieczeństwo akustyczne (zachowanie norm)	Gmina	Pomijanie zagadnienia
		Uwzględnianie zagadnienia (tak/nie)	Gmina		2.2.2. Lokalizowanie obiektów produkcyjnych (w tym produkcji rolnej) w oddaleniu od terenów chronionych akustycznie lub w sposób umożliwiający dotrzymanie norm akustycznych	Gmina Przedsiębiorcy	Pomijanie zagadnienia
		Długość zrealizowanych ścieżek rowerowych w metrach	Gmina		2.2.3. Popularyzacja alternatywnych środków transportu poprzez realizację ścieżek rowerowych	Gmina ZDW ZDP	Marginalizacja zadania Ograniczony dostęp do dofinansowań
		Liczba kontroli w szt./rok	WIOŚ PWIS PPIS	2.3. Monitoring hałasu	2.3.1. Kontrola emisji hałasu do środowiska z obiektów i instalacji zlokalizowanych w gminie	WIOŚ PWIS PPIS	Nieefektywny system kontroli
		Wartość zakupionego sprzętu w zł lub ilość posiadanego sprzętu	Policja PPIS		2.3.2. Doposażenie właściwych jednostek w urządzenia do pomiaru poziomu hałasu	Policja PPIS	Brak środków finansowych
		Liczba akcji edukacyjnych w szt.	Gmina Powiat Beneficjent	2.4. Edukacja ekologiczna w zakresie szkodliwości hałasu i promowanie rozwiązań przyczyniających się do jego redukcji	2.4.1. Przeprowadzenie akcji edukacyjnych (szkoleń, warsztatów, seminariów, działań informacyjnych)	Gmina Powiat Organizacje NGO	Ograniczony dostęp do dofinansowań Brak zainteresowania społeczeństwa

OBSZAR INTERWENCJI: POLA ELEKTROMAGNETYCZNE							
LP.	CEL STRATEGICZNY	WSKAŹNIKI		KIERUNKI INTERWENCJI	ZADANIA OPERACYJNE	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	ZIDENTYFIKOWANE RYZYKA
		NAZWA WSKAŹNIKA	ŹRÓDŁA DANYCH				
3	Ochrona przed ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym	Obiekty zlokalizowane w strefie ochronnej	Gmina	3.1. Minimalizacja oddziaływania pól elektromagnetycznych	3.1.1. Uwzględnianie stref ochronnych od linii elektroenergetycznych przy lokalizacji obiektów budowlanych	Gmina	Pomijanie zagadnienia
		Długość przebudowanych linii w metrach	Gmina gestorzy sieci		3.1.2. Przebudowa napowietrznych linii elektroenergetycznych na linie kablowe	Gestorzy sieci	Brak środków finansowych Ograniczenie inwestycji przez gestora sieci
		Liczba zmodernizowanych stacji w szt.	Gmina gestorzy sieci		3.1.3. Modernizacja istniejących stacji bazowych telefonii komórkowej	Właściciele/ zarządcy stacji	Brak środków finansowych Ograniczenie inwestycji przez gestora sieci
		Liczba stwierdzonych miejsc przekroczeń w szt.	WIOŚ	3.2. Monitoring poziomów pól elektromagnetycznych	3.2.1. Kontrola poziomów pól elektromagnetycznych	WIOŚ	Nieefektywny system kontroli
		Liczba akcji edukacyjnych w szt.	Gmina WIOŚ Beneficjent	3.3.Edukacja ekologiczna w zakresie oddziaływania i szkodliwości promieniowania elektromagnetycznego	3.3.1. Przeprowadzenie akcji edukacyjnych (szkoleń, warsztatów lub działań informacyjnych) odnoszących się do oddziaływań związanych z PEM	Gmina WIOŚ Organizacje NGO	Ograniczony dostęp do dofinansowań Brak zainteresowania

OBSZAR INTERWENCJI: GOSPODAROWANIE WODAMI							
LP.	CEL STRATEGICZNY	WSKAŹNIKI		KIERUNKI INTERWENCJI	ZADANIA OPERACYJNE	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	ZIDENTYFIKOWANE RYZYKA
		NAZWA WSKAŹNIKA	ŹRÓDŁA DANYCH				
4	Ochrona i zrównoważone gospodarowanie wodami	Liczba pomiarów w szt.	WIOŚ PPIS	4.1. Niepogarszanie lub poprawa stanu wód	4.1.1. Monitorowanie jakości wód	WIOŚ PPIS	Nieefektywny system pomiarów
		Liczba kontroli w szt.	WIOŚ PGW Wody Polskie		4.1.2. Prowadzenie kontroli przestrzegania warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi	PGW Wody Polskie WIOŚ	Nieefektywny system kontroli Brak środków finansowych
		Liczba zgłoszeń lub wydanych pozwoleń w szt.	Gmina Powiat		4.1.3. Budowa szczelnych zbiorników na gnojowicę lub gnojówkę oraz płyt obornikowych w gospodarstwach rolnych	Właściciele gospodarstw rolnych	Niska świadomość społeczeństwa Pasywność społeczeństwa
		Realizacja zadania tak/nie	Gmina		4.1.4. Ograniczenie zabudowy oraz możliwości prowadzenia intensywnej produkcji rolnej (w tym także hodowli bydła), w bezpośrednim sąsiedztwie rzek oraz w strefie terenów podmokłych, poprzez wprowadzenie odpowiednich zapisów do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	Gmina	Marginalizacja zadania
		Liczba akcji edukacyjnych w szt.	Gmina beneficjent		4.1.5. Działania edukacyjne i współpraca z rolnikami w zakresie wdrażania dobrych praktyk rolniczych, w celu ochrony wód przed zanieczyszczeniami (ograniczenie nadmiernego stosowania nawozów sztucznych i środków ochrony roślin)	Gmina WIOŚ Organizacje NGO ARiMR	Ograniczony dostęp do dofinansowań Brak zainteresowania Niska świadomość
		Liczba kontroli w szt.	Gmina	4.2. Racjonalne wykorzystanie zasobów wód podziemnych	4.2.1. Kontrola i utrzymanie sprawności urządzeń zaopatrzenia w wodę, ukierunkowane na zmniejszenie strat własnych wody	Gmina	Brak środków finansowych
		Liczba działań w szt./rok	Gmina beneficjent		4.2.2. Działania edukacyjne w zakresie racjonalnego zużycia wody (działania lub kampanie informacyjne)	Gmina Organizacje NGO	Ograniczony dostęp do dofinansowań Brak zainteresowania
		Realizacja zadania (tak/nie)	Gmina	4.3. Racjonalne wykorzystanie zasobów wód powierzchniowych	4.3.1. Rozbudowa infrastruktury związanej z turystyką wodną w sposób zapewniający ochronę wód przed zanieczyszczeniem	Gmina Inwestorzy	Ograniczony dostęp do dofinansowań Brak zainteresowania inwestorów
		Długość/ilość urządzeń melioracji poddanych odbudowie lub budowie w szt./m	PGW Wody Polskie	4.4. Ochrona przed podtopieniami, suszą i deficytem wody	4.4.1. Zapewnienie sprawności urządzeń melioracyjnych (budowa, odbudowa i prawidłowe ich wykorzystanie)	PGW Wody Polskie	Ograniczony dostęp do dofinansowań Awarie techniczne
		Realizacja zadania (tak/nie)	Gmina		4.4.2. Realizacja działań o charakterze bieżącym w przypadku wystąpienia suszy (w tym czasowe ograniczenia poboru wód lub czasowe zakazy wykorzystywania wody z sieci wodociągowej do celów innych niż socjalno-bytowe)	PGW Wody Polskie Gmina Służby porządkowe	Opór społeczny Brak rozwiązań systemowych
		–	–		4.4.3. Ograniczanie strat wody poprzez jej ponowne wykorzystanie („deszczówka", „szara woda") do celów gospodarczych	Przedsiębiorcy Właściciele gospodarstw rolnych	Ograniczony dostęp do dofinansowań Brak zainteresowania inwestorów
		Liczba zmoder-nizowanych/ nowych urządzeń w szt.	PGW Wody Polskie		4.4.4. Budowa, rozbudowa i modernizacja obiektów małej retencji wodnej	PGW Wody Polskie Inwestorzy prywatni	Ograniczony dostęp do dofinansowań
		Realizacja zadania (tak/nie)	Gmina	4.5. Zwiększenie bezpieczeństwa powodziowego	4.5.1. Przeciwdziałanie zabudowie obszarów szczególnego zagrożenia powodzią	Gmina PGW Wody Polskie	Presja inwestycyjna
		Realizacja zadania (tak/nie)	Gmina		4.5.2. Minimalizacja zabudowy obszarach zagrożonych podtopieniami, będącymi poza zasięgiem obszarów szczególnego zagrożenia powodzią	Gmina	Pomijanie zagadnienia Presja inwestycyjna
		Ilość/długość zrealizowanych /zmoder-nizowanych nowych urządzeń w szt./ w m	PGW Wody Polskie		4.5.3. Realizacja lub modernizacja infrastruktury służącej ochronie przeciwpowodziowej i obiektów małej retencji wodnej	PGW Wody Polskie Inwestorzy	Ograniczony dostęp do dofinansowań Wystąpienie powodzi

OBSZAR INTERWENCJI: GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA							
LP.	CEL STRATEGICZNY	WSKAŹNIKI		KIERUNKI INTERWENCJI	ZADANIA OPERACYJNE	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	ZIDENTYFIKOWANE RYZYKA
		NAZWA WSKAŹNIKA	ŹRÓDŁA DANYCH				
5	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej	Udział ludności korzystającej z sieci wodociągowej (%)	Gmina GUS	5.1. Zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki	5.1.1. Rozbudowa istniejącej sieci wodociągowej.	Gmina	Brak środków finansowych
		Realizacja zadania (tak/nie)	Gmina		5.1.2. Modernizacja istniejącej sieci wodociągowej	Gmina	Brak środków finansowych Ograniczony dostęp Do dofinansowań
		Realizacja zadania (tak/nie)	Gmina		5.1.3. Budowa stacji uzdatniania wody	Gmina	Brak środków finansowych Pomijanie zagadnienia
		Realizacja zadania (tak/nie)	Gmina		5.1.4. Zapewnienie odpowiedniej przepustowości i sprawności gminnych ujęć wody poprzez ich rozbudowę, przebudowę lub modernizację	Gmina	Brak środków finansowych Ograniczony dostęp do dofinansowań
		Realizacja zadania (tak/nie)	Gmina	5.2. Rozwój infrastruktury oczyszczania ścieków, w tym realizacja programów sanitacji w zabudowie rozproszonej	5.2.1. Rozbudowa lub modernizacja istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej	Gmina	Brak środków finansowych Ograniczony dostęp do dofinansowań Brak możliwości technicznych przyłączeniowych
		Udział ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej (%)	Gmina GUS				
		Realizacja zadania (tak/nie)	Gmina		5.2.2 Budowa oczyszczalni ścieków	Gmina	Brak środków finansowych Ograniczony dostęp do dofinansowań
		Realizacja zadania (tak/nie)	Gmina		5.2.3. Rozbudowa i modernizacja istniejącej oczyszczalni ścieków	Gmina	Ryzyko awarii technicznych Brak środków finansowych
		Liczba kontrolowanych zbiorników w szt.	Gmina GUS PPIS		5.2.4. Kontrola gromadzenia ścieków bytowo-gospodarczych w istniejących zbiornikach bezodpływowych („szambach") przechowywania substancji niebezpiecznych z punktu widzenia ochrony środowiska	Gmina PPIS	Nieefektywny system kontroli Brak środków finansowych
		Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków w szt.	Gmina GUS		5.2.5. Wspieranie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach nieskanalizowanych	Gmina Mieszkańcy	Ograniczony dostęp do dofinansowań

OBSZAR INTERWENCJI: ZASOBY GEOLOGICZNE							
LP.	CEL STRATEGICZNY	WSKAŹNIKI		KIERUNKI INTERWENCJI	ZADANIA OPERACYJNE	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	ZIDENTYFIKOWANE RYZYKA
		NAZWA WSKAŹNIKA	ŹRÓDŁA DANYCH				
6	Ochrona i racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi	Realizacja zadania (tak/nie)	Powiat PIG	6.1. Ochrona potencjalnych złóż kopalin i minimalizacja odziaływania związanego z niekoncesjonowaną eksploatacją złóż	6.1.1. Dokumentowanie nowych złóż i bilansowanie ich zasobów oraz rozpoznawanie budowy geologicznej	Przedsiębiorcy PIG	Pomijanie zagadnienia
		Liczba nowych, udokumentowanych złóż w szt.	Starostwo powiatowe lub PIG		6.1.2. Zabezpieczenie ewentualnych, udokumentowanych złóż kopalin przed wprowadzaniem zabudowy poprzez uwzględnianie we wszystkich dokumentach planistycznych gminy	Gmina Wojewoda	Negatywne wyniki poszukiwań złóż
		Liczba punktów nielegalnej eksploatacji w szt.	Gmina PIG		6.1.3. Identyfikacja punktów niekoncesjonowanej eksploatacji kopalin oraz ich eliminacja	Gmina PIG	Brak narzędzi egzekucyjnych Brak środków finansowych
		Ilość terenów zrekultywowa - nych w szt.	Starostwo powiatowe lub PIG	6.2. Ograniczenie presji środowiskowej wywieranej przez eksploatację złóż kopalin	6.2.1. Rekultywacja terenów poeksploatacyjnych	Przedsiębiorcy	Niewywiązanie się przedsiębiorców oraz nieskuteczne narzędzia formalno-prawne egzekucji postanowień zawartych w koncesji

		Liczba zgłoszonych awarii w szt.	Dane gminy lub starostwo powiatowe		6.2.2. Monitoring sprawności sprzętu wydobywczego	Właściciele terenów Przedsiębiorcy	Nieefektywny system kontroli Zatajanie awarii

OBSZAR INTERWENCJI: GLEBY							
LP.	CEL STRATEGICZNY	WSKAŹNIKI		KIERUNKI INTERWENCJI	ZADANIA OPERACYJNE	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	ZIDENTYFIKOWANE RYZYKA
		NAZWA WSKAŹNIKA	ŹRÓDŁA DANYCH				
7	Ochrona i racjonalne wykorzystanie zasobów glebowych	Liczba akcji promocyjnych w szt.	Gmina beneficjent	7.1. Ochrona i zapewnienie właściwego użytkowania gleb	7.1.1. Promowanie rolnictwa ekologicznego poprzez wdrażanie programów, metod gospodarowania i technologii produkcji korzystnych dla środowiska	Właściciele gospodarstw rolnych Organizacje NGO ARiMR	Ograniczony dostęp do dofinansowań Brak zainteresowania rolnictwem ekologicznym
		Liczba akcji edukacyjnych w szt. Zużycie nawozów sztucznych w rolnictwie	Gmina beneficjent GUS WIOŚ		7.1.2. Zapobieganie zanieczyszczeniom gleb poprzez racjonalne stosowanie nawozów sztucznych i środków ochrony roślin – upowszechnianie dobrych praktyk rolniczych i edukacja ekologiczna	Właściciele gospodarstw rolnych Organizacje NGO ARiMR	Brak świadomości wśród rolników i społeczeństwa Brak zainteresowania
		Liczba przeprowadzonych pomiarów w szt.	GIOŚ WIOŚ WSSE		7.1.3. Prowadzenie monitoringu jakości gleb	GIOŚ WIOŚ WSSE	Nieefektywny system monitoringu
		Powierzchnia gruntów klas I-III przeznaczona na cele nierolnicze w m²	Gmina		7.1.4. Minimalizacja przeznaczenia gruntów rolnych chronionych klas bonitacyjnych na cele nierolnicze	Gmina Marszałek województwa	Presja urbanistyczna
		Masa usuniętych folii. innych odpadów rolniczych w t	Gmina		7.1.5. Usuwanie folii rolniczych i innych odpadów pochodzących z działalności rolniczej	Gmina Właściciele terenów	Marginalizacja zadania
		Powierzchnia terenów zrekultywowanych w m²	Gmina GUS	7.2. Rekultywacja gruntów i gleb zdegradowanych	7.2.1. Rekultywacja terenów o niekorzystnych przekształceniach powierzchni ziemi	Gmina Przedsiębiorcy Właściciele terenów	Marginalizacja zadania
		Powierzchnia obszarów na których stosuje się rośliny wspomagające rekultywacje w ha	ARiMR		7.2.2. Poprawa warunków glebowych poprzez racjonalne nawożenie i stosowanie odpowiednich upraw, zwłaszcza roślin przyczyniających się do powstawania próchnicy, lub wapnowanie gleb	Właściciele gospodarstw rolnych	Marginalizacja zadania

OBSZAR INTERWENCJI: GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW							
LP.	CEL STRATEGICZNY	WSKAŹNIKI		KIERUNKI INTERWENCJI	ZADANIA OPERACYJNE	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	ZIDENTYFIKOWANE RYZYKA
		NAZWA WSKAŹNIKA	ŹRÓDŁA DANYCH				
8	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Odsetek prowadzących selektywną zbiórkę odpadów w %	Gmina	8.1. Realizacja regionalnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi	8.1.1. Selektywne zbieranie odpadów, ze szczególnym uwzględnieniem odpadów ulegających biodegradacji oraz surowców wtórnych	Gmina Podmioty zajmujące się gospodarką odpadami na terenie Gminy	Niska świadomość mieszkańców Nieprawidłowa segregacja odpadów
		Poziom redukcji masy odpadów ulegających biodegradacji kierowanych do składowania w % Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia lub odzysku w %	Gmina		8.1.2. Przetwarzanie odpadów w celu przygotowania do odzysku lub unieszkodliwiania	Gmina Podmioty zajmujące się gospodarką odpadami na terenie gminy	Niska skuteczność przetwarzania odpadów
		Liczba pojemników w szt.	Gmina		8.1.3. Poprawa dostępności istniejących lub posadowienie nowych pojemników do gniazdowej zbiórki odpadów komunalnych	Gmina	Marginalizacja zadania
		Liczba akcji edukacyjnych w szt./rok	Gmina beneficjent		8.1.4. Prowadzenie akcji edukacyjno-informacyjnych, z zakresu segregacji i recyklingu odpadów	Gmina	Ograniczony dostęp do dofinansowań Brak zainteresowania
		Liczba decyzji dot. likwidacji w szt.	Gmina	8.2. Eliminacja miejsc nielegalnego składowania odpadów komunalnych	8.2.1. Wydawanie decyzji w sprawie likwidacji nielegalnych miejsc składowania odpadów komunalnych	Gmina	Brak narzędzi formalno-prawnych lub finansowych

		Liczba punktów składowania lub odbioru odpadów w szt.	Gmina		8.2.2. Ułatwienia odbioru oraz zagospodarowania odpadów pochodzenia rolniczego w celu ponownego ich wykorzystania, np. przez tworzenie punktów składowania lub odbioru odpadów	Gmina	Brak narzędzi formalno-prawnych lub finansowych
		Masa usuniętych wyrobów zawierających azbest w kg	Gmina	8.3. Gospodarowanie odpadami innymi niż komunalne	8.3.1. Usuwanie wyrobów zawierających azbest w tym realizacja „Programu azbestu dla Gminy Kępice na lata 2014-2032 "	Gmina Właściciele nieruchomości	Niewystarczająca ilość środków finansowych

OBSZAR INTERWENCJI: ZASOBY PRZYRODNICZE							
LP.	CEL STRATEGICZNY	WSKAŹNIKI		KIERUNKI INTERWENCJI	ZADANIA OPERACYJNE	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	ZIDENTYFIKOWANE RYZYKA
		NAZWA WSKAŹNIKA	ŹRÓDŁA DANYCH				
	Kształtowanie systemu przyrodniczego, ochrona krajobrazu i różnorodności biologicznej	Realizacja zadania (tak/nie)	RDOŚ Gmina	9.1. Ochrona ustanowionych form ochrony przyrody	9.1.1. Zachowanie ekosystemu torfowiska wysokiego, boru i lasu bagiennego, charakterystycznej dla nich bioty a także cennych gatunków fauny i flory w obrębie ustanowionego rezerwatu przyrody „Torfowisko Potoczek"	RDOŚ Gmina	Eutrofizacja środowiska Recesja borów suchych Klęski żywiołowe
		Realizacja zadania (tak/nie)	RDOŚ Gmina		9.1.2. Ochrona obszaru Natura 2000 „Dolina Wieprzy i Studnicy PLH220038", w tym przedmiotu jego ochrony, integralności i spójności obszaru oraz przestrzeganie ustaleń planu zadań ochronnych obowiązującego dla obszaru	RDOŚ Gmina	Zabudowa hydroenergetyczna rzeki Wieprzy. Zaniechanie wypasu i zarzucenie koszenia łąk świeżych i podmokłych oraz torfowisk. Dosuszanie torfowisk. Wycinanie lasu na stromych zboczach. Nieuporządkowana gospodarka wodno-ściekowa. Pobór wód źródliskowych przez gospodarstwa domowe, budowa stawów rybnych (m.in. dla hodowli pstrąga).
		Realizacja zadania (tak/nie)	RDOŚ Gmina		9.1.3. Zachowanie walorów „Obszaru Chronionego Krajobrazu Jezioro Łętowskie i Okolice Kępic" poprzez egzekwowanie przepisów (w tym zakazów) odnoszących się do OCHK	RDOŚ Gmina	Presja inwestycyjna
		Realizacja zadania (tak/nie)	RDOŚ Gmina		9.1.4. Zachowanie i ochrona istniejących użytków ekologicznych	RDOŚ Gmina	Antropopresja Szkody naturalne i klęski żywiołowe
		Realizacja zadania (tak/nie)	Gmina		9.1.5. Zachowanie i ochrona istniejących pomników przyrody	Gmina	Presja inwestycyjna Szkody naturalne i klęski żywiołowe
		Liczba w szt. lub powierzchnia w ha nowych form ochrony przyrody	Gmina		9.1.6. Wytypowanie i obejmowanie ochroną prawną nowych obszarów lub obiektów szczególnie cennych pod względem przyrodniczym, z uwzględnieniem ich spójności przestrzennej z istniejącym systemem obszarów ochronionych	Gmina Urząd Marszałkowski	Marginalizacja zadania Opór społeczny
		Powierzchnia zlikwidowanych siedlisk lub stanowisk chronionych w ha (w m²)	Gmina RDOŚ	9.2. Ochrona różnorodności biologicznej i funkcjonowania ekosystemów	9.2.1. Ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów poprzez uwzględnianie stanowisk i siedlisk chronionych w działaniach inwestycyjnych	Gmina RDOŚ Mieszkańcy Inwestorzy	Brak danych lub niepełne dane nt. występujących gatunków chronionych
		Powierzchnia utraconych zadrzewień w ha (w m²)	Gmina		9.2.2. Utrzymanie i urządzenie terenów zieleni, zadrzewień, zakrzewień oraz skwerów	Gmina Mieszkańcy Inwestorzy	Pomijanie zagadnienia
		Realizacja zadania (tak/nie)	Gmina		9.2.3. Stworzenie warunków ochrony korytarzy i płatów ekologicznych – przeciwdziałanie fragmentacji składowych systemu przyrodniczego	Gmina	Presja urbanistyczna Pomijanie zagadnienia
		Lesistość w % Powierzchnia lasów w ha	Gmina GUS	9.3. Trwale zrównoważona gospodarka leśna	9.3.1. Zwiększanie lesistości poprzez zalesianie terenów o niskiej przydatności rolniczej oraz w obrębie nieużytków	Gmina Nadleśnictwa Właściciele gruntów	Presja urbanistyczna Pożary Klęski żywiołowe

		Powierzchnia drzewostanów przebudowanych w ha	Nadleśnictwo		9.3.2. Przebudowa drzewostanów uszkodzonych i dostosowanie do warunków siedliskowych	Nadleśnictwa	Brak środków finansowych
		Liczba akcji edukacyjnych w szt.	Gmina beneficjent	9.4. Edukacja ekologiczna w zakresie ochrony zasobów przyrodniczych	9.4.1. Przeprowadzenie akcji edukacyjnych (szkoleń, warsztatów, seminariów, działań informacyjnych)	Gmina RDOŚ Organizacje NGO	Ograniczony dostęp do dofinansowań Brak zainteresowania

OBSZAR INTERWENCJI: ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI							
LP.	CEL STRATEGICZNY	WSKAŹNIKI		KIERUNKI INTERWENCJI	ZADANIA OPERACYJNE	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	ZIDENTYFIKOWANE RYZYKA
		NAZWA WSKAŹNIKA	ŹRÓDŁA DANYCH				
10	Zapobieganie wystąpieniu awarii oraz eliminacja i minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia	Liczba skontrolowanych zakładów w szt./rok	Gmina WIOŚ PWIS (WSSE) PPIS GUS	10.1. Przeciwdziałanie i zapobieganie ryzyku wystąpienia poważnych awarii	10.1.1. Kontrola prawidłowości funkcjonowania zakładów produkcyjnych	Gmina WIOŚ PWIS (WSSE) PPIS	Nieefektywny system kontroli
		Liczba przeprowadzonych kontroli w szt./rok	Policja		10.1.2. Działania kontrolne na drogach publicznych	Policja	Nieefektywny system kontroli
		Realizacja zadania (tak/nie)	Gmina Policja	10.2. Minimalizacja skutków awarii w przypadku wystąpienia	10.2.1. Wprowadzenie systemu ostrzegania mieszkańców o nadzwyczajnych zagrożeniach	Gmina Policja OSP	Pomijanie zagadnienia Brak narzędzi formalno-prawnych lub finansowych
		Wartość zakupionego sprzętu w zł	Gmina Policja		10.2.2. Doposażenie jednostek służb ratunkowych, w tym ochotniczej straży pożarnej, policji i służby zdrowia	Gmina OSP Policja Służby medyczne	Brak dofinansowań lub niska skuteczność w ich pozyskaniu
		Liczba zorganizowanych szkoleń w szt.	Gmina beneficjent		10.2.3. Szkolenia jednostek służb ratunkowych, w tym ochotniczej straży pożarnej, policji i służby zdrowia.	OSP Policja Służby medyczne	Ograniczony dostęp do dofinansowań Brak zainteresowania
		Liczba akcji edukacyjnych w szt.	Gmina beneficjent		10.2.4. Edukacja mieszkańców na wypadek wystąpienia poważnej awarii	Gmina Policja Straż pożarna Służby medyczne Organizacje NGO	Ograniczony dostęp do dofinansowań Brak zainteresowania

5.4 HARMONOGRAM REALIZACJI ZADAŃ WŁASNYCH ORAZ ZADAŃ MONITOROWANYCH I KOORDYNOWANYCH PRZEZ PODMIOTY ZEWNĘTRZNE

OBSZAR INTERWENCJI: OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA					
LP.	ZADANIE OPERACYJNE	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ ORAZ JEDNOSTKI WŁĄCZONE	ZAKŁADANE LATA REALIZACJI	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	DODATKOWE INFORMACJE
1.1.1.	Ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza	Gmina Mieszkańcy Przedsiębiorcy	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Środki krajowe, środki zagraniczne i środki własne społeczeństwa (por. rozdz. 6.3.)	
1.1.2.	Wzrost efektywności energetycznej budynków i obiektów publicznych i niepublicznych, w tym termomodernizacje	Gmina Mieszkańcy Przedsiębiorcy	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Środki krajowe, środki zagraniczne i środki własne społeczeństwa (por. rozdz. 6.3.)	
1.1.3.	Zrównoważone wykorzystanie odnawialnych źródeł energii	Gmina Mieszkańcy Przedsiębiorcy	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Środki krajowe, środki zagraniczne i środki własne społeczeństwa (por. rozdz. 6.3.)	
1.2.1.	Dążenie do gazyfikacji terenów gminnych	Gmina Gestor sieci	2025-2028	Zadanie nieinwestycyjne	Zadanie lobbingowe oraz realizacja poprzez wprowadzanie zapisów do dokumentów gminnych
1.2.2.	Podłączanie odbiorców do sieci gazowej*, gdy jest to technicznie możliwe lub ekonomicznie uzasadnione * po jej zrealizowaniu	Gmina Mieszkańcy Gestor sieci	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Środki krajowe, środki własne społeczeństwa (por. rozdz. 6.3.)	Po zrealizowaniu gazociągu
1.2.3.	Wymiana lub likwidacja niespełniających norm urządzeń grzewczych (urządzeń do 1 MW na paliwa stałe)	Mieszkańcy Przedsiębiorcy Gmina NFOŚiGW/ WFOŚiGW Urząd Marszałkowski	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Środki krajowe, środki zagraniczne i środki własne społeczeństwa (por. rozdz. 6.3.)	Możliwość realizacji w ramach programu ograniczenia niskiej emisji oraz „Czyste powietrze"

0.2.4.	Wdrożenie systemu wsparcia organizacyjno-finansowego w zakresie ograniczania niskiej emisji (udzielanie dotacji celowej na dofinansowanie inwestycji służących ochronie powietrza	Gmina WFOŚiGW NFOŚiGW Urząd Marszałkowski	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Środki krajowe i środki zagraniczne (por. rozdz. 6.3.)	—
1.3.1.	Aktualizacja inwentaryzacji źródeł ciepła, w tym w oparciu o badania własne lub Centralną Ewidencję Emisyjności Budynków (CEEB)	Gmina Urząd Marszałkowski	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Środki krajowe, w tym budżet gminy (por. rozdz. 6.3.)	—
1.3.2.	Kontrole w zakresie spełniania norm emisji zanieczyszczeń oraz przestrzegania uchwały antysmogowej oraz zakazu spalania odpadów i pozostałości roślinnych	Gmina WIOŚ PPIS Policja	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Środki krajowe i środki własne instytucji (por. rozdz. 6.3.)	—
1.3.3.	Doposażenie właściwych jednostek w urządzenia do pomiaru poziomu zanieczyszczeń	Gmina Policja	2025-2028	Środki krajowe i środki własne instytucji (por. rozdz. 6.3.)	—
1.3.4.	Realizacja punktów pomiarowych jakości powietrza na terenie gminy	Gmina WIOŚ	2025-2028	Środki krajowe i środki zagraniczne (por. rozdz. 6.3.)	—
1.4.1.	Przeprowadzenie akcji edukacyjnych (szkoleń, warsztatów, seminariów, działań informacyjnych)	Gmina Powiat Organizacje NGO Urząd Marszałkowski	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Środki krajowe, środki zagraniczne (por. rozdz. 6.3.)	—
1.5.1.	Uwzględnianie w dokumentach planistycznych i strategicznych aspektów wpływających na jakość powietrza	Gmina	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Zadanie nieinwestycyjne	Realizacja poprzez wprowadzanie zapisów do dokumentów i decyzji

OBSZAR INTERWENCJI: ZAGROŻENIA HAŁASEM					
LP.	ZADANIE OPERACYJNE	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ ORAZ JEDNOSTKI WŁĄCZONE	ZAKŁADANE LATA REALIZACJI	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	DODATKOWE INFORMACJE
2.1.1.	Poprawa stanu technicznego dróg powiatowych	ZDP	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Środki krajowe (w tym budżet gminy), środki zagraniczne (por. rozdz. 6.3.)	Realizacja wynika z zapisów obowiązującego Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Słupskiego
2.1.2.	Poprawa stanu technicznego dróg gminnych	Gmina	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Środki krajowe (w tym budżet gminy), środki zagraniczne (por. rozdz. 6.3.)	Realizacja wynika z zapisów obowiązującego Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Słupskiego
2.1.3.	Realizacja osłon akustycznych wzdłuż uciążliwych szlaków komunikacyjnych (nasadzenia drzew, „zielone" lub tradycyjne ekrany akustyczne)	Właściciele nieruchomości Gmina PPIS	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Środki krajowe i środki własne właścicieli (por. rozdz. 6.3.)	—
2.2.1.	Realizacja nowego zagospodarowania, chronionego akustycznie, w sposób zapewniający bezpieczeństwo akustyczne (zachowanie norm)	Gmina Inwestorzy prywatni	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Zadanie nieinwestycyjne	Realizacja poprzez wprowadzanie zapisów do dokumentów i decyzji
2.2.2.	Lokalizowanie obiektów produkcyjnych (w tym produkcji rolnej) w oddaleniu od terenów chronionych akustycznie lub w sposób umożliwiający dotrzymanie norm akustycznych	Gmina Przedsiębiorcy	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Zadanie nieinwestycyjne	Realizacja poprzez wprowadzanie zapisów do dokumentów i decyzji
2.2.3.	Popularyzacja alternatywnych środków transportu poprzez realizację ścieżek rowerowych	ZDP ZDW Gmina	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Środki krajowe (w tym budżet gminy), środki zagraniczne (por. rozdz. 6.3.)	—
2.3.1.	Kontrola emisji hałasu do środowiska z obiektów i instalacji zlokalizowanych w gminie	WIOŚ PWIS PPIS	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Środki krajowe i środki własne instytucji (por. rozdz. 6.3.)	—
2.3.2.	Doposażenie właściwych jednostek w urządzenia do pomiaru poziomu hałasu	Policja PPIS	2025-2028	Środki krajowe i środki własne instytucji (por. rozdz. 6.3.)	—
2.4.1.	Przeprowadzenie akcji edukacyjnych (szkoleń, warsztatów, seminariów, działań informacyjnych)	Gmina Powiat Organizacje NGO	2025-2028	Środki krajowe, środki zagraniczne (por. rozdz. 6.3.)	—

OBSZAR INTERWENCJI: POLA ELEKTROMAGNETYCZNE					
LP.	ZADANIE OPERACYJNE	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ ORAZ JEDNOSTKI WŁĄCZONE	ZAKŁADANE LATA REALIZACJI	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	DODATKOWE INFORMACJE
3.1.1.	Uwzględnianie stref ochronnych od linii elektroenergetycznych przy lokalizacji obiektów budowlanych	Gmina	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Zadanie nieinwestycyjne	Realizacja poprzez wprowadzanie zapisów do dokumentów i decyzji
3.1.2.	Przebudowa napowietrznych linii elektroenergetycznych na linie kablowe	Gestorzy sieci	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Środki krajowe i środki własne gestorów sieci (por. rozdz. 6.3.)	—
3.1.3.	Modernizacja istniejących stacji bazowych telefonii komórkowej	Właściciele/zarządcy stacji	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Środki własne gestorów sieci (por. rozdz. 6.3.)	—

3.2.1	Kontrola poziomów pól elektromagnetycznych	WIOŚ	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Środki krajowe i środki własne instytucji (por. rozdz. 6.3.)	—
3.3.1.	Przeprowadzenie akcji edukacyjnych (szkoleń, warsztatów lub działań informacyjnych) odnoszących się do oddziaływań związanych z PEM	Gmina Powiat Organizacje NGO	2025-2028	Środki krajowe, środki zagraniczne (por. rozdz. 6.3.)	—

OBSZAR INTERWENCJI: GOSPODAROWANIE WODAMI					
LP.	ZADANIE OPERACYJNE	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ ORAZ JEDNOSTKI WŁĄCZONE	ZAKŁADANE LATA REALIZACJI	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	DODATKOWE INFORMACJE
4.1.1.	Monitorowanie jakości wód	WIOŚ PPIS	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Środki krajowe i środki własne instytucji (por. rozdz. 6.3.)	—
4.1.2.	Prowadzenie kontroli przestrzegania warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi	Urząd Marszałkowski PGW Wody Polskie WIOŚ	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Środki krajowe i środki własne instytucji (por. rozdz. 6.3.)	—
4.1.3.	Budowa szczelnych zbiorników na gnojowicę i/lub gnojówkę oraz płyt obornikowych w gospodarstwach rolnych	Właściciele gospodarstw rolnych	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Środki krajowe i środki własne społeczeństwa (por. rozdz. 6.3.)	—
4.1.4.	Ograniczenie zabudowy oraz możliwości prowadzenia intensywnej produkcji rolnej (w tym także hodowli bydła), w bezpośrednim sąsiedztwie rzek oraz w strefie terenów podmokłych, poprzez wprowadzenie odpowiednich zapisów do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	Gmina	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Zadanie nieinwestycyjne	Realizacja poprzez wprowadzanie zapisów do dokumentów i decyzji
4.1.5.	Działania edukacyjne i współpraca z rolnikami w zakresie wdrażania dobrych praktyk rolniczych, w celu ochrony wód przed zanieczyszczeniami (ograniczenie nadmiernego stosowania nawozów sztucznych i środków ochrony roślin)	Gmina WIOŚ Organizacje NGO ARiMR	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Środki krajowe i środki własne instytucji (por. rozdz. 6.3.)	—
4.2.1.	Kontrola i utrzymanie sprawności urządzeń zaopatrzenia w wodę, ukierunkowane na zmniejszenie strat własnych wody	Gmina	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Środki krajowe (w tym głównie budżet gminy) (por. rozdz. 6.3.)	—
4.2.2.	Działania edukacyjne w zakresie racjonalnego zużycia wody (działania lub kampanie informacyjne)	Gmina Organizacje NGO	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Środki krajowe i środki własne instytucji (por. rozdz. 6.3.)	—
4.3.1.	Rozbudowa infrastruktury związanej z turystyką wodną w sposób zapewniający ochronę wód przed zanieczyszczeniem	Gmina Inwestorzy	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Środki krajowe i środki własne instytucji (por. rozdz. 6.3.)	—
4.4.1.	Zapewnienie sprawności urządzeń melioracyjnych (budowa, odbudowa i prawidłowe ich wykorzystanie)	PGW Wody Polskie	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Środki krajowe i środki własne instytucji (por. rozdz. 6.3.)	—
4.4.2.	Realizacja działań o charakterze bieżącym w przypadku wystąpienia suszy (w tym czasowe ograniczenia poboru wód lub czasowe zakazy wykorzystywania wody z sieci wodociągowej do celów innych niż socjalno-bytowe)	PGW Wody Polskie Gmina Służby porządkowe Mieszkańcy Przedsiębiorcy	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Środki własne instytucji (por. rozdz. 6.3.)	—
4.4.3.	Ograniczanie strat wody poprzez jej ponowne wykorzystanie („deszczówka", „szara woda") do celów gospodarczych	Przedsiębiorcy, Właściciele gospodarstw rolnych NFOŚiGW WFOŚiGW	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Środki krajowe, Środki własne społeczeństwa (por. rozdz. 6.3.)	Zadanie wspomagające adaptację do zmian klimatu
4.4.4.	Budowa, rozbudowa i modernizacja obiektów małej retencji wodnej	PGW Wody Polskie Inwestorzy prywatni NFOŚiGW/ WFOŚiGW	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Środki krajowe i środki własne instytucji i inwestorów (por. rozdz. 6.3.)	Zadanie wspomagające adaptację do zmian klimatu
4.5.1.	Przeciwdziałanie zabudowie obszarów szczególnego zagrożenia powodzią	Gmina PGW Wody Polskie	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Zadanie nieinwestycyjne	Realizacja poprzez wprowadzanie zapisów do dokumentów i decyzji
4.5.2.	Minimalizacja zabudowy na obszarach zagrożonych podtopieniami, będącymi poza zasięgiem obszarów szczególnego zagrożenia powodzią	Gmina	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Zadanie nieinwestycyjne	Realizacja poprzez wprowadzanie zapisów do dokumentów i decyzji
4.5.3.	Realizacja lub modernizacja infrastruktury służącej ochronie przeciwpowodziowej i obiektów małej retencji wodnej	PGW Wody Polskie Inwestorzy prywatni NFOŚiGW/ WFOŚiGW	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Środki krajowe i środki własne instytucji i inwestorów (por. rozdz. 6.3.)	Realizacja poprzez wprowadzanie zapisów do dokumentów i decyzji

OBSZAR INTERWENCJI: GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA					
LP.	ZADANIE OPERACYJNE	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ ORAZ JEDNOSTKI WŁĄCZONE	ZAKŁADANE LATA REALIZACJI	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	DODATKOWE INFORMACJE
5.1.1.	Rozbudowa istniejącej sieci wodociągowej.	Gmina	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Środki krajowe (w tym budżet gminy) i środki zagraniczne (por. rozdz. 6.3.)	—
5.1.2.	Modernizacja istniejącej sieci wodociągowej	Gmina	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Środki krajowe (w tym budżet gminy) i środki zagraniczne (por. rozdz. 6.3.)	—
5.1.3.	Budowa stacji uzdatniania wody	Gmina	2025-2028	Środki krajowe (w tym budżet gminy) i środki zagraniczne (por. rozdz. 6.3.)	—
5.1.4.	Zapewnienie odpowiedniej przepustowości i sprawności gminnych ujęć wody poprzez ich rozbudowę, przebudowę lub modernizację	Gmina	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Środki krajowe (w tym budżet gminy) i środki zagraniczne (por. rozdz. 6.3.)	—
5.2.1.	Rozbudowa lub modernizacja istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej	Gmina	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Środki krajowe (w tym budżet gminy) i środki zagraniczne (por. rozdz. 6.3.)	—
5.2.2.	Budowa oczyszczalni ścieków	Gmina	2025-2028	Środki krajowe (w tym budżet gminy) i środki zagraniczne (por. rozdz. 6.3.)	—
5.2.3.	Rozbudowa i modernizacja istniejącej oczyszczalni ścieków	Gmina	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Środki krajowe (w tym budżet gminy) i środki zagraniczne (por. rozdz. 6.3.)	—
5.2.4.	Kontrola gromadzenia ścieków bytowo-gospodarczych w istniejących zbiornikach bezodpływowych („szambach") przechowywania substancji niebezpiecznych z punktu widzenia ochrony środowiska	Gmina PPIS	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Środki krajowe (w tym budżet gminy) (por. rozdz. 6.3.)	—
5.2.5.	Wspieranie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach nieskanalizowanych	Gmina Mieszkańcy	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Środki krajowe, środki zagraniczne i środki własne społeczeństwa (por. rozdz. 6.3.)	—

OBSZAR INTERWENCJI: ZASOBY GEOLOGICZNE					
LP.	ZADANIE OPERACYJNE	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ ORAZ JEDNOSTKI WŁĄCZONE	ZAKŁADANE LATA REALIZACJI	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	DODATKOWE INFORMACJE
6.1.1.	Dokumentowanie nowych złóż i bilansowanie ich zasobów oraz rozpoznawanie budowy geologicznej	Przedsiębiorcy PIG	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Środki własne przedsiębiorców i środki własne instytucji (por. rozdz. 6.3.)	—
6.1.2.	Zabezpieczenie ewentualnych, udokumentowanych złóż kopalin przed wprowadzaniem zabudowy poprzez uwzględnianie we wszystkich dokumentach planistycznych gminy	Gmina Wojewoda	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Zadanie nieinwestycyjne	Zadanie fakultatywne – do realizacji w przypadku ewentualnego udokumentowania złóż na terenie gminy.
6.1.3.	Identyfikacja punktów niekoncesjonowanej eksploatacji kopalin oraz ich eliminacja	Gmina PIG	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Środki krajowe (w tym budżet gminy) (por. rozdz. 6.3.)	—
6.2.1.	Rekultywacja terenów poeksploatacyjnych	Przedsiębiorcy	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Środki krajowe i środki własne przedsiębiorców (por. rozdz. 6.3.)	—
6.2.2.	Monitoring sprawności sprzętu wydobywczego	Właściciele terenów Przedsiębiorcy	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Środki krajowe (por. rozdz. 6.3.)	—

OBSZAR INTERWENCJI: GLEBY					
LP.	ZADANIE OPERACYJNE	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ ORAZ JEDNOSTKI WŁĄCZONE	ZAKŁADANE LATA REALIZACJI	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	DODATKOWE INFORMACJE
7.1.1.	Promowanie rolnictwa ekologicznego poprzez wdrażanie programów, metod gospodarowania i technologii produkcji korzystnych dla środowiska	Właściciele gospodarstw rolnych Organizacje NGO ARiMR	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Środki krajowe i środki własne instytucji (por. rozdz. 6.3.)	—
7.1.2.	Zapobieganie zanieczyszczeniom gleb poprzez racjonalne stosowanie nawozów sztucznych i środków ochrony roślin – upowszechnianie dobrych praktyk rolniczych i edukacja ekologiczna	Właściciele gospodarstw rolnych Organizacje NGO ARiMR	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Środki krajowe i środki własne instytucji (por. rozdz. 6.3.)	—
7.1.3.	Prowadzenie monitoringu jakości gleb	GIOŚ WIOŚ WSSE	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Środki krajowe i środki własne instytucji (por. rozdz. 6.3.)	—
7.1.4.	Minimalizacja przeznaczenia gruntów rolnych chronionych klas bonitacyjnych na cele nierolnicze	Gmina Marszałek województwa	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Zadanie nieinwestycyjne	Realizacja poprzez wprowadzanie zapisów do dokumentów i decyzji

7.1.5.	Usuwanie folii rolniczych i innych odpadów pochodzących z działalności rolniczej	Gmina Właściciele terenów	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Środki krajowe i środki własne instytucji (por. rozdz. 6.3.)	—
7.2.1.	Rekultywacja terenów o niekorzystnych przekształceniach powierzchni ziemi	Gmina Przedsiębiorcy Właściciele terenów	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Środki krajowe i środki własne przedsiębiorców i społeczeństwa (por. rozdz. 6.3.)	—
7.2.2.	Poprawa warunków glebowych poprzez racjonalne nawożenie i stosowanie odpowiednich upraw, zwłaszcza roślin przyczyniających się do powstawania próchnicy lub wapnowanie gleb	Właściciele terenów	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Zadanie nieinwestycyjne	—

OBSZAR INTERWENCJI: GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW					
LP.	ZADANIE OPERACYJNE	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ ORAZ JEDNOSTKI WŁĄCZONE	ZAKŁADANE LATA REALIZACJI	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	DODATKOWE INFORMACJE
8.1.1.	Selektywne zbieranie odpadów, ze szczególnym uwzględnieniem odpadów ulegających biodegradacji oraz surowców wtórnych	Gmina Podmioty zajmujące się gospodarką odpadami na terenie gminy	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Środki krajowe (w tym głównie budżet gminy) (por. rozdz. 6.3.)	—
8.1.2.	Przetwarzanie odpadów w celu przygotowania do odzysku lub unieszkodliwiania	Gmina Podmioty zajmujące się gospodarką odpadami na terenie gminy	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Środki krajowe (w tym głównie budżet gminy) (por. rozdz. 6.3.)	—
8.1.3.	Poprawa dostępności istniejących lub posadowienie nowych pojemników do gniazdowej zbiórki odpadów komunalnych	Gmina Podmioty zajmujące się gospodarką odpadami na terenie gminy	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Środki krajowe (w tym głównie budżet gminy) (por. rozdz. 6.3.)	—
8.1.4.	Prowadzenie akcji edukacyjno-informacyjnych, z zakresu segregacji i recyklingu odpadów	Gmina	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Środki krajowe (w tym głównie budżet gminy) (por. rozdz. 6.3.)	—
8.2.1.	Wydawanie decyzji w sprawie likwidacji nielegalnych miejsc składowania odpadów komunalnych	Gmina	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Środki krajowe (w tym głównie budżet gminy) (por. rozdz. 6.3.)	Integralną częścią zadania będzie identyfikacja nielegalnych miejsc składowania odpadów
8.2.2.	Ułatwienia odbioru oraz zagospodarowania odpadów pochodzenia rolniczego w celu ponownego ich wykorzystania, np. przez tworzenie punktów składowania lub odbioru odpadów	Gmina	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Środki krajowe (por. rozdz. 6.3.)	—
8.3.1.	Usuwanie wyrobów zawierających azbest w tym realizacja „Programu usuwania azbestu dla Gminy Kępice na lata 2014-2032".	Gmina Właściciele nieruchomości	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Środki krajowe, środki własne właścicieli nieruchomości (por. rozdz. 6.3.)	—

OBSZAR INTERWENCJI: ZASOBY PRZYRODNICZE					
LP.	ZADANIE OPERACYJNE	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ ORAZ JEDNOSTKI WŁĄCZONE	ZAKŁADANE LATA REALIZACJI	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	DODATKOWE INFORMACJE
9.1.1.	Zachowanie ekosystemu torfowiska wysokiego, boru i lasu bagiennego, charakterystycznej dla nich bioty a także cennych gatunków fauny i flory w obrębie ustanowionego rezerwatu przyrody „Torfowisko Potoczek"	RDOŚ Gmina Mieszkańcy Inwestorzy	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Środki krajowe i środki własne instytucji (por. rozdz. 6.3.)	—
9.1.2.	Ochrona obszaru Natura 2000 „Dolina Wieprzy i Studnicy PLH220038", w tym przedmiotu jego ochrony, integralności i spójności obszaru oraz przestrzeganie ustaleń planu zadań ochronnych obowiązującego dla obszaru	RDOŚ Gmina Społeczeństwo	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Środki krajowe i środki własne instytucji (por. rozdz. 6.3.)	Obowiązują zapisy ustawy o ochronie przyrody oraz Planu Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000
9.1.3.	Zachowanie walorów „Obszaru Chronionego Krajobrazu Jezioro Łętowskie i Okolice Kępic" poprzez egzekwowanie przepisów (w tym zakazów) odnoszących się do OCHK	GDOŚ/RDOŚ Gmina Społeczeństwo	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Środki krajowe i środki własne instytucji (por. rozdz. 6.3.)	—
9.1.4.	Zachowanie i ochrona istniejących użytków ekologicznych	RDOŚ Gminaa Społeczeństwo	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Środki krajowe i środki własne instytucji (por. rozdz. 6.3.)	—
9.1.5.	Zachowanie i ochrona istniejących pomników przyrody	Gmina RDOŚ Właściciele nieruchomości, na której znajduje się pomnik przyrody	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Środki krajowe (w tym głównie budżet gminy) (por. rozdz. 6.3.)	—
9.1.6.	Wytypowanie i obejmowanie ochroną prawną nowych obszarów lub obiektów szczególnie cennych pod względem przyrodniczym, z uwzględnieniem ich spójności przestrzennej z istniejącym systemem obszarów ochronionych	Gmina RDOŚ Urząd Marszałkowski	2025-2028	Zadanie nieinwestycyjne	Realizacja zadania poprzez podejmowanie stosownych aktów ustanawiających
9.2.1.	Ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów poprzez uwzględnianie stanowisk i siedlisk chronionych w działaniach inwestycyjnych	Gmina RDOŚ Mieszkańcy Inwestorzy	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Środki krajowe i środki własne instytucji (por. rozdz. 6.3.)	Realizacja zadania poprzez zachowanie stwierdzonych cennych lub potencjalnie cennych

					stanowisk i siedlisk przyrodniczych
9.2.2.	Utrzymanie i urządzenie terenów zieleni, zadrzewień, zakrzewień oraz skwerów	Gmina Mieszkańcy Inwestorzy	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Środki krajowe i środki własne instytucji (por. rozdz. 6.3.)	—
9.2.3.	Stworzenie warunków ochrony korytarzy i płatów ekologicznych – przeciwdziałanie fragmentacji składowych systemu przyrodniczego	Gmina	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Zadanie nieinwestycyjne	Realizacja poprzez uwzględnianie w dokumentach i wydawanych decyzjach warunków zachowania ciągłości korytarzy ekologicznych
9.3.1.	Zwiększanie lesistości poprzez zalesianie terenów o niskiej przydatności rolniczej oraz w obrębie nieużytków	Gmina Nadleśnictwa Właściciele gruntów	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Środki krajowe, środki własne właścicieli gruntów (por. rozdz. 6.3.)	—
9.3.2.	Przebudowa drzewostanów uszkodzonych i dostosowanie do warunków siedliskowych	Nadleśnictwa	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Środki krajowe (por. rozdz. 6.3.)	—
9.4.1.	Przeprowadzenie akcji edukacyjnych (szkoleń, warsztatów, seminariów, działań informacyjnych)	Gmina RDOŚ Organizacje NGO	2025-2028	Środki krajowe i środki własne instytucji (por. rozdz. 6.3.)	—

OBSZAR INTERWENCJI: ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI					
LP.	ZADANIE OPERACYJNE	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ ORAZ JEDNOSTKI WŁĄCZONE	ZAKŁADANE LATA REALIZACJI	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	DODATKOWE INFORMACJE
10.1.1.	Kontrola prawidłowości funkcjonowania zakładów produkcyjnych	Gmina WIOŚ PWIS (WSSE) PPIS	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Środki krajowe i środki własne instytucji (por. rozdz. 6.3.)	—
10.1.2.	Działania kontrolne na drogach publicznych	Policja	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Środki własne instytucji (por. rozdz. 6.3.)	—
10.2.1.	Wprowadzenie systemu ostrzegania mieszkańców o nadzwyczajnych zagrożeniach	Gmina OSP Policja Służby medyczne	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Środki krajowe i środki własne instytucji (por. rozdz. 6.3.)	—
10.2.2.	Doposażenie oraz wsparcie finansowe jednostek służb ratunkowych, w tym ochotniczej straży pożarnej, policji i służby zdrowia	Gmina OSP Policja Służby medyczne	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Środki krajowe (por. rozdz. 6.3.)	—
10.2.3.	Szkolenia jednostek służb ratunkowych, w tym ochotniczej straży pożarnej, policji i służby zdrowia	OSP Policja Służby medyczne	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Środki krajowe (por. rozdz. 6.3.)	—
10.2.4.	Edukacja mieszkańców na wypadek wystąpienia poważnej awarii	Gmina Policja Straż pożarna Służby medyczne Organizacje NGO	2025-2028, do kontynuacji w perspektywie do 2031 roku	Środki krajowe i środki własne instytucji (por. rozdz. 6.3.)	—

6 SYSTEM REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA

6.1 MONITORING I EWALUACJA

Monitoring i ewaluacja programu ochrony środowiska to dwa niezależne procesy, choć pozostające ze sobą w ścisłym związku. Realizacja badania bieżącego (monitoring) i oceny końcowej rezultatów (ewaluacja) jest warunkiem koniecznym do tego, aby mógł on być realizowany w sposób konsekwentny i zgodnie z przyjętymi założeniami. Monitoring i ewaluacja będą stanowić procesy niezbędne dla śledzenia postępów we wdrażaniu i osiąganiu celów w zakresie ochrony środowiska. Będą one także konieczne do podjęcia działań dotyczących dalszej przyszłości gminy, a następnie zostaną wykorzystane w procesie sporządzania aktualizacji programu ochrony środowiska. Wskazane jest, aby aktualizacja programu ochrony środowiska nastąpiła przed końcem okresu obowiązywania niniejszego programu.

Monitoring i ewaluacja wymagają uprzedniego zorganizowania. W tym celu niezbędna jest współpraca i koordynacja poszczególnych wydziałów lokalnej administracji. Wskazane jest powołanie w strukturach Gminy zespołu odpowiedzialnego za monitorowanie, okresowe raportowanie oraz końcową ocenę efektów wdrożeniowych. Rolą Zespołu ds. wdrażania programu ochrony środowiska powinno być przede wszystkim:

- gromadzenie niezbędnych danych o realizowanych zadaniach,
- raportowanie stopnia realizacji celów przewidzianych w programie,
- rozwijanie zagadnień związanych z ochroną środowiska na szczeblu lokalnym,
- prowadzenie działań informacyjnych oraz akcji edukacyjnych związanych z ochroną środowiska,
- komunikacja z interesariuszami.

Monitoring obejmować będzie bieżące gromadzenie danych oraz analizowanie przebiegu realizacji działań i zadań, z jednoczesną możliwością podjęcia ewentualnych przedsięwzięć korygujących. Korekty można przeprowadzić, jeśli zajdzie taka potrzeba, ponieważ proces wdrażania ustaleń programu będzie w dalszym ciągu trwał. Wskazana jest koordynacja realizacji przyjętych założeń poprzez monitorowanie efektywności działań co najmniej co dwa lata, począwszy od dnia jego uchwalenia. Monitorowanie wdrażania założeń przyczyni się do:

- określenia stopnia realizacji przyjętych działań,
- określenia stopnia wykonania założonych celów,
- oceny poziomu rozbieżności między stanem założonym a stanem wykonania założeń programu,
- rozpoznania przyczyn zaistniałych rozbieżności,
- stworzenia obszernej bazy zawierającej informację o środowisku i jego ochronie na terenie gminy,
- skutecznego planowania i programowania w odniesieniu do obszaru ochrony środowiska,
- określenia skuteczności podejmowanych działań.

Ewaluacja obejmować będzie zebranie informacji, z wykorzystaniem danych gromadzonych w trakcie monitoringu, które umożliwią końcową ocenę oraz weryfikację procesu wdrażania programu. Tym samym zmierzone i ocenione zostaną efekty założone do osiągnięcia – poszczególne cele szczegółowe i przypisane im zadania. Rezultaty powinny być wyrażone zarówno w postaci ilościowej (wskaźniki), jak i jakościowej (rezultaty „miękkie"). Wyniki przeprowadzonej oceny stanowić będą bazę dla aktualizacji programu. Ewaluacja bazować będzie na:

- ocenie postępów we wdrażaniu założeń programu ochrony środowiska, w tym przygotowanie raportu,
- aktualizacji listy przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w kolejnych latach,

– aktualizacji celów ekologicznych i kierunków działań.

Przeprowadzenie procesów monitoringu i ewaluacji wiąże się ze znacznym zaangażowaniem zasobów ludzkich i środków finansowych. W procesie ewaluacji powinni zostać włączeni wszyscy Interesariusze. Jest to najskuteczniejsza metoda oceniania efektywności działań określonych w programie ochrony środowiska.

SUGEROWANE WSKAŹNIKI EFEKTU EKOLOGICZNEGO W OBSZARACH INTERWENCJI

W tabeli w rozdziale 5.3. zaprezentowano wskaźniki realizacji planowanych zadań operacyjnych, które mają służyć procesom monitoringu programu ochrony środowiska, a tym samym ocenie stopnia realizacji poszczególnych zadań i kierunków interwencji.

Ocena generalna realizacji programu powinna obrazować dokonujące się w nim zmiany. W tym celu w tabeli poniżej zaprezentowano sugerowane wskaźniki dla oceny efektów ekologicznych w wyodrębnionych obszarach interwencji. Należy pamiętać, aby podczas raportowania efektów uwzględniać te same wskaźniki. Takie działanie umożliwi rzetelną analizę porównawczą i ocenę skuteczności wdrażania programu ochrony środowiska.

Tab. 18 Sugerowane wskaźniki efektu ekologicznego w obszarach interwencji

WSKAŹNIK	JEDNOSTKA	POŻĄDANY TREND
OCHRONA KLIMATU I JAKOŚĆ POWIETRZA		
Poziom emisji dwutlenku węgla	ton CO_2/rok lub Mg CO_2/rok	↓
Liczba zlikwidowanych niskoemisyjnych urządzeń grzewczych	szt.	↑
Przekraczane poziomy dopuszczalne substancji w powietrzu	pył PM_{10}, pył $PM_{2,5}$, benzo(a)piren, ozon	↓
ZAGROŻENIA HAŁASEM		
Liczba punktów zidentyfikowanych przekroczeń norm akustycznych	szt.	---
POLA ELEKTROMAGNETYCZNE		
Wartość poziomów pól elektromagnetycznych	V/m	↓
Liczba istotnych emitorów pól elektromagnetycznych	szt. (gpz, linie wysokiego napięcia, stacje bazowe)	↓
GOSPODAROWANIE WODAMI		
Stan lub potencjał jcwp	dobry/zły	↑
Średnie zużycie wody na jednego mieszkańca	m^3/rok	↓
GOSPODARKA WODNO - ŚCIEKOWA		
Udział budynków podłączonych do sieci wodociągowej/odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej	%	↑
Udział budynków podłączonych do sieci kanalizacyjnej/odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacji sanitarnej	%	↓
Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach nieskanalizowanych	szt.	↓
Liczba zbiorników bezodpływowych	szt.	↑
ZASOBY GEOLOGICZNE		
Liczba udokumentowanych złóż kopalin	szt.	↑

WSKAŹNIK	JEDNOSTKA	POŻĄDANY TREND
GLEBY		
Liczba beneficjentów przystępujących do realizacji pakietów rolno-środowiskowo- klimatycznego	os./rok	↑
Zmiana struktury użytkowania gleb niskich klas	ha	↑
GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW		
Masa odebranych niesegregowanych odpadów komunalnych	Mg/rok	↓
Poziom redukcji masy odpadów ulegających biodegradacji kierowanych do składowania	%	↑
Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metalu, tworzyw sztucznych i szkła	%	↑
Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia lub odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych	%	↑
ZASOBY PRZYRODNICZE		
Lesistość	%	↑
Liczba obiektowych form ochrony przyrody	szt.	↑
Liczba obszarowych form ochrony przyrody	szt.	↑
ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI		
Liczba zakładów kwalifikowanych jako potencjalni sprawcy poważnych awarii przemysłowych (zakłady o dużym ryzyku ZDR, zakłady o zwiększonym ryzyku ZZR, zakłady pozostałe PSPA)	szt.	---
Liczba przypadków wystąpienia awarii lub zdarzeń o znamionach poważnej awarii	szt.	---

Materiał źródłowy: Opracowanie własne.

6.2 PODMIOTY I INSTYTUCJE

Program ochrony środowiska pełni szczególną rolę w procesie realizacji polityki środowiskowej. Z punktu widzenia władz samorządowych, stanowi narzędzie koordynacji działań podejmowanych w sferze ochrony środowiska przez administrację publiczną oraz instytucje i przedsiębiorstwa. Podmiotami uczestniczącymi we wdrażaniu Programu ze względu na pełnione role są:

- podmioty uczestniczące w organizacji i zarządzaniu programem,
- podmioty realizujące zadania programu,
- podmioty kontrolujące przebieg realizacji i efekty programu,
- mieszkańcy gminy, jako główny podmiot odbierający wyniki działań programu.

Głównym realizatorem programu będzie Samorząd Gminy, który nim zarządza. Struktury administracji samorządowej będą przekazywały informacje w ramach monitoringu realizacji zadań i ewaluacji. Nakreślone w programie inwestycje będą bezpośrednio realizowane przez różne podmioty i instytucje. Społeczeństwo gminy stanowi głównego odbiorcę programu. Zaangażowanie szerokiego grona uczestników pozwoli na uzyskanie większej akceptacji określonych zadań.

Odpowiedzialność za realizację programu ochrony środowiska spoczywa na organach wykonawczych gminy. Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska organ wykonawczy gminy jest zobowiązany sporządzać co dwa lata raporty z wykonania programów ochrony środowiska, które następnie przedstawia radzie miejskiej i przekazuje organowi wykonawczemu

powiatu. Burmistrz powinien współdziałać z organami administracji samorządowej szczebla wojewódzkiego oraz z instytucjami zajmującymi się kontrola i monitoringiem.

Podmioty i instytucje zaangażowane w realizację poszczególnych zadań operacyjnych przedstawiono w tabeli w rozdz. 5.3. i 5.4. Są to przede wszystkim:

- Urząd Miejski,
- Starostwo Powiatowe,
- Urząd Marszałkowski,
- Urząd Wojewódzki (Wojewoda),
- Ochotnicza Straż Pożarna,
- Policja,
- Służby ratunkowe,
- Zarząd Dróg Wojewódzkich (ZDW),
- Zarząd Dróg Powiatowych (ZDP),
- Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad (GDDKIA),
- Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (GIOŚ),
- Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska (WIOŚ),
- Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna (WSSE),
- Państwowy Wojewódzki Inspektorat Sanitarny (PWIS),
- Państwowy Powiatowy Inspektorat Sanitarny (PPIS),
- Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska (RDOŚ),
- Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie,
- Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej (RZGW),
- Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR),
- Państwowy Instytut Geologiczny (PIG),
- podmioty zajmujące się gospodarką odpadami na terenie gminy,
- nadleśnictwa,
- gestorzy sieci,
- organizacje NGO,
- jednostki badawcze (fakultatywnie),
- przedsiębiorcy, w tym zakłady produkcyjne
- właściciele gospodarstw rolnych,
- mieszkańcy.

6.3 SYSTEM FINANSOWANIA

Funkcjonujący w Polsce system finansowania może w znaczącym stopniu wpłynąć na realizację zakładanych celów. System ten jest wielopoziomowym i zróżnicowanym mechanizmem finansowania inicjatyw proekologicznych, w którym niejednokrotnie zawarto sprecyzowane wymagania dotyczące efektów ekologicznych. Ekologiczne założenia programowe powinny obejmować jak największą liczbę mieszkańców oraz jak największy obszar danej jednostki. Ponadto powinny stymulować podejmowanie działań międzylokalnych w ramach współpracy, która przyczynia się do ułatwienia procesu finansowania inwestycji a także rozkłada ewentualne koszty ich utrzymania i eksploatacji.

Na system finansowania przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska składają się instytucje oraz instrumenty ekonomiczne wraz z regulacjami zawierającymi zasady gromadzenia i tryb wykorzystania środków finansowych. Polski, synergiczny system finansowania działań w obszarze ochrony środowiska opiera się o źródła krajowe (opłaty i kary) oraz źródła zagraniczne (środki pozyskiwane z programów operacyjnych w zakresie polityk Unii Europejskiej lub środki pozyskiwane na mocy porozumień

międzynarodowych). Bazą systemu są fundusze ekologiczne, tzn. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW, który posiada status państwowej osoby prawnej), szesnaście wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (WFOŚiGW), które posiadają status wojewódzkiej osoby prawnej oraz budżety powiatów i gmin.

Źródła krajowe (NFOŚiGW, WFOŚIGW, budżety powiatów i gmin) – wykorzystanie źródeł krajowych podlega kierunkowemu, ściśle określonemu wydatkowaniu. Źródła krajowe zasilane są m.in. ze środków pochodzących z podatków, opłat i kar za korzystanie ze środowiska. Ponadto wyróżnione zadania z zakresu ochrony środowiska są współfinansowane ze **środków budżetu państwa**.

W przypadku programów krajowych oraz regionalnych szczególnie istotne jest ścisłe określenie obszarów wsparcia oraz wyznaczenie konkretnych działań. Podobnie, jak w poprzednich latach (pespektywach: 2007-2013, 2014-2020), tak również w perspektywie 2021-2027 około 60% funduszy z polityki spójności trafi do programów realizowanych na poziomie krajowym. Pozostałe 40% otrzymają programy regionalne.

Spośród **zagranicznych źródeł** finansowania (unijnych) przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska składają się następujące instytucje oraz instrumenty ekonomiczne:

- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego,
- Europejski Fundusz Społeczny Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Europejski Fundusz Spójności,
- Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Źródła zagraniczne skierowane na finansowanie działań z zakresu ochrony środowiska w przewadze pochodzą z budżetu Unii Europejskiej, a także ze środków ustanowionych w ramach porozumień międzynarodowych. Beneficjenci, przy wykonywaniu zadań z zakresu ochrony środowiska, mogą korzystać ze środków zagranicznych, które przyjmują formę dotacji bezzwrotnych lub instrumentów finansowych (pożyczki, inwestycje kapitałowe).

NAJWAŻNIEJSZE ORGANY I INSTYTUCJE ZAANGAŻOWANE W FINANSOWANIE PRZEDSIĘWZIĘĆ Z ZAKRESU OCHRONY ŚRODOWISKA

Ministerstwo Klimatu i Środowiska (MKiŚ) – zajmuje się administracji rządowej w zakresie energii oraz klimatu. Ministerstwo Klimatu powstało na skutek połączenia Ministerstwa Środowiska z Ministerstwem Klimatu, a w zakresie jego działań znajduje się m.in. ochrony powietrza, klimatu, rozwoju odnawialnych źródeł energii (OZE) oraz bezpieczeństwa energetycznego Polski. Resort klimatu jest odpowiedzialny za realizację wielu projektów i programów z zakresu ograniczania niskiej emisji. (www.gov.pl/web/klimat)

Ministerstwo Aktywów Państwowych (AP) – ministerstwo zostało utworzone rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 19 listopada 2019 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie utworzenia Ministerstwa Energii (Dz.U. poz. 2290). Do najważniejszych zadań Ministerstwa należy m.in. prowadzenie, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska, racjonalnej gospodarki złożami węglowodorów, węgla brunatnego, węgla kamiennego, siarki rodzimej, soli kamiennej, soli potasowej, soli potasowo-magnezowej i miedzi, w obszarze objętym wydobyciem www.gov.pl/web/aktywa-panstwowe

Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej (MFIPR) – ministerstwo utworzone zostało w 2019 roku na skutek przekształcenia dotychczasowego Ministerstwa Inwestycji i Rozwoju. Do najważniejszych zadań Ministerstwa należy rozwój regionalny oraz zarządzanie systemem wdrażania Funduszy Europejskich. Ponadto, organ ten monitoruje i koordynuje wdrażanie strategii gospodarczej rządu – Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju www.gov.pl/web/fundusze-regiony.

Ministerstwo Finansów (MF) – jednym z naczelnych zadań leżących w gestii Ministerstwa jest przygotowywanie, wykonywanie i kontrolowanie realizacji budżety państwa poprzez koordynację systemu finansowania m.in. samorządu terytorialnego. www.mf.gov.pl

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi (MRiRW) – zakres obsługi ministerstwa obejmuje cztery działy administracji rządowej: rolnictwo, rozwój wsi, rynki rolne i rybołówstwo. Główną misją ministerstwa jest zapewnienie optymalnych warunków umożliwiających zrównoważony rozwój polskiej wsi, rolnictwa i rybactwa oraz zapewnienie bezpieczeństwa żywności i wysokiej jakości usług publicznych. www.gov.pl/web/rolnictwo

Ministerstwo Cyfryzacji (MC) – wspiera rozwiązania informatyczne, rozwój sieci teleinformatycznych, dostęp do Internetu szerokopasmowego czy ogólną cyfryzację administracji i budowę społeczeństwa informacyjnego. W nawiązaniu do rozwoju zgodnie z zasadami niskiej emisji Ministerstwo wspiera wdrażanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w obszarze inteligentnych sieci i systemów pomiaru energii i emisji oraz energooszczędnych budynków. www.gov.pl/web/cyfryzacja/

Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP) – jest agencją rządową podlegającą Ministrowi właściwemu ds. gospodarki. Zadaniem Agencji jest zarządzanie funduszami z budżetu państwa i Unii Europejskiej, przeznaczonymi na wspieranie przedsiębiorczości i innowacyjności oraz rozwój zasobów ludzkich. Misją PARP jest tworzenie korzystnych warunków dla zrównoważonego rozwoju polskiej gospodarki poprzez wspieranie innowacyjności i aktywności międzynarodowej przedsiębiorstw oraz promocję przyjaznych środowisku form produkcji i konsumpcji. Celem działania Agencji jest realizacja programów rozwoju gospodarki wspierających działalność innowacyjną i badawczą małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), rozwój regionalny, wzrost eksportu, rozwój zasobów ludzkich oraz wykorzystywanie nowych technologii. www.parp.gov.pl

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) – powstała w celu wspierania rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich. ARiMR została wyznaczona przez Rząd RP do pełnienia roli akredytowanej agencji płatniczej. Zajmuje się wdrażaniem instrumentów współfinansowanych z budżetu Unii Europejskiej oraz udziela pomocy ze środków krajowych. Agencja jako wykonawca polityki rolnej, ściśle współpracuje z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi. www.arimr.gov.pl

Krajowa Agencja Poszanowania Energii – jednostka określająca i wdrażająca zasady zrównoważonej polityki energetycznej kraju, podejmuje działania prowadzące do racjonalizacji gospodarki energetycznej przy zachowaniu warunków ochrony środowiska oraz inicjowania działań proekologicznych skupiających się na wytwarzaniu, przesyle i zużyciu energii. www.kape.gov.pl

Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego – w strukturze finansowania innowacyjnych projektów inwestycyjnych związanych z efektywnością energetyczną i odnawialnymi źródłami energii odgrywa znaczącą rolę. https://pomorskie.eu/

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej – listę priorytetowych programów NFOŚiGW zatwierdza corocznie Rada Nadzorcza NFOŚiGW. Ich wykaz dostępny jest na: www.nfosigw.gov.pl

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku – pełni funkcję niezależnej instytucji finansowej powołanej w celu kształtowania i realizacji polityki ekologicznej kraju za pomocą współfinansowania przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Wsparcie udzielane jest przy obsłudze wniosków unijnych oraz przy realizacji projektów i inwestycji odznaczających się proekologicznością. Beneficjentami mogą być samorządy, jednostki budżetu państwa, organizacje pozarządowe i podmioty gospodarcze. Fundusz świadczy pomoc finansową w postaci preferencyjnych pożyczek (niskooprocentowanych z możliwością częściowego umorzenia)

i dotacji (skierowanych również do państwowych jednostek budżetowych) oraz dopłat do oprocentowania kredytów bankowych. https://wfos.gdansk.pl/

NAJWAŻNIEJSZE PROGRAMY BĘDĄCE NARZĘDZIEM POZYSKIWANIA FUNDUSZY

PROGRAMY UNIJNE

- **Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS)** – następca Programu Infrastruktura i Środowisko (POIiŚ). Program przyczyni się do rozwoju gospodarki niskoemisyjnej, ochrony środowiska oraz przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu. FEnIKS wesprze również inwestycje transportowe oraz dofinansuje ochronę zdrowia i dziedzictwo kulturowe. Budżet całego programu: 125,8 mld zł, wkład UE: 103,9 mld zł.
- **Fundusz na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Recovery and Resilience Facility – RRF)** – celem programu jest złagodzenie gospodarczych i społecznych skutków pandemii koronawirusa oraz zapewnienie, by europejska gospodarka i społeczeństwo były bardziej zrównoważone, odporne i lepiej przygotowane na wyzwania i możliwości związane z zieloną i cyfrową transformacją. W ramach Instrumentu w Polsce został przyjęty Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO), składający się z 57 inwestycji i 54 reformy. Budżet całego programu (KPO): 268 mld złotych, w tym 113,28 mld złotych w postaci dotacji i 154,81 mld złotych w formie preferencyjnych pożyczek.
- **Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021 – 2027** – program inwestycyjny współfinansowany ze środków UE, którego celem jest podjęcie wyzwań rozwojowych stojących przed województwem w ramach obowiązującej Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030. Wśród najważniejszych wskazać należy m.in. wzmacnianie innowacyjności pomorskich przedsiębiorstw, wykorzystanie zaawansowanych rozwiązań cyfrowych w administracji publicznej i biznesie, zwiększanie bezpieczeństwa energetycznego, a także dalszy rozwój połączeń drogowych i kolejowych. Budżet środków unijnych w Programie wynosi 1,67 mld euro, z czego 1,25 mld euro z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i ok. 420 mln euro z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus;
- **Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich (PTFE)** – program ma trzy głównie priorytety: skuteczne instytucje, skuteczni beneficjenci i skuteczna komunikacja. Środki z Pomocy Technicznej zostaną przeznaczone m.in. na: szkolenia dla beneficjentów korzystających z Funduszy Europejskich, rozwój krajowego systemu informatycznego umożliwiającego aplikowanie i rozliczanie projektów unijnych, działania informacyjno-promocyjne zwiększające wiedzę o Funduszach w Polsce. Budżet programu wyniesie ok. 550 mln euro.
- **Fundusze Europejskie Pomoc Żywnościowa (FEPŻ)** – program, który obejmuje pomoc żywnościową w formie paczek żywnościowych lub posiłków oraz realizację działań towarzyszących (np. warsztaty, doradztwo), które będą miały na celu poprawę sytuacji osób potrzebujących i najuboższych. Budżet całego programu: 2,7 mld zł, wkład UE: 2,4 mld zł.
- **Fundusze Europejskie dla Rybactwa** – to program, który jest kontynuacją programu „Rybactwo i Morze" realizowanego w latach 2014-2020. Będzie wspierać podmioty z sektora rybactwa. Budżet całego programu to 3,1 mld zł, wkład UE - 2,2 mld zł.
- **Program Interreg Europa 2021-2027** – jego istotą jest polepszenie wdrażania polityki rozwoju regionalnego poprzez wsparcie wymiany doświadczeń oraz poszerzanie wiedzy między władzami i instytucjami publicznymi, które są odpowiedzialne za rozwój regionów. Program oparty jest na sześciu obszarach tematycznych: *Europa bardziej konkurencyjna i inteligentna, bardziej ekologiczna, neutralna dla klimatu i odporna, lepiej połączona, o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu oraz bliższa obywatelom.* www.ewt.gov.pl.

PROGRAMY KRAJOWE I REGIONALNE

W ramach wdrażania **Programu Polski Ład** zakłada się wspieranie i rozwój małych i średnich gospodarstw rolnych. Niniejszy Program proponuje korzystne rozwiązania mające na celu m.in. zmniejszenie kosztów produkcji rolnej oraz z zakresu rozwoju rolniczego handlu detalicznego. Szczególnie istotne są ponadto działania minimalizujące negatywne skutki suszy, w tym korzystne rozwiązania z zakresu budowy zbiorników retencyjnych oraz satelitarny monitoring pól uprawnych.

Programy i konkursy ogłaszane przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku – listę priorytetowych programów i konkursów zatwierdza corocznie Rada Nadzorcza. Ich wykaz dostępny jest na www.nfosigw.gov.pl oraz na www.wfos.gdansk.pl.

Na wyróżnienie zasługuje obecnie realizowany **Program Czyste Powietrze,** którego celem nadrzędnym jest, poprawa efektywności energetycznej oraz zmniejszenie emisji pyłów i innych zanieczyszczeń z jednorodzinnych budynków mieszkalnych poprzez gruntowną termomodernizację budynków z jednoczesną wymianą źródeł ciepła. Dofinansowanie jest przyznawane na wymianę starych źródeł ciepła – pieców i kotłów na paliwa stałe/zakup i montaż nowych źródeł ciepła, spełniających wymagania programu priorytetowego.

W celu wsparcia energetyki prosumenckiej, zwłaszcza w odniesieniu do segmentu rozwoju mikroinstalacji fotowoltaicznych zaproponowano program priorytetowy **Mój Prąd.** Skuteczne wdrażanie w/w Programu przyczyni się do spełnienia międzynarodowych zobowiązań (w tym unijnych) dotyczących rozwoju energetyki odnawialnej. Aktualnie (stan na czerwiec 2025 r.) prowadzony jest VI nabór programu na lata 2024-2027. Wypłata dofinansowania w formie dotacji dla beneficjenta końcowego (dla osób fizycznych) obejmuje zakup i montaż oraz transport mikroinstalacji fotowoltaicznej.

W celu ograniczenia zjawiska niskiej emisji na skutek ogrzewania budynków jednorodzinnych nieefektywnymi źródłami ciepła, realizowany jest obecnie program priorytetowy **Moje Ciepło**, finansowany ze środków Funduszu Modernizacyjnego. Wsparcie dotyczy zakupu i montażu pomp ciepła (powietrznych i gruntowych), wykorzystywanych na potrzeby ogrzewania i ciepłej wody użytkowej w nowych budynkach mieszkaniowych jednorodzinnych. W ramach minimalizowania skutków suszy Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej zaproponował program priorytetowy **Moja Woda.** Program kierowany jest do właścicieli lub współwłaścicieli budynków jednorodzinnych na inwestycje z zakresu retencjonowania i prawidłowego wykorzystania wód opadowych. Wsparcie dotyczy zakupu niezbędnych komponentów, będących częścią systemu nawadniania. Za obsługę beneficjentów w/w Programu na terenie gminy Kępice odpowiada Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku.

FINANSOWANIE KOMERCYJNE

Banki i instytucje finansowe działające na rynku komercyjnym również są potencjalnym źródłem finansowania (lub współfinansowania) projektów w zakresie ochrony środowiska. Podmioty te coraz chętniej angażują się w ich finansowanie dzięki posiadaniu coraz to bogatszej wiedzy na temat inwestycji proekologicznych. Wiedza związana ze specyfiką tego rodzaju inwestycji pozwala na lepsze dopasowanie oferowanych produktów finansowych. Niejednokrotnie kredyty komercyjne są wykorzystywane jako dodatkowy element dla projektów finansowanych w ramach programów dotacyjnych. Spowodowane to jest faktem, iż dotacje inwestycyjne w bardzo niewielu przypadkach pozwalają na sfinansowanie więcej niż 60% wartości planowanego projektu. Pozostałą część można pozyskać właśnie w postaci finansowania komercyjnego.

7 SPIS TABEL I RYCIN (WYKRESÓW, DIAGRAMÓW, MAP)

Tab. 1 Liczba mieszkańców w sołectwach gminy Kępice ... 8
Tab. 2 Zmienne migracji w gminie na przestrzeni 10 lat ... 10
Tab. 3 Struktura osób pracujących wg miesięcy na terenie gminy w 2024 r. ... 13
Tab. 4 Struktura wielkościowa gospodarstw rolnych w gminie ... 15
Tab. 5 Wykaz dróg powiatowych ... 17
Tab. 6 Wykaz dróg gminnych ... 17
Tab. 7 Podstawowe dane meteorologiczne dla regionu gminy Kępice ... 29
Tab. 8 Jakość powietrza atmosferycznego w strefie pomorskiej w 2024 roku ... 35
Tab. 9 Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku dla wybranych rodzajów terenu powodowanego przez drogi lub linie kolejowe lub pozostałe obiekty i działalności będące źródłem hałasu, wyrażone wskaźnikami LAeq D i LAeq N, które to wskaźniki mają zastosowanie do doby ... 40
Tab. 10 Charakterystyka i ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych w gminie ... 46
Tab. 11 Ocena stanu wód podziemnych ... 49
Tab. 12 Sieć wodociągowa w gminie ... 55
Tab. 13 Wykaz gminnych ujęć wody w gm. Kępice ... 56
Tab. 14 Sieć kanalizacyjna w gminie ... 56
Tab. 15 Odpady komunalne odebrane z terenu gminy Kępice w 2024 roku ... 63
Tab. 16 Wykaz użytków ekologicznych w granicach gminy Kępice ... 69
Tab. 17 Wykaz pomników przyrody na terenie gminy ... 70
Tab. 18 Sugerowane wskaźniki efektu ekologicznego w obszarach interwencji ... 95

Ryc. 1 Położenie administracyjne gminy ... 6
Ryc. 2 Położenie fizycznogeograficzne gminy ... 7
Ryc. 3 Gęstość zaludnienia gminy na tle kraju, województwa i powiatu ... 8
Ryc. 4 Zmiany liczby ludności w gminie na przestrzeni 10 lat ... 9
Ryc. 5 Ruch naturalny w gminie na przestrzeni 10 lat ... 9
Ryc. 6 Saldo migracji w gminie na przestrzeni 10 lat ... 10
Ryc. 7 Podmioty gospodarcze na 10 tys. os. w wieku produkcyjnym – porównanie jednostek administracyjnych (2015 - 2024) ... 11
Ryc. 8 Struktura podmiotów gospodarczych wg. sekcji PKD 2007 w podziale na dane dla gminy, powiatu, województwa i kraju Polski w 2024 r. ... 12
Ryc. 9 Udział ekonomicznych grup wieku w gminie na tle powiatu, województwa i kraju ... 14
Ryc. 10 Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w gminie na przestrzeni 10 lat ... 14
Ryc. 11 Przeznaczenie lasów państwowych położonych na terenie gminy ... 16
Ryc. 12 Układ komunikacyjny nadrzędny i podstawowy gminy ... 25
Ryc. 13 Położenie gminy w stosunku do regionów klimatycznych Polski ... 28
Ryc. 14. Zmiany temperatury powierzchni Ziemi względem okresu 1850-1900 ... 30
Ryc. 15 Średnia roczna temperatura powietrza wraz z jej odchyleniem, suma opadów atmosferycznych i usłonecznienie roczne oraz anomalie zjawisk w 2016 r. ... 33
Ryc. 16 Średnia roczna temperatura powietrza wraz z jej odchyleniem, suma opadów atmosferycznych i usłonecznienie roczne oraz anomalie zjawisk w 2021 r. ... 34
Ryc. 17 Położenie gminy w odniesieniu do zasięgu głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP) ... 47
Ryc. 18 Położenie gminy w stosunku do zlewni jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) ... 48
Ryc. 19 Gmina Kępice na tle klas zagrożenia suszą rolniczą na terenach rolnych i leśnych (1997-2018). ... 50

Ryc. 20 Gmina Kępice na tle klas zagrożenia suszą hydrologiczną (1987-2017) ... 51
Ryc. 21 Gmina Kępice na tle klas zagrożenia suszą hydrogeologiczną w JCWPd (1987-2018) ... 51
Ryc. 22 Gmina Kępice na tle łącznego zagrożenia suszą (1987-2018) ... 52
Ryc. 23 Poglądowa mapa geomorfologiczna gminy ... 58
Ryc. 24 Dominujące typy gleb w obszarze gminy ... 61
Ryc. 25 Formy ochrony przyrody w rejonie gminy Kępice ... 75
Ryc. 26 Ponadlokalne korytarze ekologiczne i powiązania przyrodnicze na terenie gminy ... 76

8 SPIS WYBRANYCH MATERIAŁÓW WYJŚCIOWYCH

Akty prawne:

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt.
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów.
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin.
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.
- Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne.
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne.
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska.
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych.
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze.

Dokumenty i publikacje:

- „Aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza do 2025 r. z perspektywą do 2030 r. oraz do 2040 r.",
- „Krajowa strategia rozwoju regionalnego 2030",
- „Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych",
- „Polityka ekologiczna państwa 2030" ,
- „Polityka energetyczna Polski do 2040 roku",
- „Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)",
- „Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku",
- „Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030",
- „Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030",
- „Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego 2030",
- „Program Ochrony Środowiska dla Województwa Pomorskiego 2030";
- „Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Słupskiego na lata 2024-2027 z perspektywą do 2030";
- „Raport o stanie gminy Kępice za rok 2024";
- „Strategia rozwoju województwa pomorskiego 2030";
- „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Kępice".

Witryny internetowe:

- http://natura2000.gdos.gov.pl/
- http://www.gdos.gov.pl/
- http://www.geoportal.gov.pl/
- http://www.gios.gov.pl/
- http://www.imgw.pl/
- http://www.kzgw.gov.pl
- http://www.mir.gov.pl/
- http://www.mos.gov.pl/
- http://www.pgi.gov.pl
- http://www.psh.gov.pl
- http://www.stat.gov.pl

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2026 r., poz. 202) organ wykonawczy Gminy w celu realizacji polityki ochrony środowiska sporządza gminny program ochrony środowiska. Wykonując ustawowy obowiązek opracowano "Program Ochrony Środowiska dla gminy Kępice na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2031", dalej cyt. jako Program. Zgodnie z wymaganiami określonymi w art. 17 ust. 2 pkt. 3 ustawy Prawo ochrony środowiska, projekt programu przekazano do zaopiniowania organowi wykonawczemu Powiatu Słupskiego. Uchwałą nr 139/2025 Zarządu Powiatu Słupskiego z dnia 10 października 2025 r. zaopiniował pozytywnie projekt Programu.

Projekt programu został przesłany do Pomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gdańsku oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku w celu zaopiniowania. W odpowiedzi Pomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny pismem z dnia 23.07.2025 r., znak:ONS.9022.501.1.2025.MS wyraził opinię o braku konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Regionalny Dyrektor w Gdańsku pismem z dnia 30.10.2025 r. wyraził konieczność przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko orz uzgodnił warunki i stopień szczegółowości informacji zawartych w Prognozie oddziaływania na środowisko.

W ramach przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko ponownie wystąpiono do Pomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gdańsku oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku w celu zaopiniowania Programu Ochrony Środowiska. Pismem z dnia 19.12.2025 r., znak: ONS.9022.503.17.2025.AZ Pomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Gdańsku zaopiniował bez uwag projekt Programu. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gdańsku w wyznaczonym terminie nie zajął stanowiska, w związku z czym traktowane jest to jako tzw. "milcząca zgoda".

Projekt Programu został poddany konsultacjom społecznym. W dniach od 28.01.2026 r. do 18.02.2026 r. zaineresowane osoby i podmioty miały możliwość składania wniosków, uwag i zastrzeżeń do ww. opracowania. Obwieszczenie zostało podane do publicznej wiadomości poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń w UM Kępice oraz w Biuletynie Informacji Publicznej UM Kępice. W wyznaczonym terminie nie wpłynęły żadne wnioski i uwagi.

Program Ochrony Środowiska dla gminy Kępice na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2031, definiuje cele i zadania na najbliższe lata, monitoring realizacji Programu oraz nakłady finansowe potrzebne

Chodzio

na wdrożenie założeń Programu. Działania ujęte w Programie mają na celu osiągnięcie trwałego i zrównoważonego rozwoju Gminy Kępice oraz poprawę jej atrakcyjności poprzez działania społeczne i inwestycyjne w zakresie ochrony środowiska, a także poprawę świadomości mieszkańców Gminy w zakresie zachowań proekologicznych.

Uchwalony w takim kształcie Program Ochrony Środowiska może być wykorzystywany jako główny instrument strategicznego zarządzania środowiskiem oraz jako przesłanka do konstruowania budżetu Gminy i podstawa ubiegania się o fundusze zewnętrzne. Mając na uwadze powyższe, zasadne jest podjęcie przedmiotowej uchwały.

Chabior